

342.6044

๓๘๓๒๗

๙๐๒

การศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ

โดย

เตือนใจ กรวยกระโทก

๒๓ ส.ค. ๒๕๔๓

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา

ปถ ๖๙๒ ภาคนิพนธ์ระดับสูง และวิชา ปถ ๖๙๓ การวิจัยทางการประถมศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีนาคม ๒๕๔๓

**การศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ**

บทคัดย่อ

ของ

เตือนใจ กรวยกระโทก

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา

ปอ 692 ภาคนิพนธ์ระดับสูง และวิชา ปอ 693 การวิจัยทางการประถมศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีนาคม 2543

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากนักเรียนที่มีผลการสอบจุดประสงค์ ในด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสะกดคำไม่ผ่านเกณฑ์สภาพที่กำหนดไว้ คือ 60 % ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการสอบจุดประสงค์ น้อยกว่าคนอื่น ๆ แบบแผนการทดลองครั้งนี้เป็นแบบ One Group Pretest Posttest Design ผู้วิจัยดำเนินการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำโดยใช้หนังสือ แผ่นเดียวเป็นสื่อ เป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยทำการสอนวันเว้นวัน วันละ 20 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ หนังสือแผ่นเดียว แบบทดสอบวัดความเข้าใจ ในการอ่าน แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ และแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน คือ t - test แบบ Dependent Group และ สถิติร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า

1. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่านสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน ร้อยละ 95 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านการเขียนสะกดคำร้อยละ 90

A STUDY OF REMEDIAL TEACHING ON PRATHOM SUKSA 3 STUDENTS'
READING COMPREHENSION AND SPELLING THROUGH LEAFLET BOOK

AN ABSTRACT

BY

TEUNJAI KRUIKRATHOK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Primary Education
at Srinakharinwirot University
March 2000

This study aimed to investigate remedial teaching on Prathom Suksa 3 students' reading comprehension and spelling through leaflet book. The subjects comprised 20 Prathom Suksa 3 students from Wat Rathsatratham School in 1999 academic year through purposive sampling. The design of the study was One Group Pretest Posttest Design. The researcher conducted remedial teaching on reading comprehension and spelling for three weeks with 20 minutes every other day. Instrument used for collecting data was leaflet book, reading comprehension test, spelling test, and lesson plan. Then data were analyzed by percentage and t-test (Dependence Group).

The results revealed that :

1. Prathom Suksa 3 students with remedial teaching significantly had higher achievement on reading comprehension at .01 level than students before the experiment.
2. Prathom Suksa 3 students with remedial teaching significantly had higher achievement on spelling at .01 level than students before the experiment.
3. After the experiment, it was found that there was 95 % of students who achieved reading comprehension's learning purpose and 90 % who achieved spelling's learning purpose.

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสอบ ได้พิจารณางานวิจัยเรื่องนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา ปถ 692 และ ปถ 693 ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

..........ประธาน

(รองศาสตราจารย์ กรรณิการ์ พวงเกษม)

..........กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

วันที่ 1 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2543

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ กรรณิการ์ พวงเกษม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ถัดดาวลัย เกษมเนตร อาจารย์ทั้งสองท่านได้ให้ความเมตตา ให้คำปรึกษา แนะนำและให้กำลังใจต่อผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณ ทั้งสองท่านด้วยความเคารพอย่างสูงและจริงใจไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ที่กรุณาในการช่วยตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอบขอบคุณพี่ น้องและเพื่อนครูที่โรงเรียนวัดราชบุรุษรัศมีธรรมทุกคนที่ให้ความร่วมมือ และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ให้ความร่วมมือในการทำ การวิจัยในครั้งนี้ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวอน คุณแม่สายบัว กรุยกระโทก ที่นอกจากท่านทั้งสอง จะให้ชีวิตให้ความรัก ความเมตตาแล้ว ยังให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ ในการสนับสนุนผู้วิจัยให้ บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้และสำเร็จการศึกษา

คุณค่าอันหิ่งมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ และ สนับสนุน ให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี

เตือนใจ กรุยกระโทก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	9
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	9
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
เอกสารที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน	15
งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน	32
เอกสารที่เกี่ยวกับการเขียนสะกดคำ	34
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนสะกดคำ	45
เอกสารที่เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม	48
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม	60
เอกสารที่เกี่ยวกับหนังสือแผ่นเดียว	61
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	67
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	69
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	70
การดำเนินการทดลอง	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	82
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	82
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	82
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	83
การดำเนินการทดลอง	85
การวิเคราะห์ข้อมูล	85
สรุปผลการทดลอง	86
อภิปรายผล	86
ข้อสังเกตจากการศึกษาค้นคว้า	91
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย	191

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design	75
2 ตารางเวลาการสอนซ่อมเสริม	76
3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง	80
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ	81
5 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่าน ก่อนและหลังการสอนซ่อมเสริม โดยใช้หนังสือแผ่นเดียว	105
6 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ ก่อนและหลังการสอนซ่อมเสริม โดยใช้หนังสือแผ่นเดียว	107
7 แสดงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 เป็นรายข้อ	109
8 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 เป็นรายข้อ	110
9 แสดงผลการรวมคะแนนของหนังสือแผ่นเดียวจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน	189

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กำหนดให้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มทักษะ โดยมีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษา ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล (กรมวิชาการ . 2535 : 7)

✎ การจัดการเรียนการสอนที่สำคัญคือ การฝึกทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้ถูกต้องคล่องแคล่ว เน้นการฝึกทักษะทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กัน (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2536:17) ทักษะที่ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมและฝึกฝนเป็นอันดับแรก คือ การอ่าน โดยถือว่า การอ่าน เป็นศูนย์กลางหรือหัวใจที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการคิด เพื่อเป็นทางนำไปสู่การพัฒนาการฟัง การพูด การเขียน และ ใช้หลักภาษาได้ (บันลือ พฤษะวัน . 2534 : 107)

การอ่านนอกจากจะเป็นพื้นฐานของการศึกษาล่าเรียน และช่วยให้เกิดความบันเทิงยังสามารถช่วยให้บุคคลได้ทราบความเคลื่อนไหวของข่าวสารข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่จะนำไปปรับปรุงให้ชีวิตดีขึ้น และปรับปรุงสังคมให้น่าอยู่ขึ้น(ประเทิน มหาจันทร์. 2523 : 5 – 9)โดยที่บุคคลที่มีทักษะในการอ่านสูง ก็สามารถที่จะเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้เป็นอย่างดี และรวดเร็ว ซึ่งมีโอกาสที่จะเก็บเกี่ยวสาระจากการอ่านได้มาก ถ้าหากประชาชนพลเมืองเป็นนักอ่าน ประเทศชาติก็จะพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว (สุเทพ จิตร์ชื่น . 2525 : 1) เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิทยาการต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางซึ่งจะทำให้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมดำเนินไปอย่างรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ และทันต่อความเคลื่อนไหวของโลก (จันทร์จิรา พลอยแก้ว . 2526 : 1) จากข้อสรุปเกี่ยวกับการอ่าน หนังสือฉบับนี้ได้นำเป็นกิจกรรมที่สำคัญของผู้ใฝ่หาความรู้ไม่ว่าจะเป็น นักเรียน นักศึกษา นักค้นคว้า หรือ บุคคลทั่วไป การอ่านนั้น นอกจากจะมีบทบาทสำคัญในการศึกษาเนื้อหาวิชาแล้ว ยังช่วยให้มนุษย์ฉลาด สามารถเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มีผลต่อพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทาง ด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม ดังนั้น การอ่านจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุวดี ภูประดิษฐ์. 2526:1)

การที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างแท้จริงนั้น ผู้อ่านจะต้องมีทักษะทางการอ่าน และสามารถที่จะจดจำประเด็นสำคัญของเรื่องที่ตนเองได้อ่าน สามารถทำความเข้าใจสาระของเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี การเข้าใจความหมายเป็นหัวใจของการอ่าน (อัมพร สุขเกษม . 2520 : 16) และความเข้าใจในการอ่านเป็นทักษะสำคัญที่จะส่งผลถึงการเรียนรู้วิชาอื่นได้อีกด้วย นักเรียนที่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ดี ย่อมจะเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ได้ดีกว่านักเรียนที่จับใจความสำคัญไม่ได้ นักเรียนที่ประสบปัญหาในการอ่านมักเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน เป็นสาเหตุให้ประสบความล้มเหลวในการเรียนไปด้วย (พิมพ์พร อุทัยเลิศ . 2526 : 1) การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนทางการใช้ความคิด มิใช่เป็นเพียงการท่องจำตัวอักษรเท่านั้น ผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านนั้น ต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้อ่านได้ด้วย (ประไพ สุวัตติกุล . 2526 : 2)

การอ่านที่นับว่ามีคุณค่า และเป็นสิ่งที่นักเรียนควรจะได้รับฝึกให้มีทักษะเพิ่มขึ้น ก็คือการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพราะถ้านักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ก็จะได้รับความรู้จากการอ่านอย่างเต็มที่ ดังที่ โลโน (Lono) ได้เสนอความคิดว่าความเข้าใจเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่าน ความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้อ่านมีความสามารถรับรู้ข้อเท็จจริง รู้ใจความสำคัญของเรื่องตีความและประเมินความคิดจากเรื่องที่อ่านได้ (สุจิตรา วีระยุทธศิลป์ . 2540 : 2 อ้างถึง Lono) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของมิลเลอร์ (Miller) ที่ว่าการอ่านที่ปราศจากความเข้าใจย่อมไม่ใช่การอ่านที่แท้จริง เป็นเพียงจดจำคำตามตัวอักษรเท่านั้น เพราะฉะนั้นความเข้าใจในการอ่าน จึงเป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดในกระบวนการอ่าน (สุจิตรา วีระยุทธศิลป์ . 2540 : 2 อ้างถึง Miller) และ บันลือ พุกกะวัน (2529 : 9) กล่าวว่า ทักษะการอ่านเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ในการจัดการเรียนการสอน และเป็นพื้นฐานสำคัญ แก่การเรียนรู้สรรพวิทยาการทั้งปวง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นที่สุดในการจัดการเรียนการสอน

ปัจจุบันนี้พบว่าปัญหาในการอ่านมีหลายด้าน เริ่มจากการอ่านไม่เป็น อ่านไม่คล่องไม่เข้าใจ ในเรื่องที่อ่านหรืออาจทำความเข้าใจได้ช้า จดจำเรื่องหรือเนื้อหาที่อ่านไม่ได้ ไม่สามารถเลือกสรุปหัวข้อที่สำคัญได้ หรือ ต้องเสียเวลาในการเลือกสรุปหัวข้อในเรื่องหนึ่ง ๆ นานเกินไป จากการรายงานผลการประเมินอัตราความก้าวหน้าสมรรถภาพการอ่านจับใจความในวิชาภาษาไทยของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 11) ระหว่างปี 2534 - 2537 ของทั้ง 6 ชั้นเรียน โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าการอ่านมีแนวโน้มลดลงกว่าสมรรถภาพอื่นๆ คือ ร้อยละ 0.4 และจากการสัมมนาระดับชาติว่าด้วยการรณรงค์เพื่อพัฒนาการอ่านซึ่งได้จัดเมื่อวันที่ 13 - 25 กันยายน 2528 ที่ห้องประชุมคุรุสภา ได้มีการอภิปรายถึงปัญหาของการอ่าน พอสรุปได้ว่า เด็กอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่องหรืออ่านออก แต่เก็บใจความไม่ได้ อ่านผิดวรรคตอน และ ไม่มีนิสัยรักการอ่าน (นันทรัตน์ ชื่นชนม์ . 2531 : 2) สมชัย วุฒิปรีชา (2531 : 10) และ พิมพ์พร อุทัยเลิศ (2526 : 16) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การสอนอ่านในโรงเรียนประถม

ศึกษามีจุดอ่อน คือ ครูเน้นการสอนออกเสียงมากที่สุด เพราะเป็นการง่ายที่จะวัดว่าเด็กอ่านคำได้ถูกต้องหรือไม่อ่านได้คล่องเพียงไร ดังนั้นนักเรียนส่วนมากจึงสนใจอ่านออกเสียงให้ดัง ให้ถูกต้องมากกว่าการอ่านเพื่อจับใจความของเรื่องและตีความของเรื่องที่อ่าน วรรณิกัร พวงเกษม (2535 : 31) กล่าวถึงปัญหาในการสอนอ่านที่สำคัญข้อหนึ่งว่าเด็กบางคนอ่านได้ แต่ไม่รู้เรื่องที่อ่าน และจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ทำให้การอ่านไม่มีความหมายและไม่มีประโยชน์ เพราะไม่ได้รู้เรื่อง หรือได้สาระความรู้จากเรื่องที่อ่าน

จากการศึกษาเอกสาร และ งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของการฝึกทักษะการอ่านวิชาภาษาไทย จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีปัญหาในด้านความเข้าใจในการอ่าน โดยเฉพาะทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญซึ่ง จูะปะนีย์ นาคทรพรพ (2524 : 85) ได้กล่าวว่า ปัญหาที่พบบ่อยประการหนึ่งในการสอนภาษาไทย คือ นักเรียนขาดทักษะในการอ่านในใจอ่านหนังสือซ้ำ ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน และ จับใจความสำคัญไม่ได้ นอกจากนี้ สมาน แสงมะลิ (2528 : 1) ให้ความเห็นว่า การสอนอ่านในบ้านเรายังมีปัญหาอยู่มาก นักเรียนอ่านแล้วจับใจความไม่ได้ ไม่รู้จักอ่านเพื่อความรู้ในด้านอาชีพ ไม่คิดพิจารณา และอ่านซ้ำ ส่วน สุชาดา ธีระวัฒน์ (2528 : 24) ได้กล่าวถึงปัญหาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ที่ไม่สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ เนื่องจากคำที่ครูนำมาให้อ่านยากเกินกว่าที่นักเรียนจะเข้าใจ เมื่อไม่เข้าใจความหมายจึงจับใจความไม่ได้ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่านด้วย และจากงานวิจัย ของวัฒนา ศศิวิมล (2530 : 15) พบว่าการอ่านในระดับประถมศึกษา ครูมักสอนให้นักเรียนประสมตัวได้ สะกดถูกต้อง ออกเสียงถูกต้องมากกว่าการเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร ทราชคำ (2534 : 2-3) พบว่าครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อฝึกกระบวนการอ่านแก่ผู้เรียน ส่วนใหญ่จะให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน จึงทำให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงได้ แต่อ่านจับใจความของเรื่องไม่ได้ และจากงานวิจัยของ สุภารัตน์ ปิยะมโนธรรม (2531 : 51) และ สุวณัฐ ไพบูลลาบ (2535 : 5) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อ่านแล้วสรุปใจความ และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไม่ได้ ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน

จากปัญหาดังกล่าวเป็นสาเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจและจากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตเดียวกับโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอน ปรากฏว่ามีนักเรียนผ่านเกณฑ์ในสมรรถภาพการอ่านจับใจความ และ สรุปความจากเรื่องที่อ่านเป็นจำนวนน้อย คือ มีผู้ผ่านเกณฑ์เพียงร้อยละ 56.68 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถภาพอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ (ตารางแสดงผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำนักงานเขตพระโขนง . 2539 : 3) ดังนั้น การสอนให้เด็กมีความเข้าใจในการอ่านในระดับประถมศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง จึงควรจะได้มีวิธีการสอนที่เหมาะสม

ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะมาก ๆ ทั้งนี้เพราะการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ทักษะการอ่านในการเรียนรู้ และจะต้องอาศัยความเข้าใจในการอ่านจึงจะใช้ประโยชน์ได้ อีกทั้งยังใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นสูงต่อไป (สุจิตรา วีระยุทธศิลป์ . 2540 : 4)

การที่จะพัฒนาการอ่านของนักเรียนนั้น จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการอ่านควบคู่ไปกับการใช้ภาษาอื่น ๆ เช่น การฟัง การพูด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเขียน เนื่องจากทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมากต่งก็เป็นทักษะที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน นงลักษณ์ คำยิ่ง (2541 : 3 อ้างถึง อรุณี วิริยะจิตตรา) กล่าวว่า การสอนภาษาโดยนำทักษะการอ่าน และการเขียนมาสัมพันธ์กันนี้ จะทำให้ผู้เรียนชอบ และ ให้ความสนใจต่อทักษะการเขียนมากขึ้น กิจกรรมการอ่านจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเขียนมากขึ้นในขณะเดียวกัน ทักษะการเขียนจะช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ รัตนา สุภจตุรัส (2534 : 33) ที่กล่าวว่า หากครูผู้สอนภาษาไทยได้นำทักษะทางภาษาทั้งสองนี้มาสอนร่วมกันแล้ว เชื่อว่า จะทำให้ความสามารถในทักษะการอ่าน และ การเขียนของผู้เรียนได้รับการพัฒนามากขึ้น ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529 : 203) กล่าวว่า “การเขียนเป็นทักษะขั้นสูง ในบรรดาทักษะทั้ง 4 ทางภาษา คือ ฟัง พูด อ่าน และ เขียน ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นต้องอาศัยทักษะอื่นเป็นพื้นฐาน จึงจะทำให้สามารถเขียนได้ดี” นอกจากนี้ จัมลิ้ม โกวิททางกูร ได้เสนอว่า “การเขียนมีความสัมพันธ์กับการฟัง การอ่าน การพูด การสังเกตวัสดุสิ่งของอื่น ๆ ก่อนจึงสามารถนำการเขียนมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ คนที่ฟังมาก อ่านมาก รู้มาก สังเกตมาก เห็นมากจะช่วยให้การเขียนพัฒนาขึ้นด้วย ดังนั้นการเขียนจึงเป็นทักษะที่รวมทักษะการฟัง การพูด และ การอ่านไว้ด้วยกัน” (จัมลิ้ม โกวิททางกูร . 2530 : 1)

จะเห็นได้ว่าการเขียนเป็นทักษะที่ต้องอาศัยความสามารถความรอบรู้หลายด้านประกอบกัน เริ่มตั้งแต่การใช้ทักษะพื้นฐานทางภาษาการพูดและการอ่าน รวมทั้งการใฝ่หาความรู้ ความมีวิจารณญาณ การเป็นคนช่างสังเกต จดจำ และความพยายามในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ถึงเหล่านี้ล้วนมีส่วนช่วยพัฒนางานเขียนได้ดี (อรทัย นุตรดิษฐ์ . 2540 : 2) นวลโย หนูมี ได้กล่าวถึง ปัจจัยประการหนึ่งของงานเขียนที่ดีคือ การเขียนสะกดคำถูกต้องว่า “การเขียนสะกดคำที่ถูกต้องเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สื่อความหมายได้ดี การที่ผู้เขียนมุ่งแสดงความคิดเห็นอย่างเดียวนั้นไม่ระวังเรื่องการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนั้นย่อมทำให้การถ่ายทอดความคิดชะงักไป ไม่สามารถสื่อความหมายได้ดังปรารถนา (นวลโย หนูมี . 2529 : 1) อมรรัตน์ คงสมบูรณ์ กล่าวว่า “ในการเขียนนอกจากจะต้องคำนึงถึงเนื้อความตามจุดประสงค์ ถ้านวนสละสลวยถูกต้องตามหลักภาษาแล้วยังต้องคำนึงถึงการเขียนสะกดคำด้วยเพราะการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อความได้ถูกต้องรวดเร็ว” (อมรรัตน์ คงสมบูรณ์ . 2536 : 1)

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง เป็นเรื่องจำเป็นในการเรียน เพราะมีผลโดยตรงกับการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การฝึกทักษะการเขียนสะกดคำในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา นับว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนควรได้รับการฝึกทักษะการเขียนสะกดคำเป็นอย่างมาก (อรรถ นุตรศิษฐ . 2540 : 2)

จรรยาธน์ กางก้น ได้ศึกษาคำภาษาไทยที่สะกดยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังเขียนคำสะกดคำไม่ถูกต้อง เขียนหนังสือตก ๆ หล่น ๆ ขาดความระมัดระวังและ มักเขียนผิดในรูปแบบต่าง ๆ (จรรยาธน์ กางก้น . 2530 : 2) ศรีสมร สอนจรรยา ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัญหาที่พบบ่อยคือ การเขียนสะกดคำผิด (ศรีสมร สอนจรรยา . 2525 : 64) และชิน โพธิ์อ่อน ได้ศึกษาเหตุผลในการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอุดรธานี พบว่านักเรียนเขียนคำผิด เพราะมีประสบการณ์ผิด ไม่ทราบความหมายของคำ เขียนตามเสียงพูด เสียงอ่านและสำเนียงภาษาท้องถิ่นเขียนผิดเพราะการเคา และ ไม่ได้รับการฝึกทักษะทางหลักภาษาอย่างเพียงพอ (ชิน โพธิ์อ่อน . 2526 : 126 - 140)

อรรถ นุตรศิษฐ (2540 : 2) กล่าวว่า “ปัญหาการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในปัจจุบันจากการวิจัยที่กล่าวมา รวมทั้งประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทยของผู้สอน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่อง การเขียนสะกดคำผิดมาก ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น การมีประสบการณ์มาผิด การเขียนตามเสียงพูด เสียงอ่านหรือเขียนผิดเพราะการเคา ซึ่งถ้าจะวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียนนั้น น่าจะเป็นเพราะนักเรียนสับสนในเรื่องของเสียงที่อ่าน เสียงพูด กับตัวอักษรที่ใช้เรียน”

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตที่โรงเรียนที่ข้าพเจ้าทำการสอนสังกัดอยู่ ปรากฏว่ามีนักเรียนผ่านเกณฑ์ในสมรรถภาพการเขียนสะกดคำ ร้อยละ 38.98 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถภาพ อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ (ตารางแสดงผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำนักงานเขตพระโขนง . : 3)

วิธีการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้ดีที่สุดคือ ครูผู้สอนต้องมีส่วนสำคัญโดยตรงที่จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องให้แก่ นักเรียน แต่โดยสภาพทั่วไป ครูส่วนใหญ่ฝึกการเขียนสะกดคำ โดยใช้วิธีให้เขียนตามคำบอก เมื่อนักเรียนเขียนผิดก็ให้แก่คำผิดซ้ำหลาย ๆ ครั้ง โดยที่นักเรียนไม่เข้าใจว่า ผิดเพราะอะไร คำนั้นมีความหมายอย่างไร ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายและไม่เห็นความสำคัญของการฝึก เมื่อนักเรียนเรียนต่อไปในชั้นสูงขึ้น ก็ยังเขียนสะกดคำผิด ดังนั้น วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจึงมีความสำคัญ ครูควรหาวิธีสอนและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน (อรรถ นุตรศิษฐ . 2540 : 4)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การจัดการเรียนการสอนด้านทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ที่ควรได้รับการแก้ไขมากที่สุด คือ ลักษณะการจัดกิจกรรมของครู เพราะครูยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง นักเรียนไม่มีโอกาสฝึกอ่าน ฝึกคิด และ ฝึกเขียนเท่าที่ควร ดังนั้น การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการอ่านและการเขียน ครูควรใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากหัวใจของการอ่านและการเขียนอยู่ที่การรู้จักความหมายของคำ และ เนื้อเรื่อง กิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ นักเรียนสนใจ ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และได้รับความรู้มีหลายวิธี ได้แก่ กิจกรรมบทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง นิทาน ปริศนาคำทาย เกมเพลง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้ผ่อนคลายความเครียด ได้รับทั้งความรู้ ความบันเทิง และ การพัฒนาทางด้านภาษาและใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมสั้น อีกทั้งทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (นงลักษณ์ คำยิ่ง . 2541 : 4)

กรณีการ พวงเกษม กล่าวถึง การสอนอ่านในใจว่า “ทักษะการอ่านในใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการอ่าน เพราะเป็นการอ่านที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านในใจมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกความเข้าใจ ฝึกการเก็บใจความสำคัญ ฝึกการใช้วิจารณ์ญาณในการอ่าน ฝึกให้รู้คุณค่าของการอ่าน รสนิยมในการเลือกหนังสืออ่าน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กล่าวถึง การฝึกอ่านในใจว่า ให้เริ่มฝึกตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วงแรก ๆ ที่ฝึกไม่มุ่งให้อ่านได้ดี หรือ สมบูรณ์แบบตามที่ต้องการ เริ่มด้วยการเน้นลักษณะการอ่านในใจที่ดี การใช้สายตา กิริยาท่าทางการมีสมาธิและความตั้งใจในการอ่านในใจ นักเรียนไม่ทำปากขมุบขมิบ ไม่ใช้มือหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งชี้ ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่อง เพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน ตอนใดที่อ่านแล้วไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำ เมื่ออ่านจบแล้วให้ลองตั้งคำถามในสิ่งที่ตนอ่าน เพื่อจะได้ทราบว่าอ่านแล้ว เข้าใจหรือไม่ โดยใช้คำถามเกี่ยวกับ ใคร ? ทำอะไร ? ที่ไหน ? ทำไม ? เหตุใด ? ถ้าตั้งคำถาม ถามแล้วตอบตอนใดตอนหนึ่งไม่ได้ ให้ลองย้อนกลับไปอ่านใหม่อีกครั้ง เพื่อจะช่วยให้จำได้ และเมื่ออ่านแล้วอาจจะลองนั่งนึกลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่าน หรือ เขียนเรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง ครูควรนำข้อความต่าง ๆ มาฝึกให้อ่านในใจบ่อย ๆ และ ถามใจความสำคัญของข้อความที่นักเรียนอ่าน ถ้านักเรียนได้รับการฝึกอ่านในใจที่ถูกต้อง และ ฝึกบ่อย ๆ จะช่วยให้นักเรียนอ่านหนังสือได้เร็ว และ รักการอ่าน” (กรณีการ พวงเกษม . 2535 : 68 – 69)

นอกจากนี้ กรณีการ พวงเกษม ยังได้กล่าวถึง การสอนเขียนในระดับชั้น ป. 3 - ป. 4 ว่า “ในขั้นนี้ครูควรเน้นในเรื่องการคัด การเขียนสะกดคำ การเขียนเรื่องย่อความ จดหมาย และ การทำแบบฝึกหัดในบทเรียน การจดบันทึกสั้น ๆ บันทึกนั้นอาจจะเป็นบันทึกจากการอ่าน บันทึกจากเหตุการณ์ที่ได้ประสบมา บันทึกจากการฟัง เมื่อเด็กได้เห็นในบทเรียนแต่ละบท ครูต้องเน้นให้เด็กคัดลายมือและเขียนสะกดคำให้มาก ให้มีทักษะในการใช้ภาษาได้ถูกต้องตามลักษณะที่ดี ควรเขียน

ให้ถูกต้องในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้

- เขียนคำที่มีตัวสะกด ตัวการันต์ถูกต้อง
- เขียนเว้นวรรคตอนในข้อความได้ถูกต้อง
- เขียนให้อ่านง่าย มีระเบียบเรียบร้อย และ รวดเร็ว
- เขียนตามคำบอกได้รวดเร็ว ถูกต้องทั้งคำ และ ข้อความ (กรรณิการ์ พวงเกษม .

2535 : 77)

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนครูยังใช้วิธีสอนอย่างเดียวกันและเวลาทำกันกับนักเรียนทุกคน จึงเป็นการยากที่จะให้นักเรียนทุกคนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพราะนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนที่มีความถนัดสูง และมีพื้นความรู้มาเป็นอย่างดีก็จะเรียนได้เร็ว ส่วนนักเรียนที่มีความถนัดต่ำ และมีพื้นความรู้ไม่เพียงพอ ก็จะเรียนได้ช้า ไม่ทันเพื่อน การที่นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อนมีผลเสียหลายด้าน โดยเฉพาะด้านจิตใจ นักเรียนเองมีความพยายามมุ่งหวังที่จะเรียนให้ได้ เมื่อทำไม่ได้ขั้นหนึ่ง ก็ไม่อยากเรียนต่อไป (อารี สันทรวี . 2523 : คำนำ) จากเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการสอนซ่อมให้แก่เด็กนักเรียนที่มีทักษะทางด้านความเข้าใจในการอ่านคำ เพื่อแก้ไขบกพร่อง และ เสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ (อำไพ สุจริตกุล . : 141)

การสอนอ่านเพื่อจับใจความและเขียนสะกดคำ วิธีหนึ่ง คือ การสอนโดยใช้สื่อประกอบการสอน ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจในการที่จะนำหนังสือแผ่นเดียว มาเป็นสื่อประกอบการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำ จินตนา ใบกาชุย (2534 : 11) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมือที่จัดทำขึ้น ซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนดไว้

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า สื่อการสอนมีความสำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ซึ่งพอจะแบ่งออกเป็นหัวข้อได้ดังนี้ คือ

1. สื่อการสอนเป็นตัวกระตุ้นความสนใจของเด็กต่อเรื่องที่จะเรียน
2. สื่อการสอนเป็นเครื่องมือที่จะให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ
3. สื่อการสอนช่วยให้ประสบการณ์รูปรูปร่างแก่เด็ก
4. สื่อการสอน เป็นตัวแบบที่ดีสำหรับการเรียนของเด็กและสามารถทำให้เด็กได้เรียนรู้เร็วขึ้น
5. สื่อการสอนในรูปของกิจกรรมหรือวิธีการต่าง ๆ จะทำให้เกิดบรรยากาศของความเป็นกันเอง
6. สื่อการสอนช่วยสร้างสภาพการณ์ที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ของเด็ก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช . 2523 : 24 – 25)

เกอร์ลาช และ อีลี (Gerlach and Ely) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนไว้ดังนี้

1. สื่อการสอนสามารถบันทึกเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และ จำลองเหตุการณ์อนาคตได้ ดังนั้นจึงสามารถนำมาใช้ในเวลาต่อมาได้
2. สื่อการสอนสามารถบันทึกเหตุการณ์ที่มนุษย์ไม่สามารถสังเกต หรือ สามารถมองเห็นได้
3. สื่อการสอนอาจใช้ได้กับคนกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก หรือ รายบุคคล ในสถานที่ที่แตกต่างกันตามความต้องการ
4. สื่อการสอนช่วยแก้ปัญหาพื้นฐาน หรือ ภูมิหลังของเด็กที่แตกต่างกัน

โดยสรุปแล้ว สื่อการสอนมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของเด็กในด้านการกระตุ้นความสนใจ ค่่อสิ่งที่เรียน เป็นเครื่องมือช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมให้เด็กได้รับประสบการณ์รูปธรรมเป็นตัวแทนสำหรับการเรียนรู้กระบวนการ หรือ การคิดรวบยอดที่ซับซ้อน สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองในรูปของกิจกรรมต่าง ๆ และสร้างสภาพที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ของเด็ก (สันทัต ภิบาลสุข และ พิมพ์ใจ ภิบาลสุข . 2523 : 42 - 43 ; อ้างอิง มาจาก Gerlach and Ely . 1971 : 10)

หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อการเรียนที่มีคุณลักษณะพิเศษ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์หลายประการ เช่น ใช้สอนทุกชั้นตอน ใช้ได้ทั้งครูผู้สอนและนักเรียน ใช้ได้ทั้งรายบุคคล และ เป็นกลุ่ม สามารถคิดทำได้โดยง่าย และ นำไปใช้ได้หลายลักษณะ ดังนี้ (สุพิน บุญชูวงศ์ . 2539 : 15 อ้างถึง สำเนา บุปผเวช)

1. ใช้เป็นหนังสือสำหรับการอ่านเช่นเดียวกับหนังสือทั่วไป
2. สอนได้ทุกวิชาตามเนื้อหาในหนังสือ
3. ใช้สอนได้ทุกขั้นตอนการสอนแล้วแต่ครูผู้สอนจะเลือกใช้ตามความเหมาะสม
4. อ่านได้ทั้งรายบุคคล และ กลุ่ม
5. ใช้เป็นสื่อการสอนพูด เล่าเรื่อง เขียน บรรยายภาพ
6. เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และ จินตนาการ
7. ได้ทั้งความรู้ ความบันเทิง ทักษะ และ ทักษะ
8. เป็นสื่อการสอนซ่อมเสริมได้ดี

จุดมุ่งหมายเฉพาะของหนังสือแผ่นเดียว มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านเนื่องจากหนังสือแผ่นเดียว มีลักษณะเด่นที่สร้างความสำเร็จในการอ่านให้แก่เด็ก อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างนิสัย รักการอ่านต่อไป ทั้งนี้เพราะ หนังสือแผ่นเดียวมีลักษณะเฉพาะ คือ เรื่องสั้น สนุก จบเร็ว ภาพดี สีเด่น ได้รับความสนใจ และมีกิจกรรมน่าสนใจระหว่างการอ่าน และ หลังการอ่าน

จากคุณลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่าหนังสือแผ่นเดียวนั้น เหมาะที่จะนำมาใช้ป็นสื่อประกอบในการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่าน และ ยังสามารถที่จะนำมาเป็นสื่อในการสอนการเขียนสะกดคำ ทั้งยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้น ไม่เบื่อหน่าย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงผลของการใช้หนังสือแผ่นเดียวในการสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่าน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาความสามารถทางการอ่านและ การเขียนให้เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น และ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะทางการอ่านในระดับที่สูงขึ้นไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้สื่อ ใช้สอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำ
2. เป็นแนวทางเลือกใหม่สำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ในการจัดการสอนซ่อมเสริม
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำ ให้มีประสิทธิภาพ ดีขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการสอบจุดประสงค์ด้านการอ่านจับใจความและเขียนสะกดคำไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถภาพที่กำหนดไว้ คือ 60 % จำนวน 41 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากนักเรียนที่มีผลการสอบ

จุดประสงค์ในด้านการอ่านจับใจความ และ การเขียนสะกดคำ ไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถภาพที่กำหนดไว้คือ 60 % ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการสอบจุดประสงค์น้อยกว่านักเรียนคนอื่น ๆ

3. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการทดลองใช้เวลาวันละ 20 นาที โดยทำการสอนวันเว้นวัน ใช้เวลาในช่วงพักกลางวัน ตั้งแต่เวลา 11.30 - 11.50 น. และในช่วงเวลา 15.30 - 15.50 น. เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

4. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกจาก วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ โดยมีเนื้อเรื่องสอดคล้องกับที่กำหนดในรายละเอียดเนื้อหาการอ่าน และ การเขียนกลุ่มทักษะภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และ คำที่มีในคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดพื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ ซึ่งเหมาะสมที่จะนำมาสร้างหนังสือแผ่นเดียว

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

5.2.2 การเขียนสะกดคำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ให้กับนักเรียนที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนในเรื่องความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำ ให้สามารถบรรลุถึงจุดประสงค์ที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้

2. หนังสือแผ่นเดียว หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณลักษณะพิเศษ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการอ่าน และ การเขียน หนังสือดังกล่าวมีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่

- 2.1 ชื่อเรื่อง
- 2.2 ภาพประกอบ
- 2.3 รายละเอียดของเรื่อง
- 2.4 กิจกรรมทำเรื่อง

3. การสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียว หมายถึง วิธีสอนซ่อมเสริมที่มีการวินิจฉัยจุดประสงค์ในเรื่องความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำ ซึ่งนักเรียนบกพร่องแล้วทำการสอนซ่อมเสริม โดยให้นักเรียนศึกษาความรู้จากหนังสือแผ่นเดียว เป็นรายบุคคล หรือ เป็นกลุ่ม

4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หมายถึง ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ด้านการแปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งวัดได้จากความก้าวหน้าของคะแนน จากการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากได้รับการสอนซ่อมเสริมจากการทำกิจกรรมจากหนังสือแผ่นเดียว

5. แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาในวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้สอนในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยทำการสอบก่อนและหลังการทดลองและแบบทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านการอ่านจับใจความ ซึ่งใช้ทดสอบการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียนในเรื่องการอ่าน โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกจากแบบทดสอบและการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทย ของสถาบันพัฒนาบุคลากรวิชาการ (พว.) และสมุดประเมินผลวิชาภาษาไทย ของบริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบทดสอบให้สอดคล้องกับพฤติกรรม การอ่านด้านการแปลความ ตีความ และ ขยายความ จากเรื่องที่อ่าน และ หลังจากทำการทดลองแล้ว นักเรียนต้องทำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนได้ผ่านเกณฑ์จุดประสงค์ ด้านการอ่านจับใจความตามที่กำหนดไว้

6. การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนคำที่นักเรียนได้ผ่านการเรียนรู้แล้วได้ถูกต้องตามลักษณะการเขียนในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525

7. แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาในวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้สอนในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบการเขียน

สะกดคำจากคำอ่านและความหมายที่กำหนดไว้ และให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิดจากประโยคที่ให้มา และ เขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง หรือเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำที่เขียนผิดและเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง จำนวน 20 ข้อ โดยทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง และแบบทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านการเขียนสะกดคำ ซึ่งใช้ทดสอบการผ่านจุดประสงค์ ของนักเรียนในเรื่องการเขียน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกจากแบบทดสอบการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทยของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) และสมุดประเมินผลวิชาภาษาไทยของบริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ และหลังจากทำการทดลองแล้ว นักเรียนต้องทำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนได้ผ่านเกณฑ์จุดประสงค์ด้านการเขียนสะกดคำที่กำหนดไว้

8. ผลจากการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ หมายถึง ผลจากการสอนซ่อมเสริมที่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ หลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ โดยดูจากเกณฑ์ต่อไปนี้

8.1 นักเรียนจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8.2 จำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

9. นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ 60% หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำไม่ถึงร้อยละ 60

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

- 1.1 ความหมายของการอ่าน
- 1.2 ความสำคัญของการอ่าน
- 1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
- 1.4 ความเข้าใจในการอ่าน
- 1.5 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน
- 1.6 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
- 1.7 การสอนอ่าน
 - 1.7.1 จุดมุ่งหมายในการสอนอ่าน
 - 1.7.2 หลักและทฤษฎีในการสอนอ่าน
 - 1.7.3 ขั้นตอนการสอนอ่าน
 - 1.7.4 หลักสำคัญในการสอนทักษะการอ่าน
 - 1.7.5 การสอนอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4
 - 1.7.6 องค์ประกอบที่ควรคำนึงในการสอนอ่าน
 - 1.7.7 การประเมินผลการอ่าน
- 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน
 - 1.8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 1.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ

- 2.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ
- 2.2 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ
- 2.3 จุดมุ่งหมายของการเขียนสะกดคำ
- 2.4 ปัญหาและสาเหตุของการเขียนสะกดคำ
- 2.5 การสอนเขียนสะกดคำ

- 2.5.1 ความหมายของการสอนเขียนสะกดคำ
- 2.5.2 กิจกรรมการสอนเขียนสะกดคำ
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ
 - 2.6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม

- 3.1 ความหมายของการสอนซ่อมเสริม
- 3.2 ประเภทของเด็กที่ควรได้รับการสอนซ่อมเสริม
- 3.3 ประเภทของการสอนซ่อมเสริม
- 3.4 สาเหตุที่ต้องมีการสอนซ่อมเสริมและการวินิจฉัย
- 3.5 แนวทางและระยะเวลาในการจัดการสอนซ่อมเสริม
- 3.6 การประเมินผลการสอนซ่อมเสริม
- 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสือแผ่นเดียว

- 4.1 ลักษณะของหนังสือแผ่นเดียว
- 4.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะของหนังสือแผ่นเดียว
- 4.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสือแผ่นเดียว
 - ข้อเสนอแนะในการจัดภาพหนังสือแผ่นเดียว
 - ข้อเสนอแนะในการใช้หนังสือแผ่นเดียว
- 4.4 การพัฒนา การเก็บรักษา และการเผยแพร่หนังสือแผ่นเดียว
 - การพัฒนาหนังสือแผ่นเดียว
 - การเก็บรักษาหนังสือแผ่นเดียว
 - การเผยแพร่หนังสือแผ่นเดียว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

ได้มีนักการศึกษาที่สนใจทางการอ่านได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันดังนี้

บันลือ พฤกษ์วัน (2532 : 2) ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายนัยดังนี้

1. การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูดให้เกิดความเข้าใจในการสื่อได้ตรงกัน
2. การอ่านเป็นการใช้ความสามารถจากการผสมผสานของตัวอักษร แล้วเข้าใจความหมาย และได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่านมา
3. การอ่านเป็นการสื่อสารความหมายที่จะถ่ายทอดความคิด และความรู้จากผู้เขียน (ผู้สื่อ) ถึงผู้อ่าน (ผู้รับ)

ประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 13) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ การอ่านที่แท้จริงผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะต้องอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานด้วย เบนเนดิโอ (Gbenedio) ให้ความเห็นว่า การอ่านเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนต้องอาศัยความสามารถ 4 ประการตามลำดับดังนี้คือ ความเข้าใจในเรื่องของคำและกลุ่มคำ การรู้ความหมายของคำหรือกลุ่มคำนั้น การมีปฏิกิริยาโต้ตอบในทางความคิดต่อเรื่องที่อ่านและความสามารถในการจัดระบบข้อมูลความรู้ต่างๆ เพื่อช่วยในการตีความเรื่องที่อ่าน ความสามารถทั้งสี่ประการดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาผสมผสานกันในส่วนที่จะช่วยให้เราอ่านเรื่องต่างๆ ด้วยความเข้าใจ (สุจิตรา วีระยุทธศิลป์, 2540 :14 ; อ้างอิงมาจาก Gbenedio.1986: 46)

แสตริง (Strang) กล่าวว่า การอ่านไม่ได้หมายถึงการมองเห็น การออกเสียงคำ และการจำความหมายคำใดๆ ได้เท่านั้น ยังหมายถึง การที่ต้องใช้ความคิด ความรู้สึกลึกและจินตนาการอีกด้วย การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านออกมาเป็นความคิดและนำความคิดและนำความคิดไปใช้ประโยชน์ (สมพร วัฒนศิริ . 2538 : 9 ; อ้างอิงมาจาก strang :1967 : 8)

จากความหมายของการที่อ่านดังกล่าวมาแล้ว จึงพอสรุปได้ว่า การอ่านก็คือ กระบวนการแปลความหมายของตัวอักษร เป็นความคิดโดยอาศัยประสบการณ์เดิม แล้วนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวันในหลายแง่หลายมุมซึ่ง บันลือ พลฤกษ์วัน (2532 : 11) สรุปได้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเรียนรู้ หากอ่านไม่ได้ การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรคพฤติกรรมในการเรียนรู้ของเด็กจะเปลี่ยนไป หงอยเหงา เก็บกดหรือมีจะนั้นจะแสดงออกต่างๆ ในลักษณะทดแทน
2. เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถร่วมเรียนร่วมเล่นกับเพื่อนๆ ได้ดี ในทางตรงข้าม การที่เด็กมีอุปสรรคในการอ่าน ย่อมขาดความมั่นใจในตนเอง ซึ่งจะมีผลทำให้มองตนเองว่าด้อยความสามารถ
3. การอ่านได้ อ่านเป็น เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เพราะ ไม่ว่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาใดในโลก ก็ไม่อาจจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่เด็กจะค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างจุใจหรือตามความจำเป็นของเด็กเหล่านั้นได้ดี
4. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบธุรกิจการปรับปรุงอาชีพเมื่อพ้นวัยประถมศึกษา อาจเรียนรู้จากกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้อีกทางหนึ่ง
5. การอ่านเป็น จะเครื่องมือสำคัญในการวินิจฉัยพิจารณาเลือกตัดสินใจที่จะเลือกตัวแทนในด้านการเมือง การปกครอง อันเป็นรากฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
6. การอ่านย่อมเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้เด็กวัยประถมศึกษา หรือพ้นวัยประถมศึกษา สามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน ทั้งยังได้รับความเพลิดเพลิน ช่วยพัฒนาจิตใจได้ดี อีกด้วย

ประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 161) ได้สรุปความสำคัญการอ่านดังนี้

1. ช่วยให้ได้รับความรู้หรือสนองในสิ่งที่อยากรู้ การอ่านจะทำให้ได้รับความรู้ข้อมูลแจ่มแจ้งและชัดเจนกว่าการฟัง
2. ช่วยในการพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาปรับปรุงพัฒนาชีวิตของตนให้ดีขึ้น
3. ช่วยปรับปรุงสถานภาพให้ดีขึ้น พัฒนาอาชีพของตนให้ก้าวหน้าจากการอ่าน
4. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายอารมณ์
5. ช่วยให้ชีวิตปลอดภัยและพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า เพราะถ้าประชาชนอ่านหนังสือได้จะปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง เกิดความสงบสุขในบ้านเมือง

วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ และคนอื่น ๆ (2525 : 134) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน พอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ เป็นสิ่งส่งเสริมความคิดอ่าน และความฉลาดรอบรู้ และเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน

จากความสำคัญในการอ่านซึ่งแต่ละท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่าการอ่าน มีความสำคัญ การอ่านมีความสำคัญในการดำเนินชีวิต เพราะช่วยให้เกิดความรู้พัฒนาความคิด ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนยังช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ในการอ่านหนังสือแต่ละครั้งย่อมมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน ซึ่งจุดมุ่งหมายในการอ่าน นักวิชาการได้เสนอแนะจุดมุ่งหมายในการอ่านหลายประการ คือ

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531 : 86) กล่าวว่า การอ่านโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ 3 ประการคือ

1. อ่านเพื่อบันเทิง ได้แก่ เรื่องราวประเภทนิทาน นิยาย
2. อ่านเพื่อรู้วิธีการ (เพื่อทำเป็น) ได้แก่ ตำราอาหาร สลากยา คู่มือ การใช้สิ่งต่าง ๆ เป็นต้น
3. อ่านเพื่อค้นคว้า ได้แก่ เรื่องราวสารคดีโดยทั่ว ๆ ไป

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 19 – 20) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายในการอ่านดังนี้

1. อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
2. อ่านเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น
3. อ่านเพื่อต้องการทราบข่าวสารข้อเท็จจริง
4. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า
5. อ่านเพื่อสนุกสนานเพลิดเพลิน
6. อ่านเพื่อให้ก้าวหน้าในอาชีพ

มิลเลอร์ (Miller) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 6 ประการดังนี้ (สุจิตรา วีระยุทธศิลป์, 2540 : 17 อ้างจาก Miller, 1972 : 15)

1. อ่านเพื่อจับใจความคร่าว ๆ (Scanning or Skimming Reading)
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ (Idea Reading)

3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดและจับใจความสำคัญทั่วไป (Exploratory Reading)
4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Clearly Reading)
5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามข้อความที่อ่าน (Critical Reading)
6. อ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อความหรือแนวคิดในเรื่องที่อ่าน (Analytical Reading)

สมิธ (Smith) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านก็คือ ให้เกิดความซาบซึ้งในการอ่าน การที่จะซาบซึ้งในการอ่านนั้น จะต้องอาศัยความเข้าใจในเรื่องที่อ่านด้วยนั่นก็คือ จะต้องอาศัยความสามารถในการอ่านที่เข้าใจ (สมพร วัฒนศิริ.2538 : 10;อ้างอิงจาก Smith.1960 : 8)

จากจุดมุ่งหมายที่กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าในการอ่านหนังสือทุกครั้งผู้อ่านควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน เช่น อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ อ่านเพื่อความสนุกสนานหรืออ่านเพื่อต้องการอยากรู้ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดในการอ่านคือ เมื่ออ่านแล้วผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ว่าผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบเกี่ยวกับอะไร

1.4 ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านนับเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน ซึ่งต้องอาศัยความสามารถหลายด้านประกอบกัน ดังที่ ชวาล แพรัตกุล (2520 : 196) ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่าน ว่าเป็นความสามารถการผสมแล้วขยายความรู้ความจำให้กว้างไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการคือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อย ๆ ของเรื่องนั้นมาก่อนแล้ว
2. รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างชั้นความรู้ย่อย ๆ เหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้น ได้ด้วยภาษาของตนเอง
4. เมื่อพบสิ่งใดที่มีสภาพทำนองเดียวกันกับที่เคยเรียนรู้มาแล้วก็สามารถ

ตอบและอธิบายได้

ความเข้าใจในการอ่านสามารถแสดงออกได้ดังนี้

1. การแปลความ (Translation) คือ สามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ได้โดยแปลตามลักษณะและนัยของเรื่องราว ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้ดีสำหรับเรื่องราวนั้นๆ โดยเฉพาะ
2. การตีความ (Interpretation) คือ ความสามารถขยายความหมายและนัยของเรื่องนั้นจนสามารถนำมากล่าวแบบนัยหนึ่งได้

3. การขยายความ (Extrapolation) คือ สามารถขยายความหมายและนัยของเรื่องนั้นให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

เพ็ญศรี รังสิยากุล (2528 : 124) สรุปไว้ว่าวิธีที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านมี 2 ประการ คือ

1. ก่อนการอ่านต้องตั้งจุดมุ่งหมายของการอ่าน โดยถามตัวเองว่าต้องการที่จะทราบอะไรในการอ่านแต่ละครั้ง
2. เมื่อทราบจุดมุ่งหมายแล้ว ควรเลือกวิธีการอ่านด้วยการปรับอัตราเร็วในการอ่านให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและลักษณะของเรื่องที่อ่าน

บอนด์ และ ทิงเกอร์ (Bond and Tinker) ให้ความเห็นว่าความสามารถในการเข้าใจในการอ่านมีพื้นฐานจากสิ่งต่อไปนี้คือ (สุจิตรา วีระยุทธศิลป์.2540:21; อ้างจาก Bond and Tinker. 1957 : 235)

1. การเข้าใจในความหมายของคำ (Word Meaning) เป็นรากฐานสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน เมื่อนักเรียนเข้าใจความหมายของศัพท์เหล่านั้นได้อย่างชัดเจน ย่อมทำให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะนำมาใช้ในการอ่าน
2. การเข้าใจในหน่วยความคิด (Thought Units) เพื่อที่จะเข้าใจประโยคนักเรียนจะต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด กล่าวคือ แบ่งอ่านเป็นกลุ่มคำให้ได้ความหมายของคำต่อเนื่องเป็น กลุ่ม ๆ แทนการอ่านทีละคำ
3. การเข้าใจประโยค (Sentence Comprehension) เมื่อนักเรียนเข้าใจคำและหน่วยความคิดแล้ว ต้องรู้จักเองแต่ละคำหรือแต่ละส่วนมาสัมพันธ์เข้าด้วยกันจนได้ความเป็นประโยค
4. การเข้าใจอนุเขต (Paragraph Comprehension) หมายถึง ความสามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคตอนนั้น ใดๆ มาสัมพันธ์กันนักเรียนจึงจะอ่านได้เข้าใจดียิ่งขึ้น
5. การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอนุเขต หรือการเข้าใจเนื้อความทั้งหมด (Comprehension of Larges) เพื่อให้เข้าใจข้อความหรือเรื่องราวหรือข้อความที่จะอ่านนักเรียนจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญๆ สามารถจัดลำดับความคิดของเรื่องที่อ่านได้

เบอร์ตัน (Burton) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องความเข้าใจในการอ่านว่าต้องอาศัยความสามารถหลายด้านประกอบกัน คือ (มาลา ชูจิต.2539 : 12; อ้างอิงจาก Burton. 1956 : 321)

1. การเข้าใจความหมายของคำศัพท์
2. การเรียงลำดับความได้
3. จับใจความสำคัญได้
4. การสังเกตความสัมพันธ์ของข้อความที่อ่าน

5. แยกประเภทและคาดการณ์ได้ล่วงหน้า

จากความหมายความเข้าใจในการอ่าน อาจกล่าวได้ว่า การที่ผู้อ่านจะมีความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายและรายละเอียดของคำ เข้าใจหน่วยความคิดเข้าใจประโยค เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อความทั้งหมดได้ และสามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นด้วยภาษาของตนเอง เมื่อผู้อ่านพบสิ่งที่อ่านในลักษณะเดียวกับสิ่งที่เคยอ่านหรือเคยเห็นและสามารถอธิบายได้ แสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจ ดังนั้น ครูสอนควรหาวิธีที่ดีที่จะมาใช้ในการฝึกอ่าน ให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น

1.5 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

องค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านนั้น สมศักดิ์ สันธุระเวช (2528 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า ความเข้าใจในการอ่านของเด็กจะอยู่ในระดับสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ

1. ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน เด็กแต่ละคนจะจับใจความแตกต่างกันตามประสบการณ์เดิมและวัตถุประสงค์ในขณะนั้นว่า ต้องการอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญหารายละเอียดที่สำคัญ ศึกษา คำแนะนำต่าง ๆ คาดการณ์เรื่องที่อ่าน หากคุณค่าของสิ่งที่อ่านสรุปเรื่องหรือเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น และอ่านเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสำหรับนำไปใช้
2. พิสัยของความเข้าใจในการอ่านเด็กจะอ่านได้ดีขึ้นและถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่กับพิสัยของหมุดคำที่เด็กแต่ละคนจะสามารถอ่านเข้าใจได้ สถิติปัญญา ประสบการณ์เดิมและความยากง่ายของข้อความ
3. ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่าน ย่อมแตกต่างกันตามวัย ประสบการณ์และความยากง่ายข้อความที่อ่าน
4. ระดับความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างเป็นคั่นว่าสติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจคำศัพท์ วิธีการอ่านและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน
5. ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องมีความเข้าใจศัพท์ ความสามารถในการนึกเห็นภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความ ชนิดข้อความและสิ่งอื่น ๆ อีกที่ครูอาจพบเห็น

บอนด์ และ ทิงเกอร์ (Bond and Tinker) องค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านมีพื้นฐานมาจาก (สมพร วัฒนศิริ.2538:20; อ้างอิงจาก Bond and Tinker. 1975 : 234-235)

1. การเข้าใจความหมายของคำ เป็นรากฐานสำคัญของความเข้าใจในการอ่านถ้าเข้าใจความหมายของคำศัพท์ชัดเจนและกว้างขวาง

2. การเข้าใจหน่วยความคิด เพื่อให้เข้าใจประโยค เด็กจะต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด คือแบ่งอ่านเป็นกลุ่มคำให้ได้ความหมายของคำที่ต่อเนื่องเป็นกลุ่มๆ แทนการอ่านทีละคำจะทำให้เป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจในแต่ละประโยค
3. การเข้าใจประโยค คือ การเอาหน่วยความคิดย่อมาสัมพันธ์กัน จนได้ความเข้าใจประโยค
4. การเข้าใจขั้นตอน คือความสามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคในตอนนั้น ๆ มาสัมพันธ์กัน จึงอ่านได้เข้าใจดีขึ้น
5. การเข้าใจเรื่อง คือ จะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญ ๆ ในแต่ละตอน

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน มีองค์ประกอบหลายประการที่ต้องฝึกฝนจนเกิดทักษะ จึงสามารถอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปความ ตีความ หรือเข้าใจในสิ่งที่อ่านอย่างถ่องแท้ ดังนั้น ในการสอนอ่านผู้สอนคำนึงถึงความสำคัญขององค์ประกอบเหล่านี้ด้วย

1.6 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

บันลือ พฤกษะวัน (2532 : 66) ได้กล่าวถึงระดับความเข้าใจในการอ่าน อาจแบ่งได้ 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับต่ำ ได้แก่ การอ่านที่มุ่งให้ได้ข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งสังเกตจากคำถามที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน และเมื่อไหร่
2. ระดับที่มีความเข้าใจสูงขึ้น มุ่งให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์หาเหตุผลและสรุปเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งจะสังเกตได้จากการตั้งคำถาม เช่น ทำไม เหตุใด อย่างไร
3. ระดับที่มีความเข้าใจสูงสุด มุ่งให้ผู้อ่านสามารถใช้ความเป็นพหูสูตรตรวจสอบพิสูจน์แล้วตัดสินใจ ว่าสิ่งที่อ่านนั้นควรเชื่อ เป็นประโยชน์น่าจะปฏิบัติตาม หรือเป็นโทษ หาวิธีวางแผนป้องกัน

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531 : 83) ได้กล่าวถึงการจัดระดับความเข้าใจการอ่านดังนี้

1. ระดับความเข้าใจความหมายตัวอักษร (Literal Comprehension) ซึ่งเป็นระดับความเข้าใจขั้นต้น ซึ่งผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียน เขียนไว้ได้โดยตรง
2. ระดับความเข้าใจในชั้นตีความ (Interpretation) หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้ละเอียดและลึกซึ้งกว่าในระดับแรก

3. ระดับความเข้าใจในระดับวิจารณ์ หรือการอ่านเชิงวิเคราะห์ (Critical Reading) ความเข้าใจในระดับนี้ หมายถึง การที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้ความคิดของตนเองวิเคราะห์ตัดสินและประเมินสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งในระดับนี้ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจในระดับต้นและในระดับขั้นต้นความมาก่อนแล้วเป็นอย่างดี

เบอร์มิสเตอร์ (Burmeister) ได้แบ่งความเข้าใจในการอ่าน โดยอาศัยพื้นฐานของแซนเดอร์ (Sanders) ซึ่งคัดแปลงมาจากลำดับขั้นการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) โดยแบ่งความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 7 ระดับคือ (สุจิตรา วีระยุทธศิลป์, 2540 : 23-24; อ้างจาก Burmeister, 1974 : 147-148)

1. ระดับความจำ ผู้อ่านต้องสามารถจำสิ่งที่ผู้เขียนบอกไว้ เช่น รายชื่อบุคคล คำจำกัดความข้อเท็จจริง ลำดับเหตุการณ์และรายละเอียดในเรื่องที่อ่าน
2. ระดับการแปลความหมาย ผู้อ่านต้องสามารถแปลข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านเป็นเรื่องใหม่ เช่น การแปลเป็นภาษาอ่าน หรือแปลเป็นแผนที่ แผนภูมิ การถอดความ เป็นต้น
3. ระดับการตีความ ผู้อ่านต้องสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้ เช่น สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ จับใจความสำคัญของเรื่องได้ มองเห็นภาพพจน์จากเรื่องที่อ่านได้ เป็นต้น
4. ระดับประยุกต์ใช้ เป็นความสามารถที่ผู้อ่านเข้าใจหลักการและนำไปประยุกต์ใช้ให้สำเร็จ
5. ระดับวิเคราะห์ ผู้อ่านต้องสามารถแยกแยะส่วนประกอบย่อยๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนใหญ่ๆ ได้ เช่น แยกแยะบทประพันธ์ ตรวจสอบการให้เหตุผลผิด ๆ และลงความเห็นในสิ่งที่อ่านได้
6. ระดับการสังเคราะห์ ผู้อ่านต้องสามารถนำความคิดจากสิ่งต่าง ๆ มารวบรวมเรียบเรียงเข้าด้วยกันใหม่ได้
7. ระดับการประเมินผล ผู้อ่านต้องสามารถวางกฎเกณฑ์และตัดสินความคิดโดยใช้มาตรฐาน

จากระดับความเข้าใจในการอ่านที่นักวิชาการกล่าวเสนอแนะไว้นั้น มีหลายระดับ ซึ่งในการสอนนั้น ครูผู้สอนควรตั้งจุดมุ่งหมายไว้ว่าต้องการให้ผู้เรียน มีความเข้าใจในระดับใด อาจสรุปได้ว่า ผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านนั้นต้องจำเรื่องที่อ่านได้ สามารถแปลความ ตีความ นำมาคิดพิจารณาอย่างวิเคราะห์ วิวิจารณ์ โดยใช้ความคิดเป็นของตนเองและตัดสินใจได้ว่าสิ่งที่อ่านนั้นดีหรือไม่ ในการศึกษาในระดับความเข้าใจในการอ่านครั้งนี้ จะศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านในด้านความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ การแปลความ การตีความขยายความเพื่อจะพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป

1.7 การสอนการอ่าน

1.7.1 จุดมุ่งหมายในการสอนอ่าน หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้ระบุจุดมุ่งหมายในการสอนอ่านให้นักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนมีความสามารถ ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 เพื่อให้มีทักษะในการอ่านในใจ และอ่านออกเสียงอ่านได้ถูกต้องชัดเจน มีความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับใจความ และตอบคำถาม ได้รู้หลักเกณฑ์ง่าย ๆ เกี่ยวกับการอ่านและนำไปใช้ได้ มีนิสัยที่ดีในการอ่าน และรักการอ่าน

2. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ การอ่านและสามารถนำไปใช้อ่านคำใหม่ ๆ ได้ มีทักษะในการอ่านในใจและอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถจับใจความสำคัญ คิดเชิงวิจารณ์ และ วิเคราะห์ใจความสำคัญปฏิบัติตน จนเป็นคนที่ดีในการอ่าน การใช้พจนานุกรม การเลือก การใช้ การเก็บรักษาหนังสือ และการใช้ห้องสมุด ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและความเพลิดเพลินในยามว่าง

3. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ในการอ่านมีทักษะในการอ่านในใจ และ อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่านได้ สามารถจับใจความสำคัญ คิดเชิงวิจารณ์และ วิเคราะห์ใจความสำคัญ ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือ การใช้พจนานุกรม ใช้การเลือก การเก็บรักษาหนังสือ การใช้ห้องสมุดในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และหาความเพลิดเพลินใน ยามว่าง และรักการอ่านหนังสือการใ้มุมหนังสือและการใช้ห้องสมุด

1.7.2 หลักและทฤษฎีในการสอนอ่าน

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2528 : 1 – 8) กล่าวว่า หลักการอ่านนั้นเกี่ยวข้องกับ กระบวนการอยู่ 2 กระบวนการคือ การติดตามว่าผู้เขียนจะพูดว่าอะไร และ คิดว่าผู้เขียนหมายถึง อะไรวิธีสอนและเทคนิคการสอน แต่ละคนอาจจะใช้เวลาแตกต่างกันไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการอ่านของแต่ละคน และพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ด้วย ในการหาเหตุผลของข้อความ ที่อ่านนั้น ผู้เชี่ยวชาญ การอ่านได้ค้นคว้าไว้ตามกระบวนการคิด (Thinking Process) หลายวิธีคือ

1. วิธีโครงสร้างระดับยอด (Top – Level Structure Method) เป็นวิธีที่เน้นหนัก ในการสอนให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ด้วยตัวเอง ในการที่จะพิจารณาว่าความคิดหรือปัญหา ของข้อความนั้นไปในแนวใดเมื่อเข้าใจโครงการเขียนหรือแผนการของผู้เขียน นักเรียนจะพบ ความคิดหลัก (Main Idea) และรายละเอียดอื่น ๆ อีกด้วย

2. วิธีเดาความหมาย (The Reader Selected Miscues Technique) ให้นักเรียน อภิปรายเพื่อที่จะเดาความหมายคำยากที่พบในข้อความที่อ่านหลังจากที่อ่านแล้ว การอภิปรายของครู

จะช่วยให้เข้าใจยิ่งขึ้นและรู้ว่าตนเองมีจุดบกพร่องตรงไหน

3. วิธีการโคลซ (The Cloze Procedure) เป็นวิธีที่ให้นักเรียนอภิปรายถึงคำที่ลบออกไป

4. วิธีเออีไรซ์ (The ERICE Model Method) เน้นให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ด้วยตนเองโดยผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอนคือ

4.1 การเตรียมสำหรับอ่าน (Preparing for Reading)

4.2 การคิดในสิ่งที่อ่าน (Thinking Through the Reading)

4.3 การแยกและรวบรวมความรู้ที่ได้ (Extracting and Organizing Information)

4.4 การแปลความหรือตีความรู้นั้น (Translating Information)

คาร์โรล (Carroll) กล่าวถึงหลักสำคัญในการสอนอ่านที่ควรยึดถือ 5 ประการ คือ (สุจิตรา วีระยุทธศิลป์.2540 : 19; อ้างอิงจาก Carroll. 1964 : 118)

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการวางเงื่อนไขในการเรียนการสอน ให้มีความมั่นคงถาวรในการเรียนอ่านและเขียน ถ้าพึ่งแต่การฝึกอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะให้นักเรียนอ่านหรือจำคำ และ เขียนได้ต้องอาศัยการเสริมแรงเข้าช่วย ครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการให้การเสริมแรง

2. การหยั่งเห็น (Insight) เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันของเด็กตั้งแต่เกิดหลังจากที่เด็กได้ลองผิดลองถูกมาแล้วหลายครั้ง เช่น เด็กเห็นคำว่า “กิน” มาก่อนแล้วพบคำว่า “บิน” เด็กจะอ่านว่า “กิน” ไปด้วย แต่เมื่อได้รับการสอนหรือสอนสะกดดู เป็นประสบการณ์แก่เด็ก เด็กจะอ่านคำว่า “บิน” และเขียนได้ถูกต้อง

3. ทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ (Piaget) เพียเจต์กล่าวว่า ความรู้สึหรือประสบการณ์ที่ได้รับการสะสม (Cumulative) มาแล้วในอดีต คือเมื่อเด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก เช่นเดิมอีก เด็กจะคาดหวังทันทีว่าผลลัพธ์ที่ออกมาเหมือนที่เคยเป็นมาแล้วเด็กจะค่อย ๆ ประสมประสาน (Assimilation) ความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกัน เป็นประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการทำปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป

สุจิตรา อังวัฒนกุล (2527 : 108 - 110) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยใช้การเสริมแรงที่เหมาะสม ในขณะที่การตอบสนองต่อสิ่งเร้าจะทำให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น ดังนั้น

การอ่านจึงต้องเกี่ยวข้องกับการเรียนที่มีการจัดลำดับอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึงการอ่านต้องประกอบด้วยทักษะที่มีความซับซ้อน และทักษะที่เป็นพื้นฐานจะถูกหลอมรวมเข้าด้วยกัน โดยผ่านกลวิธีการฝึกให้นักเรียนแยกแยะว่าส่วนใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษรและส่วนใดเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับเนื้อหา

2. การอ่านเน้นความรู้ความเข้าใจ ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจมีแนวคิดที่ว่า พฤติกรรมทุกอย่างต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ ประสบการณ์ในการเรียนรู้ การรู้จักเก็บความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ ดังนั้น ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ จึงเป็นหน้าที่ของสมองส่วนกลางในการตีความตัวแปรต่าง ๆ การเรียนรู้จึงขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมและการแสดงออกอย่างเหมาะสม

3. การเน้นทฤษฎีพัฒนาการ มีแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้มันเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ต้องฟังผู้อื่นและพัฒนาไปตามความเจริญของแต่ละวัย สิ่งสำคัญที่สุดของช่วงอายุคือ การเรียนรู้หรือทักษะเฉพาะอย่างในแต่ละช่วงอายุ ถ้าหากช่วงใดเกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม พัฒนาการช่วยนั้นจะบกพร่องไป และมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ในช่วงนั้นภายหลัง ดังนั้นการอ่านจึงเป็นกระบวนการรับรู้ ซึ่งมีพื้นฐานจากช่วงพัฒนาการต่าง ๆ ความสามารถที่นักเรียนแสดงออกในการอ่านย่อมเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นระดับพัฒนาการของนักเรียน

จากหลักการและทฤษฎีการสอนอ่าน สรุปได้ว่า ในการอ่านจะต้องอาศัยหลักการเรียนรู้และหลักการทางด้านจิตวิทยาเป็นอย่างมาก ดังนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ทางด้านจิตวิทยาหลักการสอนอย่างถูกต้อง เพื่อการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมาย

1.7.3 ขั้นตอนการสอนอ่าน

บันลือ พฤษะวัน(2533 : 117 –118) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนอ่าน ดังนี้

(1) ขั้นเตรียม ได้แก่ การเตรียมตัวที่จะสอนนับตั้งแต่เด็กก้าวย่างเข้าโรงเรียน

ในวันแรกรวมถึงการปฐมนิเทศเด็ก การพัฒนาความพร้อม และการแก้ไขช่วยเหลือให้เด็กได้เรียนและได้เล่นร่วมกันไปด้วย

1) การเตรียมการอ่าน ถือว่า จากการเริ่มงานในขั้นการปรับปรุงพื้นฐานภาษาพูด กิริยา มารยาท และ ระเบียบในการอยู่ร่วมกัน โดยใช้การฟังการพูดในการเตรียมตัวเด็ก การสังเกต การเรียกชื่อสิ่งของ สภาพแวดล้อมทั่วไปในโรงเรียนและที่บ้าน ตลอดจนการเล่าถึงกิจวัตรประจำวัน

2) การพัฒนาและตรวจสอบความพร้อมในการอ่าน เช่น การสังเกต ความเหมือนความแตกต่าง ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อกับสายตา การฝึกกล้ามมือการเล่นเกม การจับต้อง การฝึกวาด ปั้น พับกระดาษ เพื่อนำไปสู่การพูด การฟังได้อย่างกว้างขวาง

3) การฝึกอ่านเริ่มตั้งแต่ การฝึกอ่านพจนานุกรมภาพ (พยัญชนะ) พจนานุกรมเสียงพร้อมกับการช่วยเหลือแก้ไขอย่างใกล้ชิดจากครูผู้สอนไปด้วย

4) ฝึกอ่านบัตรคำประกอบภาพ และ บัตรประโยคประกอบภาพ

เรื่องราว หรือ นิทานสั้น ๆ โดยฟังจากครูอ่านหนังสือ และเปิดให้ดูภาพไปด้วย

5) ฟีกฟังครูเล่านิทาน นิทานพื้นบ้าน เด็กฝึกพูดคำหรืออ่านตามครูและฝึกให้เด็ก ผู้ฟังเล่าเรื่องอย่างย่อ ๆ ได้

6) ฟีกท่องจำบทประพันธ์ง่าย ๆ ค่คำสัมผัสหรือคำคล้องจองเป็นตอน ๆ

(2) ขั้นเริ่มอ่าน หมายถึง การเริ่มอ่านหนังสือที่เป็นเรื่องราวสั้น ๆ นิทาน กิจวัตรประจำวันโดยใช้วิธีจำรูปคำ และภาพประกอบ

1) ฟีกอ่านคำ และประโยคประกอบภาพ

2) ฟีกอ่านประโยค และเรื่องราว โดยอาศัยภาพประกอบช่วย

3) ฟีกอ่านนิทานสั้น ๆ หรือเรื่องราวที่ครู และนักเรียนจัดเตรียมขึ้นแต่งขึ้น หรือแผนภูมิประสบการณ์ที่ช่วยขยายประสบการณ์

4) ฟีกให้ใช้ในการเทียบคำ เทียบประโยค เพื่อใช้ประโยชน์ในการอ่าน

(3) ขั้นอ่านหนังสือแตกหรือมีความก้าวหน้าในการอ่าน ได้แก่ สามารถใช้การอ่าน ไปยาวนานขึ้น โดยสามารถใช้วิธีสะกดตัวผสมคำช่วยในการอ่านคำแปลก ๆ ใหม่ ๆ

1) ฟีกอ่านนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ และกิจวัตรประจำวันที่ใช้คำแปลก ๆ

2) ฟีกอ่านนิทานที่ยาวขึ้น และสามารถเล่าเรื่องราว ลำดับเหตุการณ์ได้

3) ฟีกอ่านบทประพันธ์สั้น ๆ โดยการรู้จักจังหวะสัมผัส

4) ฟีกอ่านเรื่องราว บทความ และสามารถจำรูปคำ เทียบคำสะกดตัว ใช้เทคนิคการเดารูปประโยค และเข้าใจความหมายได้

5) ฟีกอ่านแบบเก็บใจความและสามารถประเมินตัวละคร บทความต่างๆ ได้ดี จนนำไปใช้แสดงความคิดเห็นรายงานได้

(4) ขั้นเสริมสร้างนิสัยในการอ่านที่ดี หมายถึง สามารถอ่านในใจได้เร็ว สามารถ อ่านเพื่อค้นคว้าหาคำตอบ หาความเพลิดเพลินจากการอ่าน โดยวิธีคร่าว ๆ

1) ฟีกอ่านในใจ และมีความสนใจในการอ่าน อ่านหนังสือได้หลายรส หลายประเภท

2) ฟีกอ่านหนังสืออ่านประกอบเพื่อค้นหาสาระสำคัญหรือสิ่งที่สนใจ

3) ฟีกอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่สนใจ และเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ประเมินเรื่องราว และวิจารณ์หนังสือที่อ่านได้

(5) ขึ้นอ่านหนังสือได้อย่างกว้างขวาง หมายถึง สามารถถึงเห็นคุณค่าประโยชน์ของการอ่าน เกิดรสนิยมในการอ่านหนังสือประเภทใดประเภทหนึ่ง มีความสนใจในรสวรรณคดี เริงรมย์ และสารคดี จนสามารถหยิบยกส่วนดีเด่นขึ้นอ้างอิง ชักชวนให้ผู้อื่นสนใจในรสของภาษาได้

1.7.4 หลักสำคัญในการสอนทักษะการอ่าน

ในการสอนอ่านนั้นผู้สอนควรมีหลักยึด เพื่อว่าจะได้ดำเนินการสอนไปอย่างถูกต้องตามความมุ่งหมายในการสอนอ่าน ซึ่งมีผู้เสนอไว้ ดังนี้

สนม ครุฑเมือง (2528 : 175 – 179) ได้เสนอหลักสำคัญในการสอนทักษะการอ่านไว้พอสรุปได้ดังนี้

(1) สร้างความพอใจ นักเรียนแต่ละคนอาจจะมีคามสนใจไม่เหมือนกัน ควรส่งเสริมการอ่านหนังสือหลาย ๆ ประเภท ครูควรมีบทบาทที่จะแนะแนวทางให้เกิดความสนใจ เลือกกิจกรรมการอ่านให้ถูกใจนักเรียน

(2) ต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลนักเรียนแต่ละคนมีพัฒนาการทางสมองในการอ่านไม่เหมือนกัน จึงควรสอนเป็นกลุ่ม ๆ ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการสอนด้วย

(3) ก่อนจะให้ นักเรียนอ่านนั้น ครูควรบอกจุดมุ่งหมายในการอ่านเสียก่อนพยายามส่งเสริมนักเรียนให้มีความใฝ่ใจ และปรารถนาที่จะอ่านหนังสือทุกประเภทที่มีประโยชน์

(4) ก่อนที่จะสอนการอ่านหนังสือประเภทใด แบบใดก็ตาม ครูจะต้องอ่านเรื่องนั้นมาก่อนจะได้เข้าใจเรื่องราวทั้งหมด เพราะจะได้เน้นในส่วนที่สำคัญ และฝึกกิจกรรมต่างๆ ได้ถูกต้อง

(5) การอ่านที่ดี จะต้องเข้าใจความหมาย มิใช่แค่เพียงอ่านได้

(6) การอ่านที่ดีต้องมี สมาธิ และตั้งคำถามทบทวนอยู่ในใจเสมอ

(7) ต้องฝึกให้นักเรียนอ่านหนังสือคมีประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ

(8) ต้องฝึกอัตราความเร็วในการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านในใจด้วยแล้วต้องอ่านหนังสือได้เร็ว เข้าใจความหมายได้ทันที

(9) ต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมในการอ่านอยู่เสมอ

(10) ต้องคำนึงถึงลักษณะการอ่านที่ดี เช่น การอ่านในใจต้องอ่านให้เร็วจับใจความได้

(11) ควรฝึกการใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ต่อการอ่าน เพราะจะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ

(12) การอ่านในระบบขั้นสูง ๆ ควรฝึกให้อ่านตารางกราฟชนิดต่าง ๆ รวมทั้งเข้าใจสัญลักษณ์ที่ใช้ในชุมชนเป็นอย่างดี

(13) ต้องคำนึงปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของนักเรียน เช่น การอ่านข่าว ทางวิทยุ โทรทัศน์

(14) บุคคลที่จะช่วยส่งเสริมการอ่านให้ได้ผลดีมิใช่จะต้องเป็นครูภาษาไทยเท่านั้น ควรมีหลายฝ่ายช่วยกัน

(15) การประเมินผลการอ่านต้องทำอยู่เสมอ ๆ

1.7.5 การสอนอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4

กรณีการ พวงเกษม (2535 : 71) กล่าวถึง การสอนอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ไว้ว่า เด็กในวัยนี้จะทำงานได้คล่องแคล่วว่องไวขึ้นในระดับ ป.1 - 2 ครูควรหาเวลาให้เด็กได้อ่านหนังสือที่ชอบ โดยครูหาหนังสือหลาย ๆ ชนิด มาไว้ในห้องเรียน เด็กวัยนี้จะอ่านมากขึ้นเรื่อย ๆ เด็กวัยนี้สามารถอ่านได้ดีพอสมควร รู้จักการอ่าน ครูควรสนใจให้เด็กได้ใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ คือ อ่านเพื่อหาความรู้ประกอบการเรียนวิชาอื่น ๆ ครูควรปลูกฝังนิสัยการอ่านที่ดีให้แก่เด็ก คือ ให้รู้จักการอ่านเพื่อหาคำตอบ และควรตั้งความหมายดังนี้

- ให้เด็กอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักความนิยม
- ให้อ่านในใจ สามารถเก็บใจความสำคัญได้
- ให้รู้จักสะกดคำและแจกลูก
- ให้สามารถค้นหาคำตอบจากหนังสือได้
- ให้มีนิสัยรักการอ่าน

1.7.6 องค์ประกอบควรคำนึงในการสอนอ่าน

แฮริส และ ซิเพย์ (Harris and Sipay) กล่าวถึง องค์ประกอบที่ส่งผลในการอ่านไว้ดังนี้ (นงลักษณ์ คำยิ่ง.2541 : 21; อ้างอิงจาก Harris and Sipay. 1979 :15-18)

(1) องค์ประกอบทางปัญญา (Cognitive Factors) ซึ่งได้แก่ ระดับความสามารถทางสติปัญญา (I.Q) ของผู้เรียนการอ่านนั้นสัมพันธ์กับ ระดับความสามารถทางสติปัญญา (I.Q) ตั้งแต่ .40 - .50 จนถึง .70 ในเด็กระดับเกรด 4 ส่วนที่เหลือเป็นเรื่องของเจตคติ (Attitude) คุณภาพของบทเรียน (Quality of Educational Program) และอื่น ๆ

(2) องค์ประกอบทางกาย และทางสรีระ (Physical and Physiological Factors) แฮริส และซิเพย์ กล่าวว่า ถึงแม้ว่าความบกพร่องทางกายจะไม่ใช่อุปสรรคสำคัญต่อการอ่านโดยตรงก็ตาม แต่ก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาการอ่านของเด็กได้เช่นกัน เช่นหากเด็กไม่สามารถฟังแยกเสียงออกจากกันได้ จะมีผลต่อการพัฒนาการอ่านของเด็กด้วย

(3) องค์ประกอบทางสังคม และวัฒนธรรม (Social and Cultural Factors) ความก้าวหน้าทางการอ่านของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับบ้าน หากพ่อแม่ทุกคนของเด็กมีการศึกษาดี ชอบอ่านหนังสือหรืออ่านหนังสือให้เด็กฟังมีหนังสือหลายชนิดภายในบ้าน พาเขาไปเที่ยวสถานที่

ต่าง ๆ เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เด็กฟัง ให้ดูรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา สิ่งเหล่านี้เป็นตัวสนับสนุนให้เด็กนั้นเป็นนักอ่านที่ดีได้ เพราะการทำอย่างนั้นเท่ากับเสริมสร้างพัฒนาทักษะทางภาษา และสร้างนิสัยรักการอ่าน

(4) ความพร้อมของผู้เรียน ในด้านตัวเด็กเอง ผู้สอนควรดูว่าวุฒิภาวะของผู้เรียนอยู่ในระดับใดก็หาทางช่วยเหลือ ส่งเสริม รวมทั้งให้ความสนใจ และคอยสังเกตดูลีลา (Style) การเรียนของนักเรียนเพื่อประกอบการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยเสมอ

บันทึก พุทธศักราช 2532 : 27) กล่าวถึงองค์ประกอบแห่งความพร้อมที่ครูควรคำนึงถึงในการสอนอ่านไว้ 5 ด้าน ดังนี้

(1) ความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ รูปร่าง ขนาด ส่วนสูง น้ำหนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของร่างกาย โดยที่กรมอนามัยโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข กำหนดเกณฑ์เฉลี่ยไว้ นอกจากนี้ยังเน้นถึงการใช้สายตา หู ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อ มีการทรงตัว มีความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ที่จะจับประคองใช้มือลากเส้นเขียนตัวอักษร และอื่น ๆ

(2) ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการจำ การตีความและแปลความ การอธิบายงานที่ตนทำงานที่เพื่อนทำ เล่าเรื่องราวของตน และผู้อื่นได้ดี เป็นต้น

(3) ความพร้อมทางอารมณ์ และสังคม ได้แก่ การมีอารมณ์ร่วมสนุกสนาน การรู้จักระงับอารมณ์ เล่นร่วมกับเพื่อน ไม่แย่งของเพื่อน รู้จักให้หยิบยืมหรือแบ่งปันของใช้ ช่วยเหลือเพื่อนและอื่น ๆ

(4) ความพร้อมทางจิตวิทยา ได้แก่ การมีสมาธิในการฟังนิทานหรือเรื่องราว มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก นำกลุ่ม รู้จักลำดับเหตุการณ์ในนิทาน และอื่น ๆ

(5) ความพร้อมทางพื้นฐานประสบการณ์ ได้แก่ การใช้ภาษาพูด การตอบคำถาม การมีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว และอื่น ๆ เป็นต้น

1.7.8 ประเมินผลการอ่าน

ในการสอนอ่านนอกจากผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกใช้เทคนิคการสอนที่จะช่วยกระตุ้นความสามารถในการอ่านของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนจำเป็นต้องรู้จักเลือกเทคนิคการประเมินผลความสามารถในการอ่านของผู้เรียนด้วย

เพื่อให้การอ่านของเด็กมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผล ความรู้ความสามารถของเด็กว่า มีความก้าวหน้าในการอ่านเพียงใดอยู่ตลอดเวลา การวัดและประเมินผลการอ่านของเด็กจึงมีประโยชน์มากเพราะเหตุผลดังต่อไปนี้คือ

(1) จะช่วยให้ครูทราบถึงความสามารถในการอ่านของเด็กได้อย่างถูกต้อง

(2) ช่วยให้เด็กมีความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น เมื่อทราบความก้าวหน้าจากการประเมินผลเป็นระยะ ๆ

- (3) จะช่วยให้ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามระดับความสามารถได้
- (4) จะช่วยประเมินผลการสอบของครูได้ว่า มีความสามารถในการสอนมากน้อยเพียงใด
- (5) ช่วยให้สามารถวินิจฉัย และทำนายผลเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้

การประเมินผลการอ่าน หมายถึง การพิจารณาตัดสินว่าเด็กมีทักษะหรือความสามารถในการอ่านมากน้อยเพียงใด ในการประเมินผลทักษะการอ่าน ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- (1) เน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงการสอน
- (2) ประเมินผลการอ่านโดยคำนึงถึงประสบการณ์ และลักษณะของผู้เรียน
- (3) ประเมินผลการอ่านอย่างเป็นระบบที่ผสมผสานกับการสอน
- (4) การประเมินผลการอ่านต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
- (5) ประเมินให้รอบด้านทั้งพุทธิพิสัย ด้านเจตพิสัย และด้านทักษะพิสัย
- (6) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการประเมินผล
- (7) บอกเกณฑ์การประเมินและแนวปฏิบัติที่นำไปสู่การบรรลุซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุด

ให้เด็กทราบตั้งแต่เริ่มการสอน

(8) ควรจะมีการประเมินผลก่อนและหลังเรียนอ่านเพื่อครูจะได้ทราบว่า ก่อนเรียนอ่านเด็กมีความสามารถแค่ไหน เมื่อเรียนแล้วมีพัฒนาการเพียงใด

เพื่อให้การประเมินผลการอ่านของเด็กถูกต้อง จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือประเมินผลการอ่านต่อไปนี้

(1) การใช้ข้อทดสอบ ข้อทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง วัดได้หลายอย่างตามความต้องการของครู เช่น วัดความรู้ ความเข้าใจ ความจำ ความสามารถในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ เรียงลำดับเหตุการณ์ ข้อทดสอบนี้จะแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ

1) แบบอัตนัย เป็นข้อทดสอบที่มักจะให้บรรยายความคิด ความเข้าใจ วิเคราะห์ การออกข้อสอบแบบนี้ต้องออกให้ครอบคลุมสิ่งสำคัญตามจุดมุ่งหมายที่นักเรียนรู้มากที่สุด กำหนดตอบให้พอดีกับเวลาสอบ พร้อมทั้งบอกคะแนนกำกับด้วย

2) แบบปรนัย แบ่งออกเป็น

แบบเลือกตอบ ในการออกข้อสอบแบบนี้ต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงหนึ่งคำตอบตายตัวเรียงลำดับคำตอบให้ดูง่าย

แบบถูกผิด ข้อสอบต้องใช้ภาษาชัดเจน ข้อความต้องแต่งใหม่ไม่ควร
ลอกจากตำราเรียนและใช้ในตอนต้น ๆ ของข้อสอบ

แบบเติมคำ ข้อสอบแบบนี้คำตอบที่ให้เติมต้องเด่น ชัดเจนเว้นช่องว่าง
ให้พอกับคำตอบ

นอกจากข้อทดสอบทั้งแบบอัตนัย และ แบบปรนัยแล้ว ครูผู้สอนสามารถทำการทดสอบ
การอ่านของเด็กด้วยการใช้บัตรคำให้อ่านเป็นคำก็ได้ แต่การทดสอบการอ่านนั้นนิยมให้อ่านเป็นเรื่อง
มากกว่าการอ่านเป็นคำ

คำถามที่ใช้ในข้อทดสอบเพื่อวัด และประเมินผลการพัฒนาทักษะการอ่านของเด็ก
ควรมีลักษณะดังนี้คือ

- 1) คำถามควรจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เด็กอ่านมากกว่าขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของเด็ก
เด็กไม่ควรได้ใช้ประสบการณ์เพื่อตอบคำถามนั้น ๆ เช่น ในเรื่องกล่าวว่าอย่างไร เราควรตั้งคำถาม
จากเนื้อหาที่เด็กอ่านไป เมื่อถามแล้วเด็กสามารถหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านมาตอบได้
- 2) คำถามประเภทที่จับผิดผู้อ่านหรือคำถามที่หลงให้หลงไม่ควรนำมาใช้ในการทดสอบ
- 3) ภาษาที่ใช้ในคำถามควรเหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่องราวให้เด็กอ่าน
- 4) ไม่ใช้คำถามประเภทที่ช่วยให้เด็กนึกถึงเรื่องที่เคยอ่านมาแล้วในอดีตมาตอบ
- 5) ควรใช้คำถามประเภทที่ผู้ตอบใช้ข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

(2) การใช้การสังเกตเพื่อดูความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว จังหวะทำนองในการออกเสียง
อัตราเร็วในการอ่าน เป็นต้น สิ่งที่ต้องสังเกต เช่น

- 1) การออกเสียงคำ
- 2) การเว้นวรรคตอน
- 3) การอ่าน (ความชัดเจน ถูกต้อง ความคล่องแคล่ว)
- 4) การทำเสียงได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
- 5) ท่าทางจับหนังสือ
- 6) อัตราเร็วในการอ่านแต่ละครั้งแล้วจดบันทึกไว้
- 7) ความสนใจในการอ่าน ฯลฯ

(3) การซักถามหรือสัมภาษณ์ อาจใช้ร่วมกับการสังเกต เป็นการตรวจสอบความรู้
ความเข้าใจ ความสนใจในการอ่าน ความสามารถในการวิจารณ์ ความจำและความสามารถ
ในการตอบคำถาม และสรุปข้อความสำคัญ สิ่งที่จะสอบถาม เช่น

- 1) ความรู้ความเข้าใจจากเนื้อหาของบทเรียน
- 2) ให้เล่าเรื่องให้ฟัง

3) ได้รับความรู้อะไรบ้างจากการอ่าน

4) ชอบอ่านหนังสือเองหรือให้คนอื่นอ่านให้ฟัง เป็นต้น

จากข้อมูลทั้งหมดที่ครูได้จากการสัมภาษณ์หรือซักถามเด็กแล้วครูควรบันทึกไว้ สิ่งใดที่ไม่ดีหรือยังไม่ถูกต้อง คุณควรหาทางแก้ไขปรับปรุงเด็กเพื่อให้มีพัฒนาการในการอ่านมากขึ้น

(4) การใช้บันทึก เพื่อดูความสนใจในการอ่าน ดูพัฒนาการอ่านของเด็กแล้ว หาทางแก้ไข วิธีการนี้เป็นวิธีการที่จะทำได้หลังจากมีการวัดผลด้วยวิธีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ครูต้องบันทึกผลการวัดในแต่ละครั้งไว้แล้วศึกษาหาทางแก้ไขต่อไป วิธีการบันทึกอาจใช้คำถามที่เป็นแนวทางในการบันทึกหรือการใช้การบันทึกเสียงให้เด็กอ่านแล้วบันทึกเสียงไว้ แล้วเอามาเปิดให้เด็กฟัง หาข้อบกพร่องและจะได้แก้ไขในคราวต่อไป หรือ อาจใช้การบันทึกในแบบวัดพฤติกรรม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2527 : 401 – 403)

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

1.8.1 งานวิจัยในประเทศ

สุรามาศ สังข์ลาโพธิ์ (2531 : 108) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียนคำและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนปกติ ผลการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนคำสูงกว่านักเรียน ในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคงทนในการจำนักเรียนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรัสศรี กิจบัญญัติอนันต์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านการเขียนคำและทัศนคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนแบบปกติ พบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่การเขียนคำของนักเรียนที่รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ ทัศนคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับนักเรียนที่ได้รับการสอน

ชญัญ โครบุตร (2534 : 105) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียนคำ และพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนไทยกะโหล่ง ประถมศึกษาปีที่ 3 ในเขตอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์

ทางภาษากับวิธีสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ มุ่งประสบการณ์ ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

รัตนกร สายแก้ว (2534 : 48) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยมีหนังสืออ่านเพิ่มเติมบทเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมเล่าเรื่องหนังสือมีความเข้าใจ ในการอ่านสูงกว่าก่อนทดลอง นักเรียนที่เรียนโดยมีหนังสืออ่านเพิ่มเติม เสริมบทเรียนและเข้าร่วม กิจกรรมทบทวนปัญหา มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยมีหนังสืออ่านเพิ่มเติมเสริม บทเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมเล่าเรื่องหนังสือ

1.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สตีเวน (Steven) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านจากการอ่านเรื่องที่สนใจของนักเรียน ที่มีความสูงที่คะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างเป็นเรียนเกรด 5 และ 6 โดยได้สำรวจ ความเข้าใจในการอ่านพบว่า เรื่องที่นักเรียนสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลทำให้นักเรียนอ่านได้ง่าย และ สะดวกต่อการทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเพศ เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่สนใจ (นงลักษณ์ คำยิ่ง.2541 : 26; อ้างอิงมาจาก Steven.1980 : 36)

ฮาฟเนอร์ และ พาล์มเมอร์ (Hafner and Palmer) ได้ศึกษาผลของการสอนคำศัพท์ และความเข้าใจในการอ่านจากการสอน 3 วิธีดังนี้

1. วิธีให้บอกความสัมพันธ์ของส่วนในประโยค (Matter – Relation – Matter)
2. วิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามหลักแห่งเหตุผล
3. วิธีเรียนคำศัพท์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 9 จำนวนนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีที่ 1 มี 20 คน เรียนวิธีที่ 2 มี 15 คน และ เรียนวิธีที่ 3 มี 25 คน ใช้เวลาทดลอง 5 สัปดาห์ แล้วทดสอบเกี่ยวกับเรื่อง

1. การอ่านคำศัพท์
2. ระดับความเข้าใจในการอ่าน
3. ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน
4. การวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่าน

ผลการทดลองพบว่า การสอนโดยวิธีบอกความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญใน ประโยค และ วิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามหลักแห่งเหตุผลได้ผลดีกว่าวิธีเรียนศัพท์ นอกจาก ความสามารถในการอ่านคำศัพท์ เท่านั้นที่สอนวิธีให้บอกความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญในประโยค

กับวิธีเรียนคำศัพท์ได้ผลไม่แตกต่างกัน และพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในด้านผลสัมฤทธิ์ระหว่างเพศ (สุจิตรา วีระยุทธศิลป์. 2540 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Hafner and Palmer. 1980:34)

แบบส์ (Babbs) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้ยุทธวิธีในการดักเตือนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านความรู้ และการระลึกได้ในการอ่าน จุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการในการพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับ 4 เกี่ยวกับกระบวนการอ่านและสอนโดยใช้ยุทธวิธีในการดักเตือน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้กลุ่มควบคุมให้อ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา เพื่อตอบคำถามส่วนกลุ่มทดลองให้วางแผนการอ่าน เช่น เติมนตนเองว่าการอ่านเป็นกระบวนการคิด กำหนดจุดมุ่งหมายการอ่านประเมินความยากของหนังสือ กำหนดวิธีเรียนเพื่อให้ถึงจุดมุ่งหมาย เป็นต้น ปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความเข้าใจและการระลึกได้ในการอ่านไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่กลุ่มควบคุมมีความรู้เกี่ยวกับวิธีอ่านให้ได้ผลดีอยู่ในระดับต่ำ การใช้บัตรดักเตือนเป็นวิธีการที่ได้ผลดีในการชักชวนให้นักเรียนเป็นผู้ใช้ยุทธวิธีในการอ่าน (มาลา ชูเชิด. 2539 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Babbs 1983 : 174-A)

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าความเข้าใจในการอ่านสามารถแก้ไขปรับปรุงได้โดยจัดรูปแบบวิธีสอน และ เครื่องมือให้เหมาะสมโดยเฉพาะในด้านวิธีสอน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านดียิ่งขึ้น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ

2.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ

สุมาลี โสภณสมบัติ (2525 : 10) ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า “การเขียนสะกดคำเป็นการใช้สัญลักษณ์แทนเสียง โดยนำตัวอักษรมารียกันในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นที่ยอมรับและตกลงกันว่าเป็นคำ ซึ่งใช้สื่อความหมายเป็นที่เข้าใจกันในสังคมหรือชาติของผู้ใช้ภาษานั้น” ส่วน ชิน โพธิ์อ่อน (2526 : 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การเขียนสะกดคำหมายถึง ความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่สามารถเขียนสะกดคำหนึ่งโดยเรียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ได้ถูกต้องตามที่มันควรอยู่ และถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525” ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อุดลย์ ไทรเล็กทิม (2528 : 12) ที่ว่า “การสะกดคำหมายถึง การสอนให้นักเรียนรู้จักกฎเกณฑ์ในการเรียงลำดับ ตัวอักษร หรือการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และ วรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษา และ ถูกต้องตามหลักการสะกดคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อจะได้ออกเสียงได้ชัดเจน เขียนคำได้ถูกต้องและมีความหมายสื่อสารกัน

“ได้เข้าใจในสังคม” และสอดคล้องกับ สุภาพ ดวงเพชร (2533 : 15) ที่ได้สรุปการเขียนสะกดคำ หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำโดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และสะกดการันต์ ได้ถูกต้องตามหลักภาษาและตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ส่วน เว็บบสเตอร์ (Webster. 1981 : 2190) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำ สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำเป็นศิลปะหรือกลวิธีในการจัดเรียงตัวอักษร ให้เป็นคำตามแบบที่คนยอมรับ ซึ่งก็สอดคล้องกับนักการศึกษาไทยที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

2.2 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำโดยใช้คำพื้นฐาน ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียน กลุ่มทักษะภาษาไทยในจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ 14 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นอกจากนี้การสะกดคำยังเป็นพื้นฐานการเขียนทุกรูปแบบ จึงมีผู้กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนสะกดคำหลายท่าน อาทิเช่น บุญปก อ่อนเผ่า (2526 : 14) กล่าวไว้ว่า “การสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อความหมายถึงกันด้วยภาษาเขียน เพราะถ้าเขียนสะกดผิดจะทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไปหรือไม่มีความหมายเลยก็ได้ นอกจากนั้นการสะกดคำยังเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะเริ่มต้นสำหรับการเขียน ผู้เขียนต้องรู้จักการสะกดคำเสียก่อนจึงจะเขียนเป็นรูปคำรูปประโยค และถ้าเขียนผิดต่อเป็นเรื่องเป็นราวได้” ส่วน ละเอียด โปษะกฤษณะ (2521 : 1) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า “ในเรื่องของภาษาตัวสะกดเป็นเรื่องสำคัญมาก ต้องระมัดระวังเป็นที่สุด เพราะนอกจากนี้สื่อความหมายเข้ากันไม่ได้ ยังแสดงระดับความรู้ของผู้เขียนด้วยเป็นผู้ว่าผู้เขียนมีความประณีต มีความสามารถเพียงใด และการเขียนผิดยังทำให้หลักภาษาที่เสียไป” ซึ่งสอดคล้องกับ บันลือ พงษ์ตะวัน (2527 : 65) ได้กล่าวไว้ว่า “การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญของการเขียน หากเขียนผิดจะสื่อความหมายกันไม่ได้ บางครั้งพอเคาะความได้แต่ก็แสดงความไม่รู้ของผู้เขียน อันเป็นสิ่งที่ลดความศรัทธาของผู้อ่านที่มีต่อผู้เขียน”

กล่าวโดยสรุป การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องมีความสำคัญต่อผู้เขียนอย่างมากกล่าวคือทำให้การเขียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ต้องการ นอกจากนั้น ยังทำให้ผู้เขียนเป็นผู้ที่น่านิยมนับถือในเรื่องภูมิปัญญาและความประณีตในการเขียนอีกด้วย

2.3 จุดมุ่งหมายของการเขียนสะกดคำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2531:65) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนสะกดคำในระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนเขียนสะกดคำคำต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามแบบแผนที่นิยมใช้กันและตรงความหมายของคำ

2. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคำต่าง ๆ ได้กว้างขวาง
3. เพื่อให้นักเรียนค้นคว้าหาคำใหม่ ๆ ได้ตามที่ต้องการ
4. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคำต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน
5. เพื่อให้นักเรียนออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

นอกจากนี้ บุญปก อ่อนเผ่า (2526 : 11-12) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสอนสะกดคำว่า “ความมุ่งหมายของการสอนสะกดคำมี 2 ประการ ประการแรกมุ่งให้เด็กรู้จักรูปคำ การสอนสะกดคำที่ดีนั้น ครูต้องมีวิธีเร้าให้เด็กเกิดความสนใจในการเขียนสะกดคำช่วยให้เด็กคุ้นเคยกับรูปคำและเสียงของคำ เพื่อให้เด็กรู้จักคำกว้างขวางขึ้น ทั้งนี้เพราะ ความสามารถสะกดคำในปัจจุบันเป็นรากฐานของการสะกดคำในอนาคต และเป็นสิ่งซึ่งบอกความสามารถส่วนบุคคลของนักเรียนในการเรียนการสะกดคำได้ถูกต้องนั้น เด็กจะต้องได้เรียนรู้คำฝีกออกเสียงเรียนรู้ความสัมพันธ์ของอักษรกับเสียง จัดลำดับตัวอักษรได้จึงจะสามารถเขียนคำได้ถูกต้อง”

ข้อความข้างต้นสอดคล้องกับ วรรณา เครื่องเนียม (2531 : 12) ที่ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการเขียนสะกดคำไว้ว่า “การสอนเขียนสะกดคำเป็นการสอน ให้นักเรียนรู้จักหลักเกณฑ์ในการเรียงลำดับตัวอักษร สระ และ วรรณยุกต์ ประสมคำให้ถูกต้องและได้ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 และ สื่อความหมายกันได้”

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่าการสอนเขียนสะกดคำมีจุดมุ่งหมายเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเขียนสะกดคำ สามารถจดจำรูปคำ และวิธีเขียนที่ถูกต้องไปใช้ในงานเขียนของตน

2.4 ปัญหาและสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด

ปัจจุบันนี้ นักเรียนเขียนสะกดคำผิดกันมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ดังที่เชน(Shane), เรดดิน (Reddin) และกิลเลสไป (Gillespie) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดสรุปได้ว่า เกิดจากปัญหาทั่วไปและปัญหาเฉพาะบุคคล ปัญหาทั่วไปนั้นเกิดจาก การที่นักเรียนไม่พัฒนาความสามารถของตนเอง มีความสนใจเรื่องการสะกดการันต์น้อย ประกอบกับคำที่นักเรียนพบมีมากมาย ทำให้เกิดความสับสน ยากต่อการจำ ส่วนปัญหาเฉพาะบุคคลนั้น คือ ความบกพร่องทางสายตา ความสามารถในการออกเสียง ความสามารถทางสมอง และนักเรียนที่ใช้ภาษาสองภาษาในขณะเดียวกัน เป็นต้น (อดุลย์ ไทรเล็กทิม, 2528 : 12; อ้างอิงมาจาก Shane, Reddin and Gillespie. 1961) นอกจากนี้ แบลร์ (Blair) ได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเขียนสะกดคำผิด คำผิดนั้นอาจจะเนื่องมาจากสาเหตุต่อไปนี้ คือ

1. ความไม่พร้อมหรือข้อบกพร่องในด้านสุขภาพ ร่างกาย และอารมณ์
 2. การออกเสียง และรับฟังเสียง ไม่ถูกต้อง
 3. การจำคำไปใช้อย่างผิด ๆ
 4. จำการเรียงลำดับอักษรไม่ได้
 5. ได้รับการฝึกหรือออกเสียงผิดมาตั้งแต่ระยะเริ่มแรก
 6. การไม่ได้รับแรงจูงใจ หรือชักชวนให้เขียนสะกดคำ
- (อดุลย์ ไทรเล็กทิม. 2528 : 13; อ้างอิงมาจาก Blair. 1968)

ยุพดี พูลเวชประชาสุข ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดความยุ่งยากในการเขียนสะกดคำ คือ “ธรรมชาติของภาษาไทย มีพยัญชนะถึง 44 ตัว แต่มีเสียงเพียง 21 เสียง ทำให้คำในภาษาไทย มีคำซ้ำกันมาก และ มีความหมายต่างกัน ซึ่งหากขาดความสังเกต และหลักเกณฑ์ในการจดจำแล้ว ก็มีโอกาเขียนสะกดคำผิดมาก” (ยุพดี พูลเวชประชาสุข. 2525:1) นอกจากนี้ ดุษฎีพร ชำนิโรศานต์ ได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่า “ข้อบกพร่องในการใช้ภาษา อาจเกิดจากการใช้คำผิดความหมาย ซึ่งอาจเกิดจากการที่มีคำที่มีรูปและเสียงหรือความหมายใกล้เคียงกัน หรืออาจเกิดจากการที่ผู้ใช้ภาษาไม่รู้จักความหมายหรือความหมายแฝงของคำจึงทำให้เขียนสะกดคำผิด” (ดุษฎีพร ชำนิโรศานต์. 2527 : 45) อดุลย์ ไทรเล็กทิม ได้สรุปสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียนไว้ว่า “การที่นักเรียนเขียนสะกดคำผิดอาจเกิดจากข้อบกพร่องทางด้านสุขภาพ ร่างกาย และอารมณ์ หรือเกิดจากความสับสน ดังผลในการเขียนความสละเพราะ เลินเล่อ การที่ไม่รู้จักความหมายที่แท้จริงของคำการใช้แนวเทียบผิด การเดา ตลอดจนความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่าน เป็นต้น” (อดุลย์ ไทรเล็กทิม. 2528 : 14)

จากความเห็นของนักการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา และ สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียน ดังที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าปัญหาต่าง ๆ สามารถแก้ไขได้โดยครูผู้สอน เพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ดังนั้น วิธีสอนของครูย่อมจะมีผลต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนด้วย จากผลการวิจัย ของรุจิ สุขเสมอ (2526 : 95-96) พบว่า การสอนของครูมีผลต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียน เช่น

1. ครูฝึกทักษะในการเขียนสะกดคำแก่นักเรียน โดยการเขียนตามคำบอกและการแก้ไขคำที่เขียนผิด ซ้ำ ๆ กันเท่านั้น
 2. ครูแก้ไขหรือชี้แจงข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำผิดให้กับนักเรียนน้อยเกินไป
 3. ครูสอนทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน
- ให้มีความสัมพันธ์กันไม่เพียงพอ

4. หลักสูตรกำหนดให้นักเรียนเรียนหลักภาษาในแง่ของการนำไปใช้ จึงทำให้ไม่มีเนื้อหาของหลักภาษาโดยตรง ครูอาจเข้าใจผิดว่าไม่จำเป็นต้องสอนหลักภาษา
 5. ครูบางคนสอนสะกดคำไม่ถูกวิธี รวมทั้งไม่มีแบบฝึกสะกดคำ สำหรับฝึกโดยเฉพาะ
 6. ครูบางคนไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
- จากปัญหา และ สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียน ดังกล่าวแล้วข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสุขภาพ ความสับสน หรือความไม่รู้จริงของนักเรียนรวมทั้งวิธีการสอนของครู ซึ่งเคยใช้มาแต่เดิม ล้วนมีผลกระทบโดยตรงต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียน นักเรียนอาจจะเขียนสะกดคำผิดมากขึ้นหรือยังคงใช้คำที่สะกดผิดนั้นอยู่ หากไม่ได้รับการฝึกฝน และ การแก้ไขจากครู รวมทั้งความสนใจเอาใจใส่ และการระมัดระวังในการเขียน ครูควรชี้แนะให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตลอดจนคอยดูแลแก้ไขเมื่อนักเรียนเขียนสะกดคำผิดอย่างใกล้ชิด

2.5 การสอนเขียนสะกดคำ

2.5.1 ความหมายของการสอนเขียนสะกดคำ

ยง อิงคเวทย์ ให้ความหมายของการสอนเขียนสะกดคำไว้ว่า “การสอนเขียนสะกดคำ คือ การช่วยให้นักเรียนรู้จักหลักเกณฑ์ของการเรียงตัวอักษรภายในคำหนึ่ง ๆ เพื่อจะได้ออกเสียงได้ชัดเจน และเขียนคำนั้นได้ถูกต้อง” (ยง อิงคเวทย์. 2508 : 35)

อดุลย์ ไทรเล็กทิม ให้ความหมายของการสอนเขียนสะกดคำไว้ว่า “การสอนสะกดคำ หมายถึง การสอนให้นักเรียนรู้จักเกณฑ์ในการเรียงลำดับตัวอักษร หรือการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ให้ถูกต้องตามหลักภาษา และ ถูกต้องตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 เพื่อจะได้ออกเสียงได้ชัดเจน เขียนคำได้ถูกต้องและมีความหมาย สามารถใช้สื่อสารกันได้เข้าใจในสังคม” (อดุลย์ ไทรเล็กทิม. 2528 : 12)

อรพรรณ ภิญโญภาพ อธิบายไว้ว่า “การสอนสะกดคำเป็นการฝึกทักษะการเขียนให้ถูกต้อง ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแก่ผู้เรียน และจะต้องให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการประสมคำ รู้หลักเกณฑ์ที่จะเรียงตัวอักษรในคำหนึ่ง ๆ ให้ได้ความหมายที่ต้องการเพื่อนำประโยชน์ไปใช้ในการสื่อสาร” (อรพรรณ ภิญโญภาพ. 2529:12)

วรรณา เครื่องเนียม ได้กล่าวถึงการสอนเขียนสะกดคำว่า “การสอนเขียนสะกดคำ เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักหลักเกณฑ์ในการเรียงลำดับตัวอักษร สระ วรรณยุกต์ ประสมคำ ให้ถูกต้อง และได้ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 และสื่อความหมายกันได้” (วรรณา เครื่องเนียม. 2531 : 12)

จากความหมายของการสอนเขียนสะกดคำที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า การสอนเขียนสะกดคำ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อฝึกทักษะให้ผู้เรียน สามารถเขียนสะกดคำโดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด ตัวการันต์ ประสมเป็นคำ ที่มีความหมายได้ถูกต้อง ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525

2.5.2 กิจกรรมการสอนเขียนสะกดคำ

การสอนเขียนสะกดคำ เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ของนักเรียนในการเริ่มต้นฝึกหัด การเขียน จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องฝึกฝนให้แก่เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะนักเรียนระดับ ประถมศึกษา แต่จากพฤติกรรมการสอนเขียนสะกดคำในปัจจุบัน ครูผู้สอนเขียนภาษาไทยส่วน มากไม่ค่อยให้ความสำคัญเพราะเห็นว่า เป็นการสอนเขียนอย่างง่าย ๆ เพียงแต่หาคำจากหนังสือเรียน มาบอกให้นักเรียนเขียนตามคำบอกในสมุดแล้วตรวจแก้ไขบนกระดานก็เพียงพอแล้ว ถ้ามุ่งสอนแค่ เรื่องการเขียนสะกดคำก็จะทำให้เสียเวลา หรือสอนไม่ทันเนื้อหาเมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้นักเรียนไม่ ประทับใจในการเรียนการสอนเขียนสะกดคำและไม่สนใจที่จะพยายามเขียนสะกดคำให้ถูกต้องด้วยตนเอง คอยแต่ขำเลี้งคุยของเพื่อนข้างเคียง แอบเปิดหนังสือดู หรือแอบคัดลอกคำเอาไว้ เพื่อว่าตนเองจะได้ เขียนไม่ผิด และไม่ต้องแก้ไขหลายครั้ง ซ้ำซาก น่าเบื่อหน่าย ซึ่งเป็นสาเหตุให้นักเรียนมีเจตคติ ไม่ดีต่อการเขียนสะกดคำ

บุบผา ช้างพุก ได้ศึกษาความยากง่ายในการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ศึกษาปีที่ 2 พบว่า “ในการเขียนสะกดคำนั้นครูส่วนใหญ่มักจะบอกให้นักเรียนเขียน เมื่อเขียนผิดก็ ให้แก้หลาย ๆ ครั้ง โดยที่นักเรียนไม่ทราบว่าคำที่เขียนผิดนั้นผิดเพราะอะไร มีความหมาย อย่างไร ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน” (บุบผา ช้างพุก. 2534 : 20)

สุนันท์ จงธนสารสมบัติ ได้ศึกษาคำที่สะกดยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา ได้กล่าวถึง การสอนการเขียนสะกดคำของครูที่พบบ่อย ๆ ว่า “ครูเลือกข้อความตอนใดตอนหนึ่งที่เด็กเคยเรียนมาแล้ว ให้เด็กเขียนเด็กสะกดคำใดผิด ก็แก้คำนั้น หลายๆ ครั้ง ในบางครั้งก็นำข้อความจากหนังสืออื่นมาให้เด็กเขียน การตรวจก็ให้เด็กเปลี่ยนกัน ตรวจบ้าง เมื่อเป็นเช่นนี้ การเรียนสะกดคำของเด็กจึงไม่มีประสิทธิภาพ เพราะไม่มีการที่เร้า ความสนใจเด็ก และไม่สนใจให้เด็กเห็นความสำคัญของเรื่องการสะกดคำ...”

(สุนันท์ จงธนสารสมบัติ. 2525:20)

การสอนเขียนสะกดคำให้ประสบผลสำเร็จ ครูภาษาไทยจะต้องรู้จักเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม เช่น มีการจัดลำดับขั้นตอนของการสอนเขียนว่า จะเริ่มต้นจุดใดก่อนเพื่อไม่ให้นักเรียนสับสน และมีความรู้ดีกว่า การเขียนสะกดคำนั้น เป็นการเรียนที่ยากมากจนนักเรียนเกิดความท้อแท้ใจ บั่นถือน พฤกษะวัน ได้กล่าวถึงการสอนสะกดคำว่า “การสอนสะกดคำ แบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือ การสะกดคำด้วยปากเปล่ากับการสะกดคำด้วยการเขียน การสะกดคำด้วยปากเปล่านั้น โดยมากมักสอนในระยะเวลาที่เด็กยังเขียนหนังสือไม่ได้ ครูจึงให้นักเรียนสะกดคำออกมาดัง ๆ เพื่อจะได้วัดผลว่า เด็กสะกดคำได้ถูกต้องเพียงใด เมื่อถึงขั้นที่เด็กพอจะเขียนหนังสือได้แล้ว ครูจะสอนให้เด็กฝึกสะกดคำในใจไปพร้อม ๆ กับการเขียน หรือการให้เด็กเขียนตามคำบอกนั่นเอง” (บันถือน พฤกษะวัน. 2521: 76)

การสะกดคำเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมายของการเขียนซึ่งต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูด และการอ่านที่ดี การสะกดคำเพื่อการเขียนนั้นมีส่วนประกอบที่สำคัญคือ ความเข้าใจ ความหมายของคำ และ การอ่านที่ถูกต้องชัดเจน ประเทิน มหาจันทร์ (2519 : 65) ได้เสนอแนะวิธีการสอนสะกดคำไว้ห้าขั้น ดังนี้

1. ความหมายและการออกเสียง ครูต้องให้เด็กเข้าใจความหมายของคำ มองดูคำพร้อม ๆ กับการออกเสียงคำ ๆ นั้น และ สามารถที่จะพูดออกมาให้เป็นประโยคโดยใช้คำนั้นให้ถูกต้องด้วย
2. การมองเห็นรูปคำ ในขั้นนี้ครูต้องให้เด็กมองเห็นรูปคำที่สะกด และเห็นส่วนประกอบต่าง ๆ ได้ แยกคำนั้นออกเป็นพยางค์ ๆ ออกเสียงคำนั้นเป็นพยางค์ ๆ ไปแล้วสะกดเป็นคำอีกครั้งหนึ่งเรื่องการเห็นรูปคำนี้ ช่วยในการสะกดได้มากเมื่อเด็กได้เห็นคำในข้อความจะเป็นพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ตาม ควรให้เด็กเห็นทั้งหมดเสียก่อน แล้วจึงแยกเป็นส่วนย่อย ๆ ภายหลัง
3. การรำลึกถึงคำ ให้มองดูทั้งคำแล้วสะกดตัว โดยไม่ต้องมองคำ ๆ นั้นเสร็จแล้วลองตรวจดูว่าการสะกดตัวของตนถูกต้องหรือไม่ หากสะกดผิดก็ให้กลับไปทำขั้นที่หนึ่งถึงขั้นที่สองอีกครั้ง
4. การเขียนคำ ขั้นนี้เด็กจะฝึกหัดเขียนคำให้ถูกต้อง ตรวจสอบการเขียนและสะกดตัวให้ถูกต้องเรียบร้อย
5. การทบทวนให้เด็กเขียนคำโดยไม่ต้องดูแบบ หากเขียนถูกต้องสามครั้ง ก็แสดงว่าเด็กรู้คำนั้นแล้ว ในขั้นนี้ถ้าจะให้เด็กจดจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น ก็ควรให้เด็กลองนำไปใช้ดู เช่น ใช้ในการเขียนประโยค เขียนเรียงความและเขียนจดหมาย เป็นต้น

ฟิทซ์เจอรด์ (Fitzgerald) ได้เสนอแนะการสอนให้นักเรียนหัดเขียนสะกดคำไว้ 5 ขั้นเช่นกัน ดังนี้ (ยุพดี พูลเวชประชาสุข. 2525 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Fitzgerald. 1967:38)

1. ต้องให้นักเรียนรู้ความหมายของคำนั้น ๆ เสียก่อน โดยครูเป็นผู้บอกหรือโดยอาศัยพจนานุกรม แล้วให้นักเรียนอภิปราย ข้อสำคัญต้องเป็นความหมายง่าย ๆ อย่าให้ซับซ้อน
2. ต้องให้นักเรียนอ่านออกเสียงของคำได้ถูกต้องชัดเจน จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้คำนั้นได้แม่นยำ ทั้งรูปคำและออกเสียง
3. ต้องให้นักเรียนมองเห็นรูปคำนั้น ๆ ว่า ประกอบด้วยพยัญชนะ สระอะไรบ้าง ถ้าเป็นหลายพยางค์ ครูควรแยกให้ดูถ้าทำได้
4. ลองให้นักเรียนเขียนคำนั้น ๆ ทั้งดูแบบและไม่ต้องดูแบบ
5. ต้องสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้นำคำนั้น ๆ ไปใช้ซึ่งอาจใช้ในการเขียนบรรยายภาพ บรรยายเรื่องราว หรือเขียนในกิจกรรมการเขียนที่เหมาะสมกับวัย

พยุง ญาณโกมุท ได้เสนอแนะวิธีสอนสะกดคำสำหรับนักเรียน โดยสรุปว่า สอนให้นักเรียนหัดสะกดคำใกล้ตัวที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน โดยต้องเข้าใจความหมายของคำเหล่านั้นด้วย จากนั้นก็ดำเนินการสอนเป็นขั้นตอน เริ่มต้นก็ให้ได้ยินคำที่สะกดอย่างชัดเจนก่อน จึงให้เขียนตัวสะกดอย่างระมัดระวัง ต่อมาก็อ่านตัวที่สะกดได้ และขั้นสุดท้ายทบทวนว่าถูกต้องเพียงไร นอกจากนี้ ครูควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสะกดตัว เช่น ให้นักเรียนช่วยกันหาคำที่มีเสียงเหมือนกันหาคำที่มีความหมายตรงกันข้าม ฯลฯ และครูต้องศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล คือ ศึกษาว่านักเรียนเขียนตัวสะกดไม่ได้เพราะอะไร แล้วช่วยสอนให้เป็นพิเศษ (พยุง ญาณโกมุท. 2518 : 95)

สมบัติ มหารศ ได้เสนอวิธีสอนสะกดคำไว้ว่า นักเรียนควรจะได้เขียนสะกดคำที่ต้องการใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นคำที่นักเรียนสนใจ นอกจากนี้ ควรให้นักเรียนมีโอกาสออกเสียงและแปลความหมายของคำนั้น ๆ ก่อน แล้วจึงฝึกแยกเสียงพยางค์คำจากนั้นก็ให้กลับตามองซ้ำจนเกิดความทรงจำ จึงจะให้สะกดคำ กระบวนการดังกล่าวควรให้ทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความชำนาญ (สมบัติ มหารศ. 2523 : 87)

รองรัตน์ อิศรภักดี และเทือก กุสุมา (2506 : 123) ได้เสนอแนะวิธีการสอนสะกดการันต์ไว้ ดังนี้

1. ครูควรชี้แจง ความมุ่งหมายของการเรียนเสียก่อนว่า มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนรู้จักเขียนตัวการันต์ได้ถูกต้อง เขียนลายมือสะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อยและเพื่อทบทวนความรู้ในเรื่องการสะกดการันต์

2. การสอนเขียนนั้นควรสอนเป็นคำ ๆ บ้าง เป็นข้อความบ้าง เช่น คำต่าง ๆ ที่เด็กสะกดผิดอยู่เสมอ ก็นำมาให้เด็กสะกดให้ถูกต้อง ให้สังเกตรูปศัพท์และหลักเกณฑ์ ในการเขียนพร้อมกันไปด้วย ส่วนข้อความต่าง ๆ ก็คัดลอกมาจากหนังสือที่เด็กเรียนในชั้นหรือเป็นบทความที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์ ปาฐกถา ฯลฯ

3. คำที่นักเรียนเขียนผิดควรให้แก้ และต้องชี้แจงให้ทราบด้วยว่าผิดอย่างไร

4. การเขียนตามคำบอกควรทำบ่อย ๆ เพื่อทดสอบการเขียนตัวสะกดการันต์ของเด็กให้ถูกต้อง และ จดบันทึกความรู้เกี่ยวกับตัวสะกดของเด็ก เป็นรายบุคคลด้วย เด็กบางคนถนัดตัวสะกดตัวผิดมาก ครูจะได้ช่วยเหลือ

5. ควรส่งเสริมเด็กให้รู้จักใช้พจนานุกรมอยู่เสมอ เมื่อเด็กสงสัยคำหนึ่งคำใดควรใช้พจนานุกรม เพราะเป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้มากที่สุด ครูควรแนะวิธีใช้พจนานุกรมให้นักเรียนสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการรู้ได้อย่างรวดเร็ว จะช่วยในการเรียนของเด็กได้

6. การเขียนตามคำบอกไม่จำเป็นต้องเขียนโดยครูบอกแล้วเด็กเขียนลงสมุดเสมอไป ครูอาจหาวิธีเร้าความสนใจของเด็กโดยให้เด็กสะกดตัวลงบนกระดานดำ หรือครูมอบหมายให้เด็กไปหาคำต่าง ๆ มาจากบ้าน แล้วมาแข่งขันกันเขียนบนกระดานดำจะช่วยให้เด็กรู้สึกสนุก ไม่เบื่อ การเขียนตามคำบอกที่ทำซ้ำกันทุกคราว

ประยูร วัชรดิษฐ์ (2516 : 98-100) ได้กล่าวถึง การสอนสะกดคำว่าการสะกดคำ เป็นการฝึกทักษะในการเขียนรู้ให้ถูกต้อง และรวดเร็ว ตลอดจนได้เสนอวิธีสอนไว้ ดังนี้

1. สอนคำที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สิ่งที่เด็กพบเห็นในชีวิตประจำวัน และคำที่เด็กเข้าใจความหมายและสนใจ

2. ช่วยเหลือเด็กที่อ่อนเป็นพิเศษ เด็กบางคนที่ยังจำสระ พยัญชนะ ไม่ได้ย่อมจะเขียนตัวสะกดไม่ได้ การสะกดตัวเกี่ยวข้องกับการอ่านมาก ดังนั้น ครูต้องเอาใจใส่เด็กที่ไม่รู้จักสระ พยัญชนะ โดยให้รู้จักจดจำได้เสียก่อนจึงจะสะกดตัวได้ ขณะที่เรียนตัวสะกดไปแล้ว ครูไปพบคำถามนั้นในวิชาอื่นต้องทบทวนให้เด็กรู้ถึงคำที่เคยเรียนมาแล้ว เพื่อช่วยให้เด็กจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น

3. ทบทวนคำเก่าที่เรียนมา ทุกครั้งที่เริ่มสอนคำใหม่ และ หมั่นทดสอบความสามารถในการสะกดคำของเด็กอยู่เสมอ

4. ผลงานของเด็กแต่ละคน ตั้งแต่เริ่มแรก เด็กสะกดคำได้มาน้อยเพียงไรเด็กเจริญขึ้นหรือเลวลงอย่างไร จะได้ส่งเสริมและช่วยเหลือเด็กเป็นรายๆ ไป

5. ดำเนินการสอนอย่างถูกต้องให้แก่เด็ก โดยช่วยเหลือให้เด็กสะกดคำเป็นขั้น ๆ ดังนี้

5.1 ให้เด็กได้ยืมคำที่ต้องเขียนสะกดคำอย่างชัดเจน

5.2 ให้เด็กเขียนตัวสะกดอย่างระมัดระวัง

5.3 ให้เด็กอ่านตัวสะกดนั้นได้

5.4 ทบทวนคำที่สะกดนั้นอย่างถูกต้อง

6. ครูเขียนตัวสะกดให้ชัดเจนอ่านง่าย และ ตรวจสอบที่เด็กเขียนสะกดคำทุกครั้ง เพื่อป้องกันความผิดพลาดของเด็ก เมื่อสอนแล้วเด็กคนใดสะกดคำผิด ครูต้องแก้บนกระดานให้ชัดเจน โดยเรียกเด็กมาแก้เป็นคน ๆ ไป

นอกจากนี้ ยังได้เสนอแนะกิจกรรมช่วยส่งเสริมในการเขียนสะกดคำอื่น ๆ คือ

1. ให้นักเรียนช่วยกันค้นหาคำที่มีเสียงเหมือนกัน เช่น กิน บิน ฯลฯ
2. ให้ช่วยกันหาพยัญชนะมาเติมให้ครบ เช่น _าง (คาง) _า (เข้า)
3. เติมคำเพื่อให้ได้ใจความที่ต้องการ เช่น เด็กกิน_ ครู_ หนังสือ
4. หาคำที่เหมือนกัน เช่น หมู-สุกร หมา-สุนัข ฯลฯ
5. หาคำที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ร้อน-เย็น กลางคืน-กลางวัน คำ-ขาว
6. คำที่มีความหมายเฉพาะสิ่ง เช่น สิ่งที่ใช้กิน (ข้าว ขนมห) สิ่งที่จะต้องใช้สวมที่เท้า

(รองเท้า)

7. รู้จักคำที่มีเสียงเหมือนกันแต่ความหมายไม่เหมือนกัน เช่น ข้าว - หม่า - คำ , ยา - หญ้า

ประภาศรี สีหอำไพ (2524 : 25) ได้เสนอวิธีการจัดกิจกรรมการสอนเขียนสะกดคำว่า “...การสอนสะกดคำควรมีกิจกรรมมาก ๆ เพื่อให้เด็กได้แสดงออก เช่น แบ่งกลุ่มแข่งขันสะกดคำ ค้นหาคำมาแลกเปลี่ยนกัน รวบรวมคำจากเอกสารและหนังสือต่าง ๆ มาแต่งประโยค นำคำที่มักเขียนผิด มาเขียนเป็นประโยคหรือเรื่องราว มาเขียนตามคำบอก แล้วตรวจโดยใช้พจนานุกรม และ บัตรคำประกอบการสอน...”

โรจนา แสงรุ่งรวี (2531 : 16-17) ได้กล่าวถึงการสอนเขียนสะกดคำว่า “การสอนเขียนสะกดคำอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องสอนไปตามลำดับขั้นตอนจากขั้นง่าย ๆ คือ ขั้นรู้จักคำโดยเห็นภาพรวมของคำนั้นเสียก่อนว่า มีลักษณะอย่างไร แล้วจึง ค่อยสอนให้ยากขึ้นในขั้นสะกดคำจดจำคำนั้นว่าประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์อะไรบ้าง จากนั้นก็เขียนคำนั้นลงไป แล้วทบทวนหรือตรวจสอบ ความถูกต้องในการเขียนสะกดคำอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ ครูต้องคอยช่วยเหลือนักเรียนที่เขียนสะกดคำไม่คล่องหรือเขียนช้ากว่าคนอื่นด้วย”

จากข้อเสนอแนะ และ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสะกดคำ ที่นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้เสนอไว้ดังที่กล่าวถึงนี้ จะเห็นได้ว่า การสอนเขียนสะกดคำแก่เด็กระดับประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้เทคนิค วิธีการสอนหลายรูปแบบ เพื่อกระตุ้นให้

นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเขียนสะกดคำ ทั้งนี้ผู้กล่าวถึงวิธีการสอนเขียนสะกดคำที่ดีไว้ ดังนี้

ชิน โพธิ์อ่อน (2526 : 47) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน มีความสามารถในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง และมีสัมฤทธิ์ผลสูง ได้แก่ วิธีสอน ดังต่อไปนี้

- 1) วิธีสอนที่ครูออกเสียงได้ถูกต้องและมีแบบการสะกดคำที่แน่นอน
- 2) วิธีสอนที่ต้องฝึกทักษะการเขียนสะกดคำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการฝึกเป็นรายบุคคล
- 3) วิธีสอนที่มีการกำหนดจุดประสงค์ของการสอนที่แน่นอน
- 4) วิธีสอนที่มีการทดสอบก่อนสอน และสอนก่อนทดสอบ
- 5) วิธีสอนที่ฝึกทักษะด้วยการเลียนแบบและทราบผลการเรียน
- 6) วิธีสอนแบบใช้การเรียงลำดับตัวอักษร
- 7) วิธีสอนโดยให้ผู้เรียนอ่านและรู้ความหมายของคำ และการผันคำ
- 8) วิธีสอนโดยการเลือกและจัดลำดับคำตลอดจนนำคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันมาให้เป็น
- 9) วิธีสอนที่มีการกำหนดและวางแผนการสอนที่แน่นอน
- 10) วิธีสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีกระบวนการและขั้นตอนที่ถูกต้อง
- 11) วิธีสอนโดยใช้พจนานุกรม และมีการทบทวน
- 12) วิธีสอนโดยการสร้างแบบฝึกหัดการอ่าน และการเขียน แล้วนำไปสอนนักเรียน
- 13) วิธีสอนโดยนำคำที่เป็นปัญหามาสร้างเป็นแบบฝึกทักษะ ด้วยวิธีสัมพันธ์ทักษะ

อดุลย์ ไทรเล็กทิม (2528 : 37-38) ได้สรุปวิธีสอน ที่จะช่วยให้ นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง และมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูงขึ้นว่า ควรจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) วิธีสอนที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แน่นอน
- 2) วิธีสอนที่มีการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน
- 3) วิธีสอนที่ต้องฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ให้สัมพันธ์กัน
- 4) วิธีสอนที่กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง
- 5) วิธีสอนโดยการเลือก และจัดลำดับคำที่เป็นคำยาก และคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันมาสอน
- 6) วิธีสอนโดยใช้พจนานุกรม

7) วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมที่เร้าใจความสนใจ เช่น เกม เพลง ภาพปริศนาคำทาย เป็นต้น

8) วิธีสอนโดยการนำหลักจิตวิทยามาใช้ เช่น การเสริมแรง การให้รางวัล การกระทำซ้ำ เป็นต้น

9) วิธีสอนที่มีการวัดผลและประเมินผลการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

สรุปได้ว่า วิธีการเขียนสะกดคำ มีวิธีการที่ครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนหลายวิธีด้วยกัน ครูอาจจะเลือกใช้เพียง วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือใช้วิธีสอน และกิจกรรมหลายๆ รูปแบบ ประกอบกันก็ย่อมทำได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ซึ่งครูจะเป็นผู้พิจารณา จุดประสงค์ ก็เพื่อให้นักเรียนสนใจ และ สนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน มีความสามารถในการเขียนสะกดคำสูงขึ้น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำ

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน สุภิกิตย์ (2522:112) ได้ศึกษาความยากง่ายในการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าความสามารถในการเขียนสะกดคำ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความหมายของคำ

บุปผา ชังพุก (2524 : 107) ได้ศึกษาความยากง่าย ในการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดราชบุรี พบว่าความสามารถในการเขียนสะกดคำมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจความหมายของคำ

มาศวิมล รักบ้านเกิด (2525 : 78) ได้ทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกสะกดคำยาก กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบการสอน โดยใช้กิจกรรมในแผนการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดบางสะแก ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำยาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อดุลย์ ไทรเล็กทิม (2528 : 63) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยากแบบทักษะสัมพันธ์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านจันทน์ป้าหวาย จังหวัดราชบุรี จำนวน 45 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

กลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า หลังจากการเรียนรู้การเขียนสะกดคำยากแบบทักษะสัมพันธ์ แล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น สามารถเขียนสะกดคำให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่ามีความสามารถในการเขียนสะกดคำยาก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความสามารถทางการเขียนสะกดคำยากใกล้เคียงกัน

อมรรัตน์ คงสมบูรณ์ (2536 : 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เคยสอนโดยใช้เกม และ แบบฝึกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน โรงเรียนวัดพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมและแบบฝึกมีความสามารถ และความสนใจในการเขียนสะกดคำยาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการสะกดคำ จึงสรุปได้ว่าในการเรียนทักษะทางภาษาของนักเรียนระดับประถมศึกษานั้น พบว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำมีความสัมพันธ์กับการเข้าใจความหมายของคำ และการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น คือ สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้องมากขึ้น

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำมีดังนี้

สวตซ์ (Schwartz) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับ 2-5 จำนวน 160 คน โดยใช้รูปภาพที่มีความหมาย แบบทดสอบการเขียนสะกดคำแบบเลือกตอบ และแบบทดสอบการเขียนตามคำบอก ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยการใช้รูปภาพที่มีความหมาย มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนที่เรียนการเขียนสะกดคำแบบธรรมดา (อดุลย์ ไทรเล็กทิม. 2528 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Schwartz. And Doebring. 1977 : 55)

ชเวนคินเจอร์ (Schwendinger) ได้ศึกษาผลการเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับ 6 จำนวน 803 คน โดยใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปภาพของจริง แบบเขียนตามคำบอก และแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปภาพของจริง มีคะแนนการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้รูปภาพของจริง (อดุลย์ ไทรเล็กทิม. 2528 : 32 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Schwendinger, James Rea. 1977:4847-A)

แมนจิรี และ บาลด์วิน (Mangieri and Baldwin) ได้ศึกษาเรื่อง การเขียนสะกดคำ เพื่อจะตัดสินใจว่าการเข้าใจความหมายของคำจะมีส่วนสัมพันธ์กับการสะกดคำมากน้อยเพียงใด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในรัฐ Carolina จำนวน 180 คน โดยใช้คำ 180 คำที่สุ่มมาจากหนังสือประมวลคำศัพท์ในคู่มือครู จำนวน 30,000 คำ พบว่า ถ้านักเรียนทราบความหมายของคำที่จะเขียน นักเรียนจะสามารถเขียนสะกดคำ นั้นได้ถูกต้อง แม้ว่าคำนั้นจะเป็นคำยาก ซึ่งประกอบด้วยกันหลายปัจจัยก็ตาม แสดงว่า การทราบความหมายของคำมีส่วนสัมพันธ์กับการเขียนสะกดคำในระดับสูง (นวลใจ หนูมี. 2529: 27; อ้างอิงมาจาก Mangieri and Baldwin. 1979 : 285-287)

แมคพีค (Mcpeake) ได้ศึกษาผลการเรียนจากแบบฝึกอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่เริ่ม ศึกษาถึงความสามารถในการอ่าน และ เพศ ที่มีต่อความสามารถในการสะกดคำของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษาที่เมือง Scituate และ Massachusetts จำนวน 129 คน พบว่า ทุกกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้นยกเว้นนักเรียนชายในกลุ่มที่มีความบกพร่อง ด้านการอ่าน และยังพบว่า แบบฝึกช่วยปรับปรุงความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนทุกคน แต่ระยะเวลา 12 สัปดาห์ ไม่เพียงพอ ที่จะทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ในการสะกดคำไปสู่ คำใหม่ ที่ยังไม่ได้ศึกษาและคะแนนของนักเรียนหญิงสูงกว่าคะแนนของนักเรียนชาย อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ การอ่านมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสะกดคำ นักเรียนที่มีความสามารถ ในการอ่านสูงจะได้คะแนนในการสะกดคำสูงด้วย และพบว่า เวลาที่ใช้สำหรับการศึกษาสะกดคำ วันละ 20 นาที มีประโยชน์ที่จะทำให้นักเรียนสะกดคำได้ดียิ่งขึ้น (สลักจิต ตั้งสุจริตวงศ์. 2534: 22 ; อ้างอิงมาจาก Mcpeake. 1979 : 7199 - A)

กลาดีน (Gladen) ได้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องการเปรียบเทียบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การสะกดคำระหว่างข้อความที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกันและข้อความที่มีเนื้อหาไม่ต่อเนื่องกัน โดยทดลอง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความสามารถในการเขียนสะกดคำอยู่ในระดับต่ำ โรงเรียน Saskatoon ประเทศแคนาดา จำนวน 35 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สะกดคำที่มีความหมาย กลุ่มที่ 2 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สะกดคำที่ไม่มี ความหมายและกลุ่มที่ 3 ใช้โปรแกรมตัวเลขสะกดคำที่มีความหมาย ผลการวิจัยพบว่า ใน การทดลองตลอดเวลา 5 สัปดาห์ นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ (สลักจิต ตั้งสุจริตวงศ์. 2534 : 22-23; อ้างอิงมาจาก Gladene. 1980 : 66)

จากรายงานวิจัยต่างประเทศที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การสอนเขียนสะกดคำแก่นักเรียน

โดยให้ทราบความหมายของคำนั้น ๆ ด้วย จะทำให้นักเรียน มีความสามารถในการเขียนสะกดคำ ได้ถูกต้องมากขึ้น และ ในการสอนนั้น ครูควรจะได้้นำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาประกอบการสอน ด้วย ซึ่งเป็นการพัฒนาการเขียนสะกดคำของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม

นับตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา ได้มีผู้สนใจศึกษาวิจัย เกี่ยวกับปัญหาการสอนภาษาไทยตามลำดับ ดวงเดือน สุภิกิตย์ (2522) ได้ศึกษาถึงความสามารถ ในการสะกดคำของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนจำนวนร้อยละ 63 มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ แก้วตา ไทรงาม (2524) ได้ศึกษาถึงความยากง่าย ในการสะกดคำ พื้นฐานในภาษาไทยที่ใช้ในประถมศึกษาปีที่ 1 ยังพบว่าครูทำการฝึกทักษะให้กับเด็กน้อยเกินไป ไม่ให้เด็กเห็นขั้นตอนของการเปลี่ยนรูป ลครูป อย่างชัดเจน ครูไม่ใส่ใจการเขียนคำผิดของเด็ก และ ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารว่า ผู้ใดควรรับผิดชอบ หน้าที่ดังกล่าว จากผลงานการศึกษาของแพรวพรรณ คีอาษา (2518) ที่ได้สำรวจความคิดเห็นของ ผู้บริหารการศึกษาในเขต จังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครู ประถมศึกษา ซึ่งพบว่าผู้บริหาร จำนวนร้อยละ 75 ขึ้นไป มีความเห็นว่า ครูผู้สอนควรมีหน้าที่สอน พิเศษหรือสอนซ่อมให้นักเรียนที่เรียนช้า

ในปีเดียวกันนี้ นิภา เพชรสม (2518) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของครูในจังหวัด ราชบุรี เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา” พบว่า ครูประจำ การเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนที่เรียนอ่อนเป็นพิเศษ โดยการสอนซ่อมเสริม

3.1 ความหมายของการสอนซ่อมเสริม

มีผู้ให้ความหมายไว้ชัดเจนหลายท่าน เช่น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 76 ; 2526 : 101) ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมไว้ว่า เป็นการสอนเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนที่เรียนช้า หรือมีปัญหาทางการเรียน ให้สามารถเรียนต่อไปได้

สำนักงานการศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2529: 34) ให้ความหมายว่า เป็นการสอนกรณีพิเศษนอกเหนือจากการสอนตามแผนการสอนปกติ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขเด็ก ที่เรียนอ่อน ให้มีโอกาสบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วน จินนาภา สืบบุตร (2521: 6) ให้

ความหมายว่าเป็นวิธีการที่ครูจะช่วยให้นักเรียนบรรลุการเรียนรู้ในแต่ละระดับได้ หรือเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกเหนือจากแผนการสอนปกติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนให้กับนักเรียนที่ไม่สามารถผ่านจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นอกจากนี้ อำไพ สุจริตกุล (2514 : 141) ให้ความหมายที่กว้างออกไปในลักษณะ
ทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องการเสริมจุดเด่นและป้องกันข้อบกพร่องของเด็ก โดยให้ความหมายการสอน
ซ่อมเสริมคือ การสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่เด็กเป็นการสอน
ที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู โดยเป็นการสอนเพื่อซ่อมเสริมและ
ป้องกันข้อบกพร่องของเด็ก สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ พงษ์เทพ มั่นตรง (2529 : 8) ที่กล่าวว่า
การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนเพื่อช่วยเหลือเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ให้พัฒนา
ไปจนเต็มความสามารถของตนและแก้ไขข้อบกพร่องของเด็ก ขจัดการเรียนที่ไม่ถูกวิธี ตลอดจนเสริม
สร้างความรู้และทักษะที่ครูปรารถนาจะให้เด็กพัฒนาการไปในทางที่ดีและวันหน้า งามพุทธิมเสน
(2527 : 12) ระบุว่า การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน เพื่อช่วยให้
นักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ได้ ทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มเติมขึ้นกว่า
เดิม และช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียนโดยอาศัยวิธีการสอน และสื่อการเรียนใหม่ ๆ
เข้าช่วย โดยอาจสอนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้

ศรียา ประภัสสร นิยมธรรม (2525 : 24-25) ได้สรุปโดยจำแนกความแตกต่างระหว่างการสอนซ่อมและการสอนเสริมไว้สั้น ๆ ว่า การสอนซ่อม หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่เรียนช้าให้สามารถเรียนได้ดีขึ้น และ การสอนเสริม เป็นการสอนช่วยเหลือเด็กเก่งให้สามารถพัฒนาได้จนเต็มความสามารถของตนเอง

จากข้อคิดเห็นที่บุคคลต่าง ๆ กล่าวมานี้ สามารถสรุปความหมายของการสอนซ่อมเสริมได้ 3 ลักษณะ คือ

1. เป็นการสอนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า หรือมีปัญหาทางการเรียนให้สามารถเรียนรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียนได้
 2. เป็นการสอนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดจุดบกพร่องทางการเรียนแก่เด็ก
 3. เป็นการสอนเพื่อเสริมความรู้และทักษะให้แก่เด็ก เพื่อให้สามารถพัฒนาไปได้สูงสุด
- ตามศักยภาพของตนเอง

อย่างไรก็ตาม ความหมายของการสอนซ่อมเสริมตามความเข้าใจของบุคคลทั่วไปมักจะ

เป็นความหมายในลักษณะที่ 1 คือ เป็นการสอนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าหรือมีปัญหาทางการเรียน การศึกษาครั้งนี้เน้นที่ความหมายในลักษณะที่ 1 เช่นกัน

3.2 ประเภทของเด็กที่ควรได้รับการสอนซ่อมเสริม

ออสโต แมคมินนี และสมิธ (McMenemy and Smith) ได้กล่าวถึง เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าควร 6 ประเภท ที่สมควรได้รับการสอนซ่อมเสริมคือ (ศรียา ประภัสสร นิยมธรรม. 2525 : 24-25 ; อ้างอิงมาจาก McMenemy and Smith. 1973)

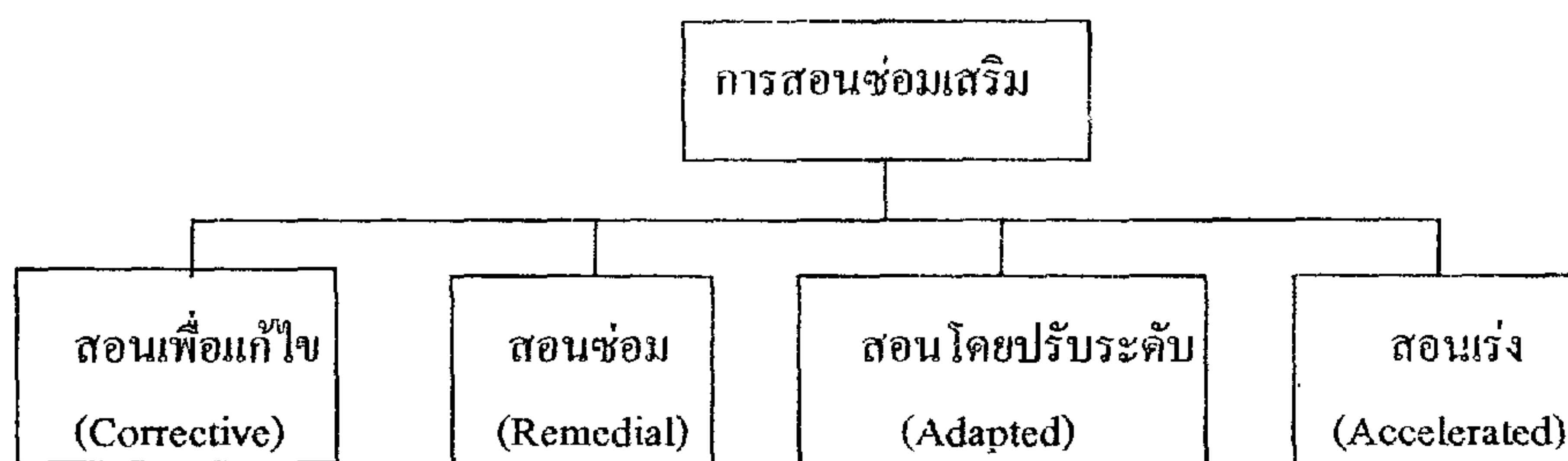
1. พวกที่มีสมรรถวิสัยระดับปานกลาง เด็กพวกนี้มีความสามารถ และระดับสติปัญญาในชั้นที่เรียนได้ตามปกติ หากแต่ผลงานและผลการเรียนที่ออกมาแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่ต่ำกว่าระดับความสามารถและสติปัญญา เด็กพวกนี้จะประสบความล้มเหลวในการเรียน มักมีความคับข้องใจมีปัญหาทางอารมณ์ซึ่งเป็นเรื่องที่ขัดขวางการเรียนรู้ทั้งสิ้น
2. พวกเรียนช้า เด็กประเภทนี้มีระดับ IQ ระหว่าง 80-90 จึงได้ชื่อว่าพวกเรียนช้า สมรรถวิสัยที่จำกัดของเด็กทำให้ไม่อาจมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพึงพอใจในชั้นเรียนปกติ ผลการเรียนมักล้าหลังคนอื่น แต่ถ้านานใดที่ครูกำหนดให้เป็นงานที่อยู่ในระดับความสามารถของเขา เขาก็จะทำได้
3. เด็กฉลาดเด็กที่มีระดับความสามารถสูงแต่กลับมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควร เด็กพวกนี้โดยปกติมักถูกละเลย เพราะครูคิดว่าเป็นเด็กที่ช่วยตัวเองได้เก่งแล้วทำให้เกิดความเบื่อหน่าย
4. เด็กที่ไม่เต็มใจเรียนเด็กบางคนสามารถทำคะแนนได้ดีพอสมควร จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แต่เวลาเรียนในชั้นมักไม่สนใจ เด็กประเภทนี้ปัญหาเนื่องมาจากการขาดแรงจูงใจในการเรียน
5. เด็กที่มีประสบการณ์และภูมิหลังจำกัด ได้แก่ เด็กที่มาจากครอบครัวซึ่งยึดมั่นในวัฒนธรรมหรือความเชื่อบางอย่างที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ รวมถึงเด็กที่มาจากครอบครัวที่ตั้งอยู่ไกล มีปัญหาทางภูมิศาสตร์ เช่น ชาวเขา ชาวเรือ เป็นเหตุให้เด็กขาดโอกาสที่จะแสวงหาประสบการณ์หลาย ๆ อย่างที่เด็กทั่วไปได้รู้จักและเรียนรู้ เมื่อเด็กประเภทนี้มาเรียนร่วมกับเด็กธรรมดาจึงกลายเป็นเด็กที่ขาดประสบการณ์หลาย ๆ อย่าง ที่เด็กทั่วไปได้รู้จักและเรียนรู้ จนถูกมองจากเพื่อนฝูงว่า “เชย”
6. เด็กที่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา ภาษาเป็นเครื่องมือความหมายที่สำคัญและเป็นเสมือนกุญแจที่จะไขเข้าไปสู่แหล่งความรู้ต่าง ๆ เด็กที่ขาดทักษะทางภาษาหรือมีความบกพร่องทางภาษาจึงยากที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ อาจเนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความบกพร่องทางร่างกายและอวัยวะสัมผัสต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่า เด็กแต่ละคนจะมีภูมิหลังที่แตกต่างกันไปและแม้แต่ลักษณะปัญหาที่ไม่เหมือนกัน แต่ที่พบในชั้นเรียนเหมือนกันคือความล้มเหลวทางการเรียน ซึ่งหากไม่ได้รับการช่วยเหลือตามที่ควรแล้ว เด็กเหล่านี้จะกลายเป็นเด็กสร้างปัญหาอื่น ๆ นอกเหนือไปจากความล้มเหลวทางการเรียน จนถึงขั้นที่ยากเกินกว่าจะแก้ไข

3.3 ประเภทของการสอนซ่อมเสริม

ในการสอนซ่อมเสริมนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้เด็ก ได้พัฒนาความสามารถในการเรียน ดังนั้นการสอนซ่อมเสริมจึงเป็นการประมวลเอาทั้งการแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนการสอนเพื่อซ่อมเสริมสมรรถภาพของเด็ก ด้วยเหตุนี้ถ้าเด็กนักเรียนที่มาเรียนโดยไม่ได้มีปัญหาในการเรียนใด ๆ แล้ว ก็จะได้รับ การส่งเสริมให้มีโอกาสพัฒนาความสามารถตามสมรรถวิสัยของเขา การที่จะดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องแยกประเภทของการสอน ให้เหมาะสมกับ ความสามารถและลักษณะของเด็กแต่ละคน (กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. 2534 : 9)

ออกโต (ศิริพร ป้อมบุปผา. 2541 : 39-40 ; อ้างอิงมาจาก Otto. 1973 : 34-35) ได้แบ่ง ประเภทของการสอนซ่อมเสริมออกเป็น 4 ประเภท คือ

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิแสดงประเภทของการสอนซ่อมเสริม

1. การสอนเพื่อแก้ไข เป็นการสอนในชั้นปกติผู้สอนอาจเป็นครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา จะสอนเมื่อนักเรียนทั้งชั้นหรือนักเรียนส่วนใหญ่ในชั้นเข้าใจผิด ในเนื้อหาบางอย่าง หรือเรียนอ่อนกว่าที่ควรในบางเรื่องบางวิชา ผู้สอนต้องวิเคราะห์ แล้วนำเทคนิคการสอนซ่อมเสริมมาแก้ปัญหานั้น ๆ

2. การสอนซ่อม เป็นการสอนที่บกพร่อง ในการสอนจะแยกเด็กออกไปจากชั้นเรียนปกติ การสอนประเภทนี้มักจะทำเป็นรายบุคคลหรือจัดเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะของข้อบกพร่องที่ปรากฏ อย่างเดียวกัน เช่น การเรียน การอ่าน การพูดไม่ชัด

3. การสอนโดยปรับระดับ เป็นการสอนเด็กที่มีระดับสติปัญญาดำเนินการได้
มีความสามารถในการเรียนรู้อยู่ในวงจำกัด เนื้อหา และ วิธีการสอน จะต้องปรับปรุงให้ใกล้เคียง
กับความสามารถในการเรียนของเขา ความคาดหวังในตัวเด็กต้องต่างไปจากปกติ เพราะเด็กจะเรียน
ได้ช้า

4. การสอนเร่งหรือการสอนเพิ่ม เป็นการสอนเด็กฉลาดหรือเด็กที่มีสติปัญญาสูงแต่ไม่ได้
ใช้ความสามารถทางสติปัญญาเต็มที่ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจาก
การไม่ได้รับการยอมรับ มีปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน หรือปัญหาทางอารมณ์

3.4 สาเหตุที่ต้องมีการสอนซ่อมเสริมและการวินิจฉัย

สมศักดิ์ สีนธุระเวช (2523 : 24-25) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ต้องมีการสอนซ่อมเสริม
ไว้ดังนี้

1. นักเรียนมีความสามารถในการเรียนต่ำ เช่น ในระหว่างการสอนคณิตศาสตร์
เราจะพบว่าเมื่อกำหนดงานใหม่ให้นักเรียนทำ นักเรียนมักจะทำไม่ได้จนกว่าจะมีการสอนซ้ำสอง
หรือสามครั้ง
2. การสอนที่ไม่ได้ผล มีผู้สอนเป็นจำนวนไม่น้อยไม่รู้ว่าสอนเนื้อหาที่อยู่ในบทเรียน
อย่างไร หรือจะใช้วิธีสอนอย่างไร จึงจะทำให้ นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
3. นักเรียนแต่ละคนจะมีความแตกต่าง ในด้านทัศนคติ ความถนัด และความขยัน
4. เพื่อการสอนซ้ำในเรื่องที่สอนไม่ดีหรือยังไม่ได้สอนทั้งหมด โดยปกตินักเรียน
มักจะพยายามเอาหลักการ วิธีการที่เคยเรียนมาเพียงเล็กน้อยไปใช้ ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้องอันที่จริง
แล้วควรจะได้เรียนหลักการเหล่านั้นทั้งหมดเสียก่อน
5. สื่อการเรียนต่าง ๆ ยังไม่ดีพอ เช่น หนังสือเรียนใช้ภาษาไม่เหมาะกับนักเรียน
นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจว่าหมายความว่าอย่างไร ตัวอย่างต่าง ๆ ที่อยู่ในหนังสือเรียนยังไม่ดี
วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ได้รับการพัฒนาที่ดีพอ
6. จุดประสงค์ต่าง ๆ ที่ตั้งไว้บางจุดประสงค์อยู่ในระดับสูงหรือต้องใช้เวลานาน
ในการที่ผู้เรียนจะบรรลุ ดังนั้นการที่ผู้เรียนจะบรรลุได้ภายหลังการสอนจึงเป็นไปได้ยากจำเป็นต้องมี
การสอนซ่อมเสริมเป็นบางส่วน
7. จุดประสงค์บางจุดประสงค์เป็นลำดับขั้นการเรียนรู้ ฉะนั้นการที่นักเรียนจะผ่าน
จุดประสงค์ขั้นสูงต้องผ่านจุดประสงค์ขั้นต้นก่อนจึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมเพื่อให้ผ่านจุดประสงค์
ขั้นต้น

ก่อนการสอนซ่อมเสริมจะเริ่มขึ้น ผู้สอนจำเป็นจะต้องเรียนรู้เสียก่อนว่าผู้เรียนนั้นมีจุดบกพร่องตรงไหน เช่นเดียวกับหมอก่อนที่จะให้ยาผู้ป่วยก็ต้องวินิจฉัยโรคเสียก่อนว่าผู้ป่วยป่วยด้วยโรคอะไร

3.5 แนวทางในการจัดการสอนซ่อมเสริม

กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 10) ได้เสนอแนะว่า เราควรทำการสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องเมื่อใดบ้าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

1. ภายหลังการประเมินผลก่อนการเรียน ถ้าพบว่านักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ไม่พอหรือยังไม่มีพฤติกรรมขั้นต้นก่อนการเรียน ควรจะได้จัดการสอนซ่อมเสริมให้
2. ภายหลังการประเมินผลระหว่างเรียน ถ้ายังพบว่า นักเรียนยังไม่ผ่านตามเกณฑ์ของจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรจะได้จัดการสอนซ่อมเสริมให้
3. ภายหลังการตัดสินผลการเรียน ถ้านักเรียนได้ระดับผลการเรียน “0” ก่อนจะให้ นักเรียนสอบแก้ตัว ควรจะได้จัดการสอนซ่อมเสริมก่อน

หลังจากที่ได้กำหนดระยะเวลาที่ต้องการจัดการสอนซ่อมเสริมแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสอนซ่อมเสริมจะต้องกำหนดแนวทางหรือวิธีการให้เหมาะสม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2525 : 122) ได้ให้แนวทางในการจัดการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. วางวัตถุประสงค์ในการสอน จัดวัสดุอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของเด็ก จัดวิธีการสอนที่เหมาะสม ยั่วยุให้เด็กอยากเรียนและจัดกลุ่มนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน
2. วิธีการสอนของครู ต้องเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละ กลุ่มแต่ละคน วิธีสอน สำหรับนักเรียนคนหนึ่ง ไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง
3. การดำเนินการสอน ครูจะต้องปรับปรุงการสอนให้สอดคล้องกับนักเรียน จัดข้อบกพร่องด้วยวิธีการเรียนที่ถูกต้องเพื่อสร้างเจตคติและนิสัยที่ดีให้กับนักเรียน
4. วิธีสอนของครูจะต้องสอนโดย
 - 4.1 ให้นักเรียนเรียนด้วยความพอใจ
 - 4.2 จัดประสบการณ์ให้แก่นักเรียนและให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนบ่อย ๆ
 - 4.3 สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับนักเรียน

ศรียา นิยมธรรม (2530 : 48) ได้เสนอแนวทางในการสอนซ่อมเสริมไว้เป็นลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 วินิจฉัยปัญหา ก่อนที่จะสอนซ่อมเสริม ครูควรจะวินิจฉัยปัญหาของนักเรียน โดยการวิเคราะห์พฤติกรรม เพื่อค้นหาสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือได้ถูกต้อง การวินิจฉัยอาจทำได้อย่างไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกตผลงาน พฤติกรรม เป็นต้น หรือการวินิจฉัยอย่างเป็นทางการ โดยการทดสอบต่าง ๆ ซึ่งอาจทำเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความจำเป็น การทดสอบต่าง ๆ ทำในลักษณะของการสำรวจปัญหาขั้นต้นก่อน แล้วจึงศึกษาอย่างละเอียดถึงปัญหาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ครูควรเลือกปฏิบัติตามที่จำเป็นเท่านั้น

ขั้นที่ 2 วางแผนการสอนซ่อมเสริม หลังจากวินิจฉัยว่าเด็กมีปัญหาในด้านใดแล้วครูก็จะวางแผนการสอนซ่อมเสริม โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนเป็นรายบุคคล หรือเฉพาะกลุ่มของเด็กที่มีปัญหาเดียวกัน แล้วเขียนโครงการซ่อมเสริมโดยละเอียด

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการสอน ในการสอนซ่อมเสริมนอกจากจะต้องดำเนินการไปตามแผนที่วางไว้แล้ว ครูควรระลึกเสมอว่า ครูควรใช้กิจกรรมการสอนและสื่อการสอนใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากที่ใช้ในเวลาปกติ โดยคำนึงถึงช่วงเวลาที่เหมาะสม แรงจูงใจ การปรับพฤติกรรม และการให้แรงเสริม ดังนั้นการสอนแต่ละครั้ง จึงต้องคำนึงถึงระดับที่พอเหมาะกับความสามารถของเด็กแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 4 วัดผล จะต้องมีการวัดผลการสอนซ่อมเสริมเป็นระยะ ๆ เพื่อทราบความก้าวหน้าของเด็ก และความเหมาะสมของกิจกรรมที่ให้สอนว่า หากมีความบกพร่องจุดใดจะได้รับแก้ไขทันที หรือหากมีความก้าวหน้าดีก็จะได้พิจารณาว่า การสอนซ่อมเสริมควรดำเนินต่อไปหรือยุติ เพราะถึงจุดหมายปลายทางแล้ว

นอกจากแนวทางดังกล่าวแล้ว ประคอง สุทธิสาร (2526 : 198-199) ได้เสนอแนะหลักของการสอนซ่อมเสริมเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนไว้คือ

1. ครูต้องวิเคราะห์ปัญหาของเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเสียก่อน โดยวิธีการวินิจฉัยเด็กจากรายละเอียดต่างๆ ของเด็กที่ควรทราบคงได้กล่าวข้างต้นแล้ว เพื่อนำมาวางแผนการสอนซ่อมเสริมให้เหมาะสม จะสอนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้
2. ครูจะต้องทราบวิธีการรับรู้ของเด็กแต่ละคนว่า มีจุดเด่นและจุดด้อยในการรับรู้ทางด้านใดบ้าง (การเห็น การได้ยิน การสัมผัส) บางคนรับรู้ด้วยการมองเห็นดีกว่าการได้ยิน บางคนรับรู้จากการสัมผัสดีกว่าการเห็น ครูจึงควรป้อนความรู้ในทางจุดเด่นและช่วยซ่อมเสริมหรือแก้ไขในส่วนที่เป็นจุดด้อย เช่น เด็กที่มีการรับรู้ทางสายตาดีกว่าด้านอื่นก็ควรสอนให้เด็กได้ดูจากรูปภาพจากของจริงและเสริมด้วยการฟัง การดูสัมผัส เป็นต้น การสอนที่ดีควรจะให้เด็กได้สัมผัสการรับรู้ทุก ๆ ด้าน

ทั้งการเห็น การได้ยิน และการสัมผัส สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ความพร้อมของเด็ก

3. การสอนซ่อมเสริมอาจสอนในเวลาเรียน ขณะที่เรียนร่วมกับเพื่อน ๆ หรือเวลาเข้าเรียนในตอนเช้า และพักกลางวัน หรือหลังจากเลิกเรียนแล้ว ในการสอนแต่ละครั้งไม่ควรใช้เวลานานเกินไป

4. ควรใช้วิธีสอนใหม่ ๆ ไม่ซ้ำกับวิธีเดิมที่นักเรียนเรียนล้มเหลวมาแล้ว ควรหาวิธีสอนที่แปลกเปลี่ยนไปจากเดิม และไม่ควรสอนในสิ่งที่นักเรียนรู้แล้วซ้ำอีก เด็กจะเกิดความเบื่อหน่าย ถ้าจำเป็นต้องท้าวความหรือทบทวนความรู้เดิม เพื่อเชื่อมโยงบทเรียนใหม่ก็ควรใช้เวลาที่เหมาะสม ครูควรวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก เพื่อที่จะได้ดำเนินการ ได้ถูกต้องบรรลุผลที่ต้องการ เพราะเด็กแต่ละคนมีปัญหาที่แตกต่างกันไป

5. ในการสอนให้ได้ผลดีนั้น ครูควรใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนให้มาก เพราะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากรูปธรรมมากกว่านามธรรม ให้เด็กเรียนปนเล่นกับอุปกรณ์ที่ครูจัดมาเพื่อซ่อมเสริมเฉพาะเรื่อง

6. ครูควรติดตามผลการพัฒนาของเด็กอย่างใกล้ชิดว่า หลังจากการสอนซ่อมเสริมแล้ว เด็กพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะได้วางแผนขั้นตอนต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูจึงเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของเด็ก ตลอดจนผลการเรียนของเด็กเอาไว้ เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนของเด็ก

7. ครูต้องรู้จักกระตุ้นเด็กให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน รู้จักวิธีสอนเสริมพลังเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับเด็ก พยายามช่วยให้เด็กได้รับความสำเร็จในการเรียน สอนในสิ่งที่มีความหมายแก่เด็ก รู้จักเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ๆ ให้เข้ากับระดับความสามารถของเด็ก การพูดชมเชย หรือการให้รางวัลก็เป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นได้มากกว่าการลงโทษ

8. ครูที่สอนซ่อมเสริม ควรมีความรัก เมตตาเด็ก เป็นผู้ที่เข้าใจเด็ก รู้จักนำความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาเด็กมาใช้แก้ปัญหา ครูต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง ไม่โกรธง่าย และใช้หลักจิตวิทยาในการแก้ปัญหา

9. การสอนซ่อมเสริม ควรได้รับความร่วมมือระหว่างครูใหญ่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง อื่น ๆ ด้วย จึงจะทำให้โครงการสอนซ่อมเสริมมีประสิทธิภาพ

สมศักดิ์ สีนุระเวชญ์ (2529 : 16-17) ได้เสนอรูปแบบการสอนซ่อมเสริมไว้หลายวิธีดังนี้

1. นักเรียนสอนกันเอง โดยคัดเลือกนักเรียนเก่งช่วยสอนนักเรียนที่ยังไม่บรรลุจุดประสงค์ อาจสอนแบบตัวต่อตัว หรือสอนเป็นกลุ่มย่อย ข้อดีของการที่ให้นักเรียนสอนกันเองก็คือ นักเรียนใช้ภาษาเดียวกัน ทำให้เข้าใจง่ายกว่าภาษาที่ครูใช้ ทั้งยังทำให้นักเรียนที่ช่วยสอนสนใจ

ในการเรียนและมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี การคัดเลือกผู้ช่วยสอนนอกจากจะเลือกนักเรียนเก่งในชั้นเดียวกันแล้ว อาจจะใช้นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นสูงกว่าก็ได้

2. การสอนแบบตัวต่อตัวเป็นวิธีการที่ดีที่สุด เพราะผู้สอนสามารถเลือกใช้ถ้อยคำหรือวิธีการได้เหมาะสมกับนักเรียน สามารถชักจูงความสนใจของนักเรียนได้อย่างใกล้ชิดและสามารถสอนได้ตรงตามที่นักเรียนกำลังมีปัญหา ผู้สอนนอกจากจะเป็นครูประจำชั้นหรือประจำวิชาแล้ว ถ้าหากใช้ครูคนอื่นๆ ได้ก็ดีเพราะผู้สอนจะได้ให้ความรู้แก่นักเรียนในแนวใหม่

3. การสอนเป็นกลุ่มย่อย โดยจัดนักเรียนที่มีปัญหาเหมือนกันอยู่กลุ่มเดียวกัน ข้อดีคือนักเรียนแต่ละกลุ่มจะช่วยกันแก้ปัญหาความเข้าใจในบทเรียนซึ่งกันและกัน ไม่ทำให้ใครมีความรู้สึก มีปมด้อยหรือปมเด่น

4. การใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยทำเป็นแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนเป็นสื่อในการเรียนนักเรียนแต่ละคนต้องอ่าน ทำแบบฝึกหัด และตรวจคำตอบของตนเองในแบบฝึกหัดสำเร็จรูปนั้น

5. การใช้สมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ซึ่งคล้ายแบบเรียนสำเร็จรูป เพราะเริ่มต้นด้วยการให้แบบเรียนแล้วให้แบบฝึกหัด ต่อจากนั้นจึงเฉลยคำตอบ ลักษณะที่แตกต่างกันก็คือสมุดแบบฝึกหัดมีแบบฝึกหัดมากกว่า เพราะมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียน ได้ทำแบบฝึกหัดเป็นการฝึกทักษะให้มากยิ่งขึ้น

6. การให้ทำกิจกรรมเพิ่มเติม ภายหลังวินิจฉัยปัญหากล่าวว่านักเรียนมีความเข้าใจแล้ว แต่สมควรได้รับการฝึกทักษะเพิ่มขึ้นอีก ผู้สอนอาจใช้วิธีมอบหมายงานให้ทำเช่น ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม โดยจะทำที่โรงเรียนหรือบ้านตามความเหมาะสม

7. การเขียนคำถามเอง โดยการมอบหมายให้นักเรียนอ่านบทเรียนแล้วเขียนคำถามจากบทเรียนนั้นลงบนบัตรคำ บัตรคำถามจำนวนคำถามแล้วแต่ละกำหนด ต่อจากนั้นจึงเขียนคำตอบลงบนอีกด้านหนึ่ง เมื่อเขียนเสร็จแล้วนักเรียนจับคู่เพื่อฝึกโดยการถามตอบ เริ่มด้วยคำถามของตนเองเสียก่อน ต่อจากนั้นถามตอบโดยใช้คำถามของเพื่อน

8. การใช้โสตทัศนอุปกรณ์

9. การเฉลยข้อสอบ เป็นการสอนซ่อมเสริมวิธีหนึ่งถ้าครูได้นำผลการวิเคราะห์ข้อสอบมาประเมินหาความถี่ ตอนใดที่นักเรียนผิดมากก็นั้นมาก พยายามซักถามนักเรียนที่เรียนอ่อนถึงวิธีคิด จะช่วยให้นักเรียนอ่อนมีโอกาสซ่อมข้อบกพร่องได้

นอกจากนี้ บลูม (Bloom) ได้เสนอรูปแบบการจัดการสอนซ่อม ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับรูปแบบหรือวิธีการสอนซ่อมเสริมเบื้องต้นไว้ 5 ลักษณะคือ (รุจิร ภูสวระ. 2529 : 24 – 26 ; อ้างอิงมาจาก Bloom. 1971 : 48 – 49)

1. การเรียนเป็นกลุ่ม (Group Study) เป็นวิธีการซ่อมโดยจัดนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ (2-3 คน) โดยให้
 2. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันแก้ไขปัญหาการเรียนในจุดที่ยากแก่การเข้าใจ ใช้ได้ผลดีในกรณีที่นักเรียนในกลุ่มนั้น มีคนที่พอจะเข้าใจเนื้อหาและช่วยเหลือเพื่อนได้ ประกอบกับวิธีการประเมินที่ครูใช้จะต้องไม่นำผลการเรียนมาเปรียบเทียบแข่งขันกัน อย่างไรก็ตามก็ต้องขึ้นอยู่กับโครงสร้างภายในกลุ่ม และโอกาสที่นักเรียนแต่ละคนจะได้ช่วยเหลือกันและกัน โดยไม่มีการดูถูกคนที่อ่อนกว่าหรือยกย่องคนที่เก่งกว่ามากเกินไป กระบวนการเรียนจากกลุ่มนี้จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ของตนในขณะที่เขากำลังช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มด้วย
3. การสอนทบทวน (Tutorial Help) การสอนทบทวน เป็นการสอนแบบตัวต่อตัวระหว่างครูและนักเรียน
4. นับว่าเป็นวิธีการที่ตรงเป้าหมายมากที่สุดควรจะใช้ในกรณีที่ไม่สามารถจะหาวิธีการอื่น ๆ ได้อีกแล้ว อย่างไรก็ตามการสอนทบทวนนี้ ควรจะพิจารณาตามความต้องการของผู้เรียนผู้สอน อาจจะเป็นคนอื่นที่ไม่ใช่ครูผู้สอนวิชานั้นโดยตรงก็ได้ ทั้งนี้เพราะผู้สอนใหม่อาจแสดงถึงวิธีการสอนใหม่ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้ดีกว่า ผู้สอนควรจะรู้ว่าเด็กบกพร่องจุดใดและหาวิธีการช่วยเหลือโดยวิธีที่เด็กคิดว่าจะดีสำหรับเขา
5. การใช้ตำรา (Textbooks) การใช้ตำราย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้เรียนเสนอแนวคิดและกระบวนการว่าแจ่มชัดแค่ไหน เรามักจะพบเสมอว่า ตำราเล่มหนึ่ง ๆ อาจใช้ได้เฉพาะบางโรงเรียนหรือครูบางคนเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่าตำราเล่มหนึ่งจะใช้ได้เหมาะสมกับทุกคนไป ดังนั้นการซ่อมโดยใช้ตำราก็ควรจะพิจารณาจากตำราเล่มอื่น ๆ ที่อธิบายแนวคิดหรือวิธีการได้ง่ายกว่าและตรงจุดที่นักเรียนบกพร่อง
6. การใช้แบบฝึกหัดและแบบเรียนโปรแกรม (Workbooks and Programmed Instruction) การใช้อุปกรณ์ช่วยสอนชนิดนี้ อาจจะเหมาะสมกับเด็กบางคนที่ไม่สามารถจะทำความเข้าใจตามหนังสือ แบบเรียนเด็กบางคนต้องการฝึกทำแบบฝึกหัดในแบบฝึกการเรียน เด็กบางคนอาจจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของบทเรียนโปรแกรมไปทีละขั้น อุปกรณ์เหล่านี้อาจใช้ในการเรียนทั่วๆ ไปหรืออาจใช้ในกรณีที่เด็กมีปัญหาในการเรียนเป็นบางหน่วย
7. การใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์และการเล่นเกม (Audiovisual Methods and Academic Games) การใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ และ การเล่นเกม อาจจะนำมาใช้ในการซ่อมได้ทั้งนี้เพราะเด็กบางคนอาจจะเรียนได้ดีขึ้นโดยการดูจากของจริง ดูจากภาพหรือกราฟ บางคนอาจจะต้องการประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น การทดลองในห้องปฏิบัติการ การสาธิตต่าง ๆ การเล่นเกม ปริศนาคำทายการใช้โสตทัศนูปกรณ์ เพื่อให้สามารถสื่อความคิด ปัญหา งานที่ครูกำหนดให้ทำ แต่เด็กบางคนก็อาจไม่เหมาะสม

รูปแบบหรือวิธีการสอนซ่อมเสริมเหล่านี้ในสภาพการปฏิบัติการสอนจริง อาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลาย ๆ วิธีผสมกัน ตามลักษณะและความเหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียนและความพร้อมของแต่ละโรงเรียน

เทคนิคที่ควรคำนึงในการสอนซ่อมเสริมมีดังนี้

1. เริ่มจากสภาพที่เป็นจริงของนักเรียน การสอนส่วนใหญ่อย่าคิดว่า นักเรียนรู้มากกว่าสภาพที่เป็นจริงเนื้อหาวิชาหรืองานที่ให้นักเรียนนั้นควรคำนึงถึงสิ่งที่ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและควรคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก
2. ครูควรรายงานความก้าวหน้าในการเรียนให้นักเรียนทราบ อาจแสดงเป็นกราฟหรือสมุดรายงาน
3. งานและกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนควรตรงกับความต้องการของนักเรียน
4. นักเรียนควรทำงานด้วยความพอใจเพื่อให้การเรียนดำเนินไปอย่างรวดเร็ว (Blair, 1957 : 83)

3.6 การประเมินผลการสอนซ่อมเสริม

การเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในด้านการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน ถ้าครูพบว่า นักเรียนคนใดมีความบกพร่องในเรื่องใดถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของครูผู้สอนที่จะต้องจัดซ่อมเสริมให้และก่อนการซ่อมเสริมครูควรรู้ว่านักเรียนบกพร่องในส่วนใด ดังนั้นสิ่งแรกที่ครูควรคำนึงถึง คือการวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนของนักเรียน ในการวินิจฉัยจุดบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนนั้นมีหลายวิธี ดังมีสมศักดิ์ สันธุระเวชย์ (2523 : 24) ได้เสนอไว้คือ

1. ใช้แบบทดสอบสำรวจทั่ว ๆ ไป แบบทดสอบชนิดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจว่านักเรียนมีความรู้เพียงไร
2. ใช้แบบทดสอบวินิจฉัยเพื่อค้นพบว่าเรื่องใด หรือองค์ประกอบของเรื่องใดนักเรียนยังไม่สามารถประสบความสำเร็จ
3. ใช้การสังเกตนักเรียนขณะทำงานในระหว่างที่ผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนทำ
4. ใช้การประชุมปรึกษาร่วมกับนักเรียน
5. ใช้การวินิจฉัยโดยนักเรียนเอง เพราะนักเรียนจะรู้ดีว่าตนเองไม่มีความรู้ในเรื่องใด

ในการพิจารณาว่า ผู้เรียนควรจะได้รับการสอนซ่อมเสริมหรือไม่นั้น ปกติจะยึดเกณฑ์เป็นหลัก โดยการเอาความรู้ ความสามารถของผู้เรียนไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถถึงเกณฑ์หรือไม่ ถ้ายังไม่ถึงเกณฑ์ต้องสอนซ่อมเสริมและเกณฑ์ที่ใช้เป็นหลัก คือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

นอกจากนี้ พันทิพา อุทัยสุข (2524 : 32) ได้เสนอแนวทางการวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนไว้ดังนี้

1. สังเกตการเรียน ซึ่งจะเป็นการพิจารณาว่า ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนหรือไม่ มีสมาธิเพียงใด และมีปฏิกิริยาอย่างไรบ้าง
2. การทดสอบในชั้นเรียน เป็นการศึกษาจากการเรียนปกติในชั้นเรียน โดยดูจากผลการเรียน และความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน
3. การทดสอบอย่างละเอียด เป็นการหาข้อบกพร่องในการเรียนของนักเรียนให้ตรงประเด็นจริง ๆ ว่าส่วนใดจะต้องแก้ไขบ้าง
4. การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เป็นการปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนทั้งในด้านการเรียน และด้านอื่น ๆ

วิธีการประเมินผลที่กล่าวมานั้น ครูสามารถเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือใช้มากกว่า 1 วิธี ตามความเหมาะสมของกิจกรรม และตรงกับสภาพของนักเรียน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพที่จะได้รับและเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้

3.7 ระยะเวลาในการจัดการสอนซ่อมเสริม

การจัดเวลาสำหรับการสอนซ่อมเสริมนั้น ต้องจัดให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการ วัย และระดับของผู้เรียน ครูต้องพยายามคำนึงถึงปัญหาของผู้เรียนและเวลาที่ใช้ในการสอนต้องไม่มากหรือน้อยเกินไป ซึ่งศรียา นิยมธรรม และประภัตสร นิยมธรรม (2522 : 77) ได้เสนอว่าในการสอนครั้งหนึ่ง ๆ ไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง และไม่ควรน้อยกว่า 15 นาที ซึ่งจะสอนสัปดาห์ละกี่ครั้งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ วิชัย พานิชย์สวຍ (2529 : 525-526) ได้เสนอช่วงเวลาที่ควรสอนซ่อมเสริมว่า

1. สอนในเวลาปกติขณะผู้ถูกซ่อมเสริมเรียนร่วมกับเพื่อน โดยครูใช้ช่วงจังหวะที่มีมือเหมาะสม
2. ก่อนเข้าเรียนตอนเช้า หรือพักกลางวัน
3. หลังเลิกเรียน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม จะเห็นว่า การสอนซ่อมเสริมเป็นการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถบรรลุผลการเรียนรู้ตามลำดับขั้นได้ ครูผู้สอนจะต้องมีแนวทางและวางแผนหลักการของการสอนซ่อมเสริมไว้ก่อนที่จะดำเนินการสอนซ่อมเสริมจริง

3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม

ในปี พ.ศ. 2520 สมจิตต์ ศรีธัญรัตน์ (2520) ได้ทำการวิจัยการสอนซ่อมเสริมเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า การสอนซ่อมสามารถช่วยแก้ไขปัญหาทางการเรียนได้ สมจิตต์ ศรีธัญรัตน์ ยังได้ให้ความเห็นว่าการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เด็กมีปัญหาทางการเรียน หรือเรียนช้า ถ้าทักษะในการอ่านไม่ดี นักเรียนก็จะมีอาการลำบากในการที่จะอ่านเพื่อให้เข้าใจบทเรียนได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษร รองเดช (2522) ซึ่งได้สร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงพยัญชนะ “ง” “พ” “ฟ” “คว” และ “ขว” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยลงมือทำการทดสอบก่อนสอนและหลังสอนและสร้างแบบฝึกจำนวน 15 แบบฝึก ให้กับนักเรียน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ผลการวิจัย ปรากฏว่า นักเรียนที่มีปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะ ง พ ฟ คว และ ขว มากเมื่อเปรียบเทียบค่าความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนและหลังสอนซ่อมเสริมด้วยการหาค่า t (t -test) ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า เมื่อนักเรียนได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยการใช้แบบฝึกชุดนี้แล้ว นักเรียนสามารถออกเสียงพยัญชนะ ง พ ฟ คว และ ขว ได้สูงขึ้น เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ราจิต สุวรรณรักษ์ (2525) ที่ทำวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึก เพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงผันวรรณยุกต์สำหรับนักเรียนที่พูดภาษาเขมรในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งใช้วิธีดำเนินการวิจัยเช่นเดียวกับ เกษร รองเดช (2522) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนและหลังการสอนซ่อมเสริม ด้วยแบบฝึกชุดนี้แล้ว สามารถออกเสียงผันวรรณยุกต์ได้ถูกต้องชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงเล็ก อุดระ แห่งศูนย์เสริมการอ่านภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูพระนคร (2526) ได้ทำการวิจัย เรื่องการสร้างแบบฝึกซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านระดับประถมศึกษา โดยสร้างแบบทดสอบก่อนใช้แบบฝึกแล้วนำแบบฝึกที่สร้างเองไปสอนซ่อมเสริมกับนักเรียนจำนวน 27 คน ในเวลา 48 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที แล้วทดสอบอีกครั้ง จากผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอันเป็นผลจากการใช้แบบฝึกปรากฏว่า คะแนนในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าเมื่อนักเรียนได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกแล้ว จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านดีขึ้น

จาคอบ (Jacob) ได้เปรียบเทียบการสอนอ่านระหว่างนักเรียน 2 กลุ่มคือ กลุ่มซ่อมเสริม

การอ่านพิเศษกับกลุ่มซ่อมเสริมการอ่านในห้องเรียนปกติ ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทั้ง 2 กลุ่ม ในเรื่องความเข้าใจในการอ่าน และการลำดับความของนักเรียนทุกระดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มในการทดสอบก่อนสอนและหลังสอน คะแนนหลังสอนจะดีขึ้น แสดงว่า นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น เมื่อได้รับบทเรียนซ่อมเสริมการอ่าน (พัฒนศรี ไชยพันธ์. 2538 : 33; อ้างอิงมาจาก Jacob. 1974)

จากผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม และ การใช้แบบฝึกทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต่างให้ผลสอดคล้องกัน นั่นคือ เมื่อนักเรียนได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการใช้แบบฝึกหัดแล้วจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนวิชาทักษะ เช่น วิชาภาษาไทย นับได้ว่าการสอนซ่อมเสริมมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสือแผ่นเดียว

สำเนา บุปผเวช กล่าวถึง หนังสือแผ่นเดียว ว่าหนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณลักษณะพิเศษสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์หลายประการจึงอาจกล่าวได้ว่าหนังสือแผ่นเดียวเป็น “สื่อการเรียนอนนกะประสงค์”ซึ่งอาจนำไปใช้ได้หลายลักษณะดังนี้ (สำเนา บุปผเวช. 2539 : 28-33)

1. ให้เป็นหนังสือสำหรับอ่านเช่นเดียวกับหนังสือทั่วไป
2. สอนได้ทุกวิชาตามเนื้อหาในหนังสือ
3. ใช้สอนได้ทุกวิชาตามการสอน สุดแต่ครูผู้สอนจะเลือกใช้ความเหมาะสม
4. อ่านได้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม
5. ใช้เป็นสื่อการสอนพูด เล่าเรื่อง เขียน บรรยายภาพ
6. เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
7. ได้ทั้งความรู้ ความบันเทิง ทักษะ และทัศนคติ
8. เป็นสื่อการสอนซ่อมเสริมได้ดี

4.1 ลักษณะของหนังสือแผ่นเดียว

1. องค์ประกอบ มีส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน
 - 1.1 ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ
 - 1.2 เนื้อเรื่องสั้น ๆ มีภาพประกอบ

1.3 กิจกรรมท้ายเรื่องอาจเป็นคำถาม คำสรุป ข้อคิด ชวนให้ปฏิบัติ

2. ขนาด/รูปเล่ม

2.1 ทำด้วยกระดาษ 1 แผ่น ขนาด 28×40 ซม. หน้าแรกเป็นชื่อเรื่อง ภาพ และเรื่อง ข้างหลังเป็นกิจกรรม

2.2 หรือพับครึ่ง มีปกหน้า ข้างในเป็นเรื่องและภาพ, ปกหลังเป็นกิจกรรม

2.3 หรือใช้ปกสมุดของนักเรียนที่ใช้หมดแล้วก็ได้

2.4 ขนาดไม่จำกัดตายตัว ถือความสะดวกในการใช้และการเก็บเป็นสำคัญ

3. เรื่องสอดคล้องกับความสนใจของเด็กและสัมพันธ์กับเนื้อหาในหลักสูตรเรียงเป็นเรื่องสนุกสนาน เพลิ้นอารมณ์

3.1 มีสาระ ข้อคิด เพียงอย่างเดียว

3.2 รูปแบบเป็น นิทาน นิยาย การ์ตูน

3.3 ชีวิตและสิ่งแวดล้อม

3.4 นิทานพื้นบ้าน

3.5 วรรณคดีอย่างง่าย

3.6 นิทานคำกลอนง่าย ๆ

3.7 ประเพณี การละเล่นต่าง ๆ เครื่องดนตรี การกีฬา

3.8 งานประดิษฐ์ งานอดิเรก

3.9 การปฏิบัติงานพื้นฐาน

4. ภาพและสี เป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ ทำให้เด็กสนใจใคร่อ่าน ภาพทำให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น ความประณีตของภาพและสี ตลอดจนเส้นที่ได้จังหวะมีระเบียบช่วยสร้างสรรค์สิ่งอันเป็นสุนทรีย์ให้เกิดขึ้นกับเด็กได้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาพและสี

4.1 สัดส่วนของพื้นที่ระหว่างภาพกับคำ เป็น $\frac{1}{2} : \frac{1}{2}$ หรือ $\frac{2}{3} : \frac{1}{3}$

4.2 ภาพสอดคล้องกับคำ

4.3 เด็กชอบภาพที่มีลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ชอบการ์ตูน

4.4 เด็กชอบภาพสีนํ้ามากกว่าภาพเส้นและภาพแรเงา

4.5 สีสวยสด แต่ไม่ฉูดฉาดบาดตา

4.6 สะอาด ประณีต ชัดเจน เส้นมีระเบียบ

5. ภาษา ควรใช้คำที่เด็กสามารถอ่านได้ (โปรดดูบัญชีคำพื้นฐาน ในคู่มือครู วิชาภาษาไทย ชั้น ป.1 - 4)

- 5.1 ประโยคสั้น ๆ ง่าย มีความหมายชัดเจน
- 5.2 ใช้คำซ้ำ ๆ คล้องจอง (สำหรับเด็กเริ่มอ่าน)
- 5.3 บทหรือกรอน่าย ๆ
- 5.4 ประกอบด้วยบทสนทนา (เด็กชอบกว่าบรรยาย)
6. ตัวอักษร ตัวบรรจง ถูกต้องตามอักขรวิธีของไทย
 - 6.1 วางเป็นคำ ๆ สำหรับเด็กเริ่มอ่าน
 - 6.2 วางเป็นประโยคสั้น ๆ สำหรับเด็กที่อ่านออก
 - 6.3 วางเป็นข้อความสั้น ๆ สำหรับเด็กที่อ่านคล่อง

4.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะของหนังสือแผ่นเดียว

มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านเนื่องจากหนังสือแผ่นเดียวมีลักษณะเด่น ที่สร้างความสำเร็จในการอ่านให้แก่เด็ก อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่านต่อไป ทั้งนี้ เพราะหนังสือแผ่นเดียวมีลักษณะเฉพาะคือ

1. เรื่องสั้น สนุก จบเร็ว
2. ภาพดี สีเด่น ง่ายต่อความสนใจ
3. มีกิจกรรมน่าสนใจระหว่างการอ่านและหลังการอ่าน

4.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสือแผ่นเดียว

ข้อเสนอแนะในการจัดภาพ : หนังสือแผ่นเดียว

ภาพดี สีเด่น เน้นชัด	การจัด การวาง ต่างสี
สรรค์สร้าง หลากหลาก มากวิธี	จัดชี้ ชวนให้ ได้ทำกัน
วาดภาพ ระบายสี ตามถนัด	หรือจะตัด จากแบบ ก็เจิดจ้าน
ฉีกตัดปะ สวยงาม อร่ามครัน	จะจัดสรร ภาพผลู ก็จุใจ
อีกทั้งพบ รูปลักษณะ ต่างๆ	หลายอย่าง จัดแต่ง คุสศไส
สรรพสิ่ง เหลือใช้ อย่าทิ้งไป	เศษไม้ ใบหญ้า เอามาทำ
หนังสือพิมพ์ มากลิ้น คั่นมาจัด	เลือกตัด เรื่องดี สักมำ
ให้เหมาะเจาะ หลากถ้วน ชวนจดจำ	จักน้อมนำ รักอ่าน สราญเอย

ข้อเสนอแนะในการใช้หนังสือแผ่นเดียว

- ใช้เป็นหนังสือเสริมการอ่าน และหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- ให้นักเรียนทำหนังสือแผ่นเดียวด้วยตนเอง เป็นการเสริมวิชาศิลปะและทักษะการเรียนรู้
- ครูจัดภาพให้วันที่ไว้ให้นักเรียนแต่งเรื่องจากภาพนั้น
- ให้นักเรียนเขียนภาพประกอบเรื่อง
- จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม รวบรวมบทความประเภทต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์

(ที่สัมพันธ์กับบทเรียน) ตัดคิดเป็นหนังสือแผ่นเดียว แยกประเภทตามเนื้อหาสาระให้หมายเลขหมู่ หนังสือตามระบบห้องสมุด จะได้ตำราที่น่าสนใจมากมาย

- กิจกรรมต่าง ๆ ควรจะได้จัดทำในรูปแบบโครงการ

4.4 การพัฒนา การเก็บรักษา และการเผยแพร่หนังสือแผ่นเดียว

การพัฒนาหนังสือแผ่นเดียว

ผลของการทดลองใช้และการเผยแพร่เป็นที่ยอมรับ และ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ จนได้ข้อบ่งบอกถึงคุณค่าคือ หนังสือแผ่นเดียว : สื่อเนกประสงค์เนื่องจากได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ใช้เป็นหนังสือเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนได้ทุกขั้นตอน ของกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล
3. ใช้เป็นสื่อเพื่อการเรียนการสอนซ่อมเสริม
4. ใช้เป็นสื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ทั้งในด้านการใช้ภาษาศิลปะ และงานประดิษฐ์ต่าง ๆ
5. ให้ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

การสร้างหนังสือแผ่นเดียวเพื่อประสานประโยชน์ 5 ประการดังกล่าวข้างต้นได้รับการพัฒนา มาโดยลำดับ และด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ได้มอบหมายให้วิทยาลัยครูสวนกุหลาบสร้างสื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสื่อหนังสือแผ่นเดียวได้รับการพิจารณาให้เป็นสื่อประเภทหนึ่ง สร้างขึ้นถวายตามพระราชประสงค์ ผู้ขอได้ออกแบบกำหนดเนื้อหาลงในหนังสือแผ่นเดียวนั้นโดยกำหนด เป้าหมายให้ “พัฒนาคุณภาพชีวิต” คือ

1. การรักษาสุขภาพ และการใช้พืชสมุนไพรเป็นยารักษาโรค
2. การสาธารณสุขหมู่บ้านและในครัวเรือน
3. การประกอบและอาหารเสริม

4. การเลียงคู่วัขนมมารดา
5. นิทานและวัฒนธรรมพื้นบ้าน
6. อาชีพเสริมรายได้

ฯลฯ

จากนั้นได้พัฒนาขนาดรูปเล่ม เนื้อหาสาระให้เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษา คือ

- ขนาดรูปเล่มเล็กกลาง
- เนื้อหาเพิ่มขึ้น
- ลักษณะของเนื้อหาเป็นเรื่องจริงมากกว่านิทาน นิยาย
- ภาพประกอบยังคงมีอยู่แต่เป็นภาพเหมือนจริงมากขึ้น
- องค์ประกอบต่าง ๆ คงเดิม คือประกอบด้วยชื่อเรื่อง เนื้อเรื่องมีภาพประกอบ

และมีกิจกรรมท้ายเรื่อง

การเก็บรักษาหนังสือแผ่นเดียว

1. ควรหุ้มพลาสติกเพื่อความคงทน
2. ทำกล่องใช้เพื่อรวบรวมเป็นหมวดหมู่

การเผยแพร่หนังสือแผ่นเดียว

หนังสือแผ่นเดียว ได้ถูกกำหนดให้นักศึกษาสร้างขึ้นเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่ง โดยการกำกับดูแลของผู้ขอ และคณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน การเผยแพร่ไปยังสถานศึกษา และวงการศึกษานอื่น ๆ มีมาโดยลำดับดังนี้

ปีการศึกษา 2522- 2533

: นำไปใช้ในโรงเรียนฝึกสอน และโรงเรียนตัวอย่าง

: อบรมปฏิบัติการครูโรงเรียนตัวอย่าง และ โรงเรียนตัวอย่างและโรงเรียนในกลุ่มทั้ง 3 โรงเรียนจำนวนครูที่เข้าอบรม ประมาณ 150 คน

ปีการศึกษา 2524

: อบรมปฏิบัติการ เรื่องสื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา
ให้แก่ศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง
ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ
ภาคเหนือ

ปีการศึกษา 2525

: อบรมปฏิบัติการ เรื่องสื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา
แก่ครูเทศบาลเมืองพระประแดง สมุทรปราการ เป็นเวลา 2 วัน
ผู้เข้าอบรมประมาณ 50 คน

ปีการศึกษา 2525

: จัดนิทรรศการสื่อการเรียนการสอนสมรรถนะดี เนื่องในงานนิทรรศการ
ทางวิชาการของสมาคมสตรีอุดมศึกษา มีการสาธิตการสร้างหนังสือแผ่นเดียว
โดยนักศึกษาวิทยาลัยครูสวนดุสิต บรรยายและกำกับโดยผู้ขอ มีผู้สนใจเข้าฟัง
ประมาณ 60 คน ในงานนี้ได้ทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือแผ่นเดียว
แก่สมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา จำนวน 100 เล่ม (100 แผ่น)
เพื่อนำไปประกอบการสอนตามพระราชอัธยาศัย

ปีการศึกษา 2525

: สาธิตและบรรยายเรื่อง หนังสือแผ่นเดียวเพื่อการศึกษานอกโรงเรียน
นิสิตปริญญาโท และปริญญาตรี คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เข้าฟัง 30 คน อาจารย์ 3 คน

ปีการศึกษา 2526 และ 2527

: จัดนิทรรศการหนังสือแผ่นเดียวในนามของวิทยาลัยครูสวนดุสิต
เนื่องในงานศิลปหัตถกรรมและงานวันเด็กแห่งชาติ ณ สนามกีฬาแห่งชาติ
มีกิจกรรมประเภทหนังสือแผ่นเดียวสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาครั้งละ
1 วัน จำนวนเด็กที่เข้าประกวดปี 2526 30 คน
ปี 2527 65 คน

ปีการศึกษา 2528

: ศูนย์วิจัยและบริการการศึกษาจัดอบรมเรื่องสื่อสร้างสรรค์
ผู้เข้ารับการอบรม - อาจารย์วิทยาลัยครูที่สนใจ
- ครูระดับประถมศึกษาที่สนใจ
อบรมหนังสือแผ่นเดียว 1 วัน และอื่นๆ อีก 2 วัน มีผู้เข้ารับการอบรม
ทั้งสิ้น 80 คน

ปีการศึกษา 2530

- : ใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อในการสาธิตการสอนที่โรงเรียนประถมศึกษา ตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เนื่องในโครงการ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ทุกภาคทั่วพระราชอาณาจักรฯ 9 กรกฎาคม - 9 สิงหาคม 2530

ปีการศึกษา 2531

- : อบรมปฏิบัติการเรื่อง “สื่อการเรียนการสอน” ให้แก่ครูเทศบาลเมืองหนองคายจำนวนประมาณ 100 คน เป็นเวลา 2 วัน ปีการศึกษา 2534
- : อบรมปฏิบัติการ ตามโครงการอบรมสื่อระดับประถมศึกษาให้แก่ครูประถมศึกษาสังกัด สป. กทม. เขตบางขุนเทียน คลังชั้น บางพลัด บางเขน และ จอมทอง จำนวน 72 คน ที่วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ เป็นเวลา 2 วัน สำหรับรายการหนังสือแผ่นเดียว 1 วันอื่นๆ อีก 1 วัน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเข้าใจในการอ่านสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลอง
3. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ต้องมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการสอบจุดประสงค์ด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสะกดคำไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถภาพที่กำหนดไว้คือ 60% จำนวน 41 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากนักเรียนที่มีผลการสอบจุดประสงค์ในด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสะกดคำไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถภาพที่กำหนดไว้คือ 60% ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการสอบจุดประสงค์น้อยกว่านักเรียนคนอื่น ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษากันคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษากันคว้า ประกอบด้วย

1. หนังสือแผ่นเดียว

หนังสือแผ่นเดียว คือ สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณลักษณะพิเศษ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการอ่านและการเขียน มีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่

1.1 ชื่อเรื่อง

1.2 ภาพประกอบ

1.3 รายละเอียดของเรื่อง

1.4 กิจกรรมท้ายเรื่อง

2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน คือ แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาในวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้สอนในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยทำการสอบก่อนและหลังการทดลอง และแบบทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านการอ่านจับใจความ ซึ่งใช้ทดสอบการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียนในเรื่องการอ่าน โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกจากแบบทดสอบการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทย ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) และสมุดประเมินผลวิชาภาษาไทย ของบริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบทดสอบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการอ่านด้านการแปลความ ตีความ และ ขยายความ จากเรื่องที่อ่าน และหลังจากทำการทดลองแล้ว นักเรียนต้องทำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนได้ผ่านเกณฑ์จุดประสงค์ด้านการอ่านจับใจความตามที่กำหนดไว้

3. แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ

แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ คือ แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาในวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้สอนในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบการเขียนสะกดคำจากคำอ่านและความหมายที่กำหนดให้ และให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิดจากประโยคที่ให้มาและเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง หรือเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำที่เขียนผิด และ เขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง จำนวน 20 ข้อ โดยทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง และแบบทดสอบวัด

จุดประสงค์ด้านการเขียนสะกดคำซึ่งใช้ทดสอบการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียนในเรื่องการเขียน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกจากแบบทดสอบการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนวิชา ภาษาไทยของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) และสมุดประเมินผลวิชาภาษาไทย ของบริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ และหลังจากทำการ ทดลองแล้วนักเรียนต้องทำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนได้ผ่านเกณฑ์ จุดประสงค์ด้านการเขียนสะกดคำที่กำหนดไว้

4. แผนการสอน

แผนการสอน คือ แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสื่อที่ใช้ คือ หนังสือแผ่นเดียว และแนวทางในการสอนซ่อมเสริมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย

- 4.1 สารสำคัญ
- 4.2 จุดประสงค์
- 4.3 เนื้อหา
- 4.4 กิจกรรมการเรียนการสอน
- 4.5 สื่อการเรียนการสอน
- 4.6 การประเมินผล

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
หนังสือแผ่นเดียว

ในการสร้างหนังสือแผ่นเดียว ที่ใช้ฝึกความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ มีขั้นตอน ในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร คู่มือครู ขอบข่ายและจุดประสงค์ของเนื้อหา วิชาภาษาไทย ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)

2. ศึกษาการสร้างหนังสือแผ่นเดียวโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย รศ.กรรณิการ์ พวงเกษม และ ศึกษาข้อมูลการทำหนังสือแผ่นเดียวจากเอกสารประกอบการสอน ของ ตำนา บุปผเวช และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาไทย

3. คัดเลือกเนื้อหา และ ภาพ จากวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ โดยเนื้อหาและภาพสอดคล้องกับที่กำหนดในรายละเอียดเนื้อหาการอ่าน และการเขียนกลุ่มทักษะภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุด พื้นฐานภาษาของกรมวิชาการ

4. สร้างหนังสือแผ่นเดียวตามหลักการที่ได้ศึกษามา ดังนี้

4.1 คัดกระดาษแข็งขนาด 28 X 40

4.2 ด้านหน้าเป็นชื่อเรื่อง ภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องและเนื้อเรื่องที่ผู้วิจัยคัดเลือกจากนิตยสาร วารสาร จุลสารและหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีเนื้อหา แนวคิดและคำศัพท์ที่สอดคล้องกับบทเรียนในหนังสือเรียนชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.3 ด้านหลังเป็นกิจกรรมท้ายเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เป็นแบบฝึกหัดการอ่าน จับใจความจากเนื้อเรื่อง ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาด้านการอ่านแปลความ ตีความ และขยายความ จำนวน 5 ข้อ และแบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำจากเนื้อเรื่อง จำนวน 5 ข้อ

5. นำหนังสือแผ่นเดียวไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย ประเมินความเหมาะสมของเรื่องซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

5.1 เรื่องมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)

5.2 เรื่องมีความเหมาะสมกับความสนใจของเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 3

5.3 เรื่องมีใจความสำคัญ ชัดเจน เหมาะสมกับการอ่านของเด็กประถมศึกษา

ถ้าแน่ใจว่าเนื้อหามีความเหมาะสมกับเกณฑ์ให้ 1 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจให้ 0 คะแนน ถ้าแน่ใจว่าไม่เหมาะสมให้ -1 คะแนน (ดูจากแบบประเมินหนังสือแผ่นเดียวในภาคผนวก)

6. นำคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินหนังสือแผ่นเดียว มารวมกันทั้ง 3 ท่านและคัดเลือกหนังสือแผ่นเดียวที่มีผลการประเมินมากที่สุด จำนวน 9 เรื่อง นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างข้อสอบภาษาไทย จากหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย ของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 119-124) และศึกษาจากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพร่ดกุล (2520 : 112-210)

2. ศึกษาเนื้อหาจุดประสงค์การสอนอ่าน หลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกรมวิชาการ

3. สร้างแบบทดสอบแบบคู่ขนาน เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 40 ข้อ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ใช้สอน ซึ่งใช้เนื้อหาที่นักเรียนไม่เคยเห็นมา

ก่อน โดยวัดพฤติกรรมการอ่าน ด้านการแปลความ การตีความ การขยายความ และจับใจความ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิจัย และ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลและผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาไทย 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อกำหนด กับพฤติกรรมด้านการแปลความ การตีความ การขยายความ และจับใจความเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา การทำวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผล แล้วนำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ จำนวน 90 คน

6. นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนข้อที่ถูกข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ผิดข้อที่ไม่ทำและข้อที่ตอบมากกว่า 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน

7. นำผลการตรวจคะแนนของแบบทดสอบมาหาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 129 – 130)

8. คัดเลือกแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ครอบคลุมเนื้อหา และ สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด จำนวน 2 ฉบับ ๆ ละ 20 ข้อ ฉบับที่ 1 มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .23 - .84 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .16 - .44 ฉบับที่ 2 มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .28 - .84 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .18 - .44 จากนั้นนำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 123) ค่าความเชื่อมั่นฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.713 และ ฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.737

9. นำผลการวิเคราะห์เสนอต่ออาจารย์ ผู้ควบคุมงานวิจัย และ ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาแล้ว จึงใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ

แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากหนังสือ เทคนิคการเขียนข้อสอบของชวาล แพร์ดีกุล (2520 : 112 - 210) และหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 55 – 125)

2. ศึกษาขอบข่ายของเนื้อหา จุดประสงค์การสอนเขียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคู่มือการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3. สร้างแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ แบบคู่ขนาน เป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อ 1-10 ให้เขียนสะกดคำจากคำอ่านและความหมายที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 ข้อ 11-20 ให้อ่านประโยค แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิดและเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง

ตอนที่ 3 ข้อ 21-30 ให้ X ทับตัวอักษรที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง

4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิจัย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผล และการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของภาษา

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ จำนวน 90 คน

6. นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนข้อที่ถูกข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ผิดข้อที่ไม่ทำและข้อที่ตอบมากกว่า 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน

7. นำผลการตรวจคะแนนของแบบทดสอบมาหาค่าความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 129 - 130)

8. คัดเลือกแบบทดสอบ จำนวน 2 ฉบับ ๆ ละ 20 ข้อ ฉบับที่ 1 มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ .31 - .92 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .11 - .56 ฉบับที่ 2 มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ .27 - .93 และค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าตั้งแต่ .13 - .62 จากนั้นนำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ไปทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำผลมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 123) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.833 และ ฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.845

9. นำผลการวิเคราะห์เสนอประธานผู้ควบคุมงานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณาแล้วจึงใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แผนการสอน

แผนการสอนความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำ ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาภาษาไทย ที่กำหนดไว้ในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจ และ การเขียนสะกดคำ
2. ศึกษาคุณลักษณะของหนังสือแผ่นเดียว และแนวทางในการสอนซ่อมเสริม เพื่อสร้างแผนการสอนให้มีความสอดคล้องกับสื่อและแนวทางการสอนซ่อมเสริมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
3. สร้างแผนการสอน ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 3.1 สารสำคัญ
 - 3.2 จุดประสงค์
 - 3.3 เนื้อหา
 - 3.4 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 3.5 สื่อการเรียนการสอน
 - 3.6 การประเมินผล
4. นำแผนการสอนไปให้ผู้ควบคุมงานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาไทยตรวจเพื่อพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและจุดประสงค์
5. ปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนตามข้อเสนอแนะ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบูรณะรัตนธรรม แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน
6. นำแผนการสอนที่ทดลองใช้มาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องเพื่อจัดทำให้เป็นแผนการสอนที่สมบูรณ์สำหรับนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 60-61)

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

เมื่อ	E	แทน	กลุ่มทดลอง
	X	แทน	การทดลองโดยใช้หนังสือแผ่นเดียว
	T ₁	แทน	การทดสอบก่อนจะทำการทดลอง (Pretest)
	T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โดยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร โดยเลือกจากนักเรียนที่มีผลการสอบจุดประสงค์ในด้านการอ่านจับใจความ และการเขียนสะกดคำไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถภาพที่กำหนดไว้ คือ 60% ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการสอบจุดประสงค์น้อยกว่านักเรียนคนอื่นๆ และดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 1 เมื่อทำการทดสอบแล้วนำมาตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกผลไว้

2. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียว เป็นสื่อตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น โดยใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ทำการสอนวันเว้นวัน วันละ 20 นาที โดยใช้เวลาในช่วงพักกลางวัน ตั้งแต่เวลา 11.30 น. – 11.50 น. และในช่วงเวลา 15.30 น. – 15.50 น. ดังรายละเอียดช่วงเวลาจากตาราง 2

ตาราง 2 ตารางเวลาการสอนซ่อมเสริม

วัน สัปดาห์	จันทร์	พุธ	ศุกร์
1	11.30 – 11.50 น.	15.30 – 15.50 น.	11.30 – 11.50 น.
2	15.30 – 15.50 น.	11.30 – 11.50 น.	15.30 – 15.50 น.
3	11.30 – 11.50 น.	15.30 – 15.50 น.	11.30 – 11.50 น.

3. หลังการทดลองผู้วิจัยได้ทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 2 เพื่อทำการทดสอบแล้ว นำมาตรวจให้คะแนน แล้วบันทึกผลไว้

4. นำผลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน (Pretest – Posttest) มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

5. หลังจบการทดลอง กลุ่มตัวอย่างต้องทำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้น นำจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ 60% มาคำนวณหาค่าร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำก่อนและหลังการใช้หนังสือแผ่นเดียว โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson – 20) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 123)

$$r_h = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	n	หมายถึงจำนวนข้อ
	p	หมายถึงสัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	หมายถึงสัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ = 1 - P
	S_t^2	หมายถึงความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ ใช้เทคนิค 50% (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 129)

ค่าความยากง่ายของแบบสอบ คำนวณจากสูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	R	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	N	แทน	จำนวนคนที่เข้าสอบทั้งหมด

หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ คำนวณจากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 130)

$$r = \frac{Ru - Re}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	Ru	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	Re	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนคนที่เข้าสอบทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

คะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

1. ทดสอบค่า t (t-test) แบบ Dependent โดยใช้สูตร ((พวงรัตน์ ทวีรัตน์.

2538 : 165)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - test
	D	แทน	ผลต่างของคะแนนในแต่ละคู่ (หมายถึงก่อนซ่อมเสริมและหลังซ่อมเสริม)
	n	แทน	จำนวนคู่
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของผลต่างของคะแนน

2. สถิติร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการทดลอง และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-test
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการศึกษาผลการสอบซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ได้เสนอผลดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ความเข้าใจในการอ่าน	ก่อนการทดลอง	20	8.20	2.09	14.26**
	หลังการทดลอง	20	15.25	2.31	
การเขียนสะกดคำ	ก่อนการทดลอง	20	7.75	2.83	12.86**
	หลังการทดลอง	20	15.30	3.15	
t		=	2.539		
(.01, 19)					

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้และพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ได้ตั้งไว้

2. การแสดงผลการผ่านจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำ

จุดประสงค์	จำนวนนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ผ่านเกณฑ์ 60%	ร้อยละ
ความเข้าใจในการอ่าน	20	19	95.00
การเขียนสะกดคำ	20	18	90.00

จากตาราง 4 พบว่า จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่านมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95 และ จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านการเขียนสะกดคำ มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90 จะเห็นว่าจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ อยู่ในระดับร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย ด้านความเข้าใจในการอ่านและ การเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจในการอ่าน สูงวกว่าก่อนการทดลอง
2. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเขียนสะกดคำ สูงวกว่าก่อนการทดลอง
3. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ต้องมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการสอบจุดประสงค์ด้านการอ่านจับใจความและด้านการเขียนสะกดคำไม่ผ่านเกณฑ์ 60% จำนวน 41 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการเลือกจากนักเรียนที่มีผลการสอบจุดประสงค์ ในด้านการอ่านจับใจความ และ การเขียนสะกดคำ ไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถภาพที่กำหนดไว้คือ 60% ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการสอบจุดประสงค์น้อยกว่านักเรียนคนอื่น ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

1. หนังสือแผ่นเดียว คือ สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณลักษณะพิเศษ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการอ่าน และการเขียน มีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ ชื่อเรื่อง ภาพประกอบ รายละเอียดของเรื่องและ กิจกรรมท้ายเรื่อง ได้มาจากการคัดเลือกเรื่องจากหนังสือต่าง ๆ คือ วารสาร นิตยสาร จุลสาร และหนังสือพิมพ์ ที่มีการใช้คำและแนวคิดสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 1 จำนวน 22 เรื่อง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของเรื่อง และคัดเลือกเรื่องที่มีผลคะแนนมากที่สุด จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่

- 1.1 เทียวให้ถูกวิธี
- 1.2 ใช้หวัด
- 1.3 นายพรานกับกวางหนุ่ม
- 1.4 คุณค่าทางอาหารของกล้วย
- 1.5 สมุนไพรหรือเนื้อสมุนไพร
- 1.6 ขนมหัดไล่สัตว์
- 1.7 จุ่มจิ้มเที่ยวสงกรานต์
- 1.8 แม่ไก่ผู้อารี
- 1.9 ราชสีห์กับหนู

2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบคู่ขนานเป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 20 ข้อ โดยวัดพฤติกรรมการอ่านด้านการแปลความตีความ และ ขยายความ จากเรื่องที่อ่าน มีค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.33 – 0.84

และ ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.16–0.44 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.713 และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.737

3. แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบคู่ขนาน เป็นการทดสอบแบบอัตนัย และ ประนัย จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 20 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อ 1 – 10 ให้เขียนสะกดคำจากคำอ่านและความหมายที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 ข้อ 11 – 15 ให้อ่านประโยค แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และ เขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง

ตอนที่ 3 ข้อ 16 – 20 ให้ X ทับตัวอักษรหน้าคำที่เขียนผิดและเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง แบบทดสอบมีค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.27 – 0.93 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.11 – 0.62 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.833 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.845

4. แผนการสอน เป็นแผนการสอนที่มีความสอดคล้องกับสื่อที่ใช้ คือ หนังสือแผ่นเดียว และแนวทางในการสอนซ่อมเสริมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 9 แผน โดยผ่านการตรวจพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและจุดประสงค์ จากอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย และ ผู้เชี่ยวชาญการสอน วิชาภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง จนเป็นแผนการสอนที่สมบูรณ์ แผนการสอนทั้ง 9 แผน ประกอบด้วย

4.1 สารสำคัญ

4.2 จุดประสงค์

4.3 เนื้อหา

4.4 กิจกรรมการเรียนการสอน

4.5 สื่อการเรียนการสอน

4.6 การประเมินผล

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนทำการทดลอง ได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 1 จำนวน 20 ข้อ เวลา 50 นาที ทดสอบแล้วนำมาตรวจให้คะแนน แล้วบันทึกผลไว้
2. ทำการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยทำการสอนวันเว้นวัน วันละ 20 นาที ตั้งแต่ เวลา 11.30 น.– 11.50 น. และในช่วงเวลา 15.30 น. – 15.50 น.
3. หลังการทดลองได้ทำการสอบหลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 2 จำนวน 20 ข้อ เวลา 50 นาที ทดสอบแล้วนำมาตรวจให้คะแนน แล้วบันทึกผลไว้
4. นำผลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pretest – Posttest) มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ
5. ทำการทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำอีกครั้ง โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบทดสอบจากแบบประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทย ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) และสมุดประเมินผลวิชาภาษาไทย ของบริษัทอักษรเจริญทัศน์ จำกัด แบบทดสอบละ 20 ข้อ จากนั้นนำจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การวัดจุดประสงค์ 60% มาคิดค่าเฉลี่ยร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในด้านความเข้าใจในการอ่านก่อนและหลังการเรียนซ่อมเสริมด้วยการใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group
2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสะกดคำก่อนและหลังการเรียนซ่อมเสริมด้วยการใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group
3. นำจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำมาคิดเฉลี่ยร้อยละ หลังการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนทำการทดลอง ได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 1 จำนวน 20 ข้อ เวลา 50 นาที ทดสอบแล้วนำมาตรวจให้คะแนน แล้วบันทึกผลไว้
2. ทำการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยทำการสอนวันเว้นวัน วันละ 20 นาที ตั้งแต่ เวลา 11.30 น.- 11.50 น. และในช่วงเวลา 15.30 น. – 15.50 น.
3. หลังการทดลองได้ทำการสอบหลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 2 จำนวน 20 ข้อ เวลา 50 นาที ทดสอบแล้วนำมาตรวจให้คะแนน แล้วบันทึกผลไว้
4. นำผลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pretest – Posttest) มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ
5. ทำการทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำอีกครั้ง โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบทดสอบจากแบบประเมินผลการเรียนวิชาภาษาไทย ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) และสมุดประเมินผลวิชาภาษาไทย ของบริษัทอักษรเจริญทัศน์ จำกัด แบบทดสอบละ 20 ข้อ จากนั้นนำจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การวัดจุดประสงค์ 60% มาคิดค่าเฉลี่ยร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในด้านความเข้าใจในการอ่านก่อนและหลังการเรียนซ่อมเสริมด้วยการใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group
2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสะกดคำก่อนและหลังการเรียนซ่อมเสริมด้วยการใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group
3. นำจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำมาคิดเฉลี่ยร้อยละ หลังการทดลอง

สรุปผลการทดลอง

ผลการทดลองครั้งนี้ สรุปได้ว่า

1. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเข้าใจในการอ่านสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ ทางด้านการเข้าใจในการอ่าน ร้อยละ 95 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านการเขียนสะกดคำ ร้อยละ 90

อภิปรายผล

การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองเพื่อศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย ด้านความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ โดยทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเข้าใจในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลอง และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำ ก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏผลดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเข้าใจในการอ่าน ก่อนสอนและหลังสอน โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ผลการทดลองปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเข้าใจในการอ่าน ก่อนสอนและหลังสอน โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังสอนสูงกว่าก่อนสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าวิธีสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในด้านการเข้าใจในการอ่านภาษาไทยให้สูงขึ้น คือ นักเรียนสามารถอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ สามารถแปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ นับจากเริ่มทำกิจกรรมตามแผนการสอนในตอนแรก ๆ จนกระทั่งถึงแผนการสอนในตอนท้าย นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการอ่านได้ดีขึ้น ใช้เวลาในการอ่านน้อยลง ทำให้ถูกต้องเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และ มีความผิดพลาดน้อยลง ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากกิจกรรมท้ายเรื่องของหนังสือแผ่นเดียว คือ แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน ที่นักเรียนได้ฝึกทำซ้ำบ่อย ๆ จนทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ มีผลให้นักเรียนสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องและมีพฤติกรรมการอ่านในด้านแปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักจิตวิทยาเรื่อง กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise)

ของธอร์นไคค์ (Thorndike) ซึ่งอัจฉรา สุขารมณ์ ได้สรุปว่า เมื่อต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้จะต้องสร้างให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนนั้นอย่างแท้จริง และหมั่นฝึกฝนหรือนำสิ่งที่เรียนรู้ขึ้นมาใช้บ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้แน่นและคงทนถาวร (อัจฉรา สุขารมณ์. 2537 : 139) ประกอบกับเนื้อเรื่องและคำในหนังสือแผ่นเดียวที่ผู้วิจัยนำมาให้นักเรียนอ่านนั้นไม่ยากเกินไป ผู้เรียนสามารถอ่านได้ ซึ่งในเรื่องนี้ สุชาดา ธีรวัฒน์ กล่าวว่า ปัญหาของนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่ไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ เนื่องมาจากคำที่ครูนำมาให้อ่านนั้นยากเกินกว่าที่นักเรียนจะเข้าใจ เมื่อไม่เข้าใจความหมายจึงจับใจความไม่ได้ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน (สุชาดา ธีรวัฒน์. 2528 : 24) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกเนื้อเรื่องและคำที่เหมาะสมในการนำมาสร้างหนังสือแผ่นเดียว คือ เป็นเนื้อเรื่องและคำที่สอดคล้องกับบทเรียนที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว นำมาฝึกซ้ำอีก ซึ่งเท่ากับเป็นการให้นักเรียนได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้วนั้นไปใช้บ่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาของ ธอร์นไคค์ (Thorndike) ในเรื่องกฎแห่งการใช้ (Law of Used) ซึ่งอัจฉรา สุขารมณ์ สรุปว่า เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วมีการกระทำหรือนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้บ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้แน่นคงทนถาวร (อัจฉรา สุขารมณ์. 2537 : 138)

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ยังเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านจับใจความ มีผลการสอบจุดประสงค์ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 60% การที่ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องและคำที่ยากเกินไป จะทำให้นักเรียนไม่อยากอ่าน แต่ถ้าหากให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง และคำที่เหมาะสมกับผู้เรียนอ่อน คือ ไม่ยากเกินไป เป็นคำที่นักเรียนได้เรียนรู้แล้วจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเนื้อเรื่องที่อ่าน และกิจกรรมที่ทำไม่ยาก และเมื่อได้ทำแล้ว ปรากฏว่าสามารถทำได้ถูกต้อง จึงทำให้ผู้เรียนมีความพอใจ รู้สึกตื่นเต้น และ ภูมิใจในตนเองที่สามารถทำได้ จึงต้องการที่จะเรียนรู้ และทำกิจกรรมต่อไปอีก ซึ่งก็สอดคล้องกับกฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) ของ ธอร์นไคค์ (Thorndike) ที่กล่าวถึงผลที่ได้รับเมื่อแสดงกิจกรรมการเรียนรู้แล้วว่า ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจ อินทรีย์ย่อมอยากจะเรียนรู้อีกต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ อินทรีย์ก็ไม่อยากจะเรียนรู้ หรือเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ได้ (อัจฉรา สุขารมณ์. 2537 : 138)

และจากการที่ผู้วิจัยสังเกตดู พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนซ่อมเสริมมาก และหลังจากเรียนเสร็จแล้ว ก็จะมาพูดคุยกันถึงเนื้อเรื่องที่ได้เรียนรู้ในวันนั้น และซักถามกันว่าแต่ละคนได้คะแนนเท่าไร ข้อนั้นตอบอย่างไร และพยายามที่จะทำคะแนนให้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พบเห็นความแตกต่างระหว่างก่อนทำการทดลอง และในช่วงระหว่างทดลองว่า เจตคติของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในเรื่องการอ่านเริ่มเปลี่ยนไป คือ นักเรียนมีเจตคติต่อการอ่านดีขึ้นเรื่อย ๆ นักเรียนเริ่มเห็นว่า การอ่านเป็นสิ่งที่ไม่ยากสำหรับนักเรียนเพราะนักเรียน

สามารถอ่านได้ ทำให้นักเรียนชอบการอ่านมากขึ้น และนอกจากวิธีสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้นแล้ว ยังพบว่านักเรียนมีความสุขในการเรียน นักเรียนไม่รู้สึกลัวถูกบังคับให้เรียน นักเรียนมีความสุขสนุกสนานกับกิจกรรม มีความรู้สึกลัวว่าทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ไม่มีใครเก่งกว่าหรือถูกเปรียบเทียบกับใคร เพราะแต่ละคนจะมีความสามารถในการอ่านที่ใกล้เคียงกัน

จากการที่นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในด้านความสามารถในการอ่าน มีความรู้ และมีทักษะการอ่านนั้น เป็นผลมาจากคุณลักษณะพิเศษของสื่อการสอนคือหนังสือแผ่นเดียวที่เมื่อผู้เรียนเรียนรู้แล้ว จะได้รับความรู้ ความบันเทิง ทักษะ และทัศนคติ และ ตรงตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของหนังสือแผ่นเดียว ที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากหนังสือแผ่นเดียวมีลักษณะเด่น ที่สร้างความสำเร็จในการอ่านให้แก่เด็ก อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่านต่อไป (สำเนา บุปผเวช. 2539 : 28)

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำ ก่อนสอนและหลังสอนโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ผลการทดลองปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำ ก่อนสอนและหลังสอน โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังสอนสูงกว่าก่อนสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า วิธีสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำให้สูงขึ้น คือ นักเรียนสามารถเขียนสะกดคำจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้ฝึกหัดเขียนสะกดคำบ่อยๆ จากกิจกรรมทำเรื่องของหนังสือแผ่นเดียว คือ แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ ซึ่งเป็นไปตามหลักจิตวิทยาของธอร์นไดค์ (Thorndike) ในเรื่อง กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ซึ่ง อัจฉรา สุขารมณ์สรุปว่า เมื่อต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ จะต้องสร้างให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนนั้นอย่างแท้จริง และหมั่นฝึกฝนหรือนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นมาใช้บ่อยๆ จะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร (อัจฉรา สุขารมณ์. 2537 : 139) และ ทวีศรี จันทร์เอี่ยม ยังได้กล่าวไว้เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย เป็นวิชาทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเขียนสะกดคำ ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ จึงจะสามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง และ เกิดความชำนาญ จนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้มากยิ่งขึ้น (อรทัย นุตรคิษฐ. 2540 : 4; อ้างถึง ทวีศรี จันทร์เอี่ยม. 2532 : 4)

นอกจากนี้คำที่นำมาให้นักเรียนฝึกเขียนสะกดคำนั้นไม่ยากเกินไป เป็นคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องที่อ่าน และเป็นคำที่มีอยู่ในบทเรียนวิชาภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 1 ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว จึงทำให้นักเรียนสามารถเขียนสะกดคำได้ ซึ่งสอดคล้องกับกฎแห่งการใช้ (Law of Used) ของธอร์นไคค์ (Thorndike) ที่กล่าวว่าเมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้ว มีการกระทำหรือนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปใช้บ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร (อัจฉรา สุขารมณ์. 2537 : 138)

ในปัจจุบันนี้วิธีการแก้ปัญหาของครูในการที่จะช่วยให้นักเรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้องนั้น ครูส่วนใหญ่ฝึกการเขียนสะกดคำ โดยใช้วิธีให้เขียนตามคำบอก เมื่อนักเรียนเขียนผิด ก็ให้แก้คำผิดซ้ำหลาย ๆ ครั้ง โดยที่นักเรียนไม่เข้าใจว่าผิดเพราะอะไร ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายในการเขียนตามความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเขียนสะกดคำคือการใช้วิธีแก้ไข เมื่อนักเรียนได้เขียนผิดไปแล้ว ควรจะให้นักเรียนได้พบเห็น หรือฝึกเขียนคำที่ถูกต้องบ่อย ๆ จะทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ และจดจำได้นาน และไม่เกิดความสับสนว่าคำนี้เขียนอย่างไรกันแน่ เพราะได้ฝึกเขียนสะกดคำ คำที่ถูกต้องมาตั้งแต่ต้นจึงจดจำคำที่เขียนถูกต้องได้แม่นยำ ซึ่งดีกว่าให้นักเรียนพบเห็นหรือเขียนคำที่ถูกบ้าง คำที่ผิดบ้าง จนนักเรียนเกิดความสับสน และ ไม่แน่ใจว่าคำใดคือคำที่ถูกต้อง จากการที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้เรียนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ทำให้นักเรียนได้พบเห็นคำที่เขียนได้ถูกต้องจากเนื้อเรื่อง และได้ฝึกเขียนสะกดคำ จากกิจกรรมท้ายเรื่อง และจากการพบเห็นคำที่ถูกต้อง และ ฝึกเขียนสะกดคำบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนเกิดทักษะทางการเขียนสะกดคำได้ดีขึ้น และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

จากผลการทดลองเมื่อเปรียบเทียบทางด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำ พบว่าวิธีสอนโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวมีผลต่อการพัฒนาความสามารถทางด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ นางลักขณ์ คำยิ่ง ที่กล่าวว่าการสอนโดยนำทักษะการอ่านและการเขียนมาสัมพันธ์กันนี้ จะทำให้ผู้เรียนชอบ และ ให้ความสนใจต่อทักษะการเขียนมากยิ่งขึ้นกิจกรรมการอ่านจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเขียนมากขึ้น ในขณะเดียวกันทักษะการเขียนจะช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านให้ดีขึ้น (นางลักขณ์ คำยิ่ง. 2541 : 3; อ้างถึง อรุณี วิริยะจิตตรา) และสอดคล้องกับความเห็นของ รัตนา สุกจตุรัส ที่กล่าวว่า หากครูผู้สอนวิชาภาษาไทยได้นำทักษะทางภาษาทั้งสองนี้ มาสอนร่วมกันแล้ว เชื่อว่า จะทำให้ความสามารถในทักษะการอ่าน และ การเขียนของผู้เรียนได้รับการพัฒนามากขึ้น (รัตนา สุกจตุรัส. 2534 : 33)

นอกจากนี้กิจกรรมที่สนุกสนาน มีความหลากหลาย ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย ประกอบกับสื่อการสอน คือ หนังสือแผ่นเดียว มีภาพประกอบที่สวยงาม ดึงดูดความสนใจ ทำให้ผู้เรียนสนใจทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น และ ที่สำคัญ คือ มีเฉลยไว้ให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง ซึ่งเป็นไปตามหลักจิตวิทยา เรื่องกฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ซึ่ง พรหมิ ชูทัย (2528 : 168) ได้สรุปว่า การให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตน ได้แก่ การเฉลยคำตอบให้ทราบอย่างรวดเร็ว เป็นการสร้างความพอใจแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้า หรือผลสำเร็จของตนเอง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่อไป

จะเห็นได้ว่า หนังสือแผ่นเดียวมีคุณลักษณะพิเศษ ที่นอกจากจะมีความน่าสนใจทางด้านเนื้อเรื่องมีภาพประกอบที่สวยงามแล้ว ยังมีกิจกรรมท้ายเรื่อง คือ แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน และ แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำดีขึ้น ย่อมแสดงว่าหนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพในการนำมาใช้ในการสอนซ่อมเสริม ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะทางการอ่าน และ การเขียนสะกดคำได้ดีขึ้น

3. หลังจากจบการทดลองแล้ว นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ทำแบบทดสอบเพื่อวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานข้อที่ 3 ไว้ว่า หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ต้องมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ซึ่ง ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน มีจำนวน 19 คน จากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน คิดเป็นร้อยละ 95 และนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านการเขียนสะกดคำ มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90 ซึ่งก็เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าวิธีสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ นอกจากจะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำมากยิ่งขึ้น แล้วนักเรียนยังสามารถนำทักษะที่เกิดจากการฝึกฝนและประสบการณ์จากการเรียนรู้นั้นมาใช้ ในการนำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และ แบบทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านการเขียนสะกดคำได้อีก ทำให้นักเรียนสามารถสอบผ่านเกณฑ์การทดสอบวัดจุดประสงค์ด้านความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำ ที่เป็นขั้นนี้เป็นเพราะเมื่อนักเรียนได้ฝึกฝนการอ่านและการเขียนบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญ และ จดจำได้ จนสามารถนำไปใช้ในการอ่านและการเขียนในครั้งต่อไปได้ ซึ่งเป็นไปตามกฎแห่ง

การใช้ (Law of Exercise) ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ซึ่งอ้างว่า สุขารมณ์ (2537 : 138) สรุปว่าเมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้ว มีการกระทำหรือนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปใช้บ่อยๆ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาค้างนี้

1. วิธีสอนโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ ตื่นเต้น และกระตือรือร้นในการเรียนซ่อมเสริมแต่ละครั้ง ผู้เรียนจะสนใจว่า การเรียนในครั้งนี้จะเป็นการเรียนเกี่ยวกับเรื่องใด และจะขึ้นขอบภาพประกอบจากหนังสือแผ่นเดียวมาก

2. จากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนชอบทำกิจกรรมตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เนื่องจากมีกิจกรรมหลากหลาย และ ที่สำคัญคือ เป็นแผนการสอนที่ใช้วิธีสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน (Child Center) ทำให้นักเรียนมีความสนุกสนาน ได้ใช้ความคิด ได้แสดงความสามารถ นักเรียนกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น

3. จากการศึกษาพบว่า หลังจากที่ทำการสอนตามแผนการสอนไปแล้วประมาณ 4 ครั้ง นักเรียนเริ่มมีพัฒนาการในด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำให้เห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้น นักเรียนสามารถคิด และเขียนได้รวดเร็วมากขึ้นใช้เวลาในการอ่านน้อยลง คือ สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ภายในเวลาที่รวดเร็วขึ้น ตอบคำถามได้ถูกต้องมากขึ้นและเมื่อครูซักถาม นักเรียนจะใช้เหตุผลในการตอบ หรือตอบแบบมีหลักการมากขึ้น ซึ่งก็คงจะเป็นผลมาจากสื่อและ วิธีสอนที่นอกจากจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน และ เขียนสะกดคำได้ดีขึ้นแล้ว นักเรียนยังได้รับความรู้จากการอ่านเนื้อเรื่องทำให้เกิดแนวคิดได้รับประสบการณ์ ความรู้เพิ่มมากขึ้น เสริมความรู้จากในบทเรียนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ในการเรียนการสอน

1. ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนซ่อมเสริมไม่ควรเกิน 20 นาที เพราะถ้าใช้เวลาในการสอนมากเกินไป อาจจะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายที่จะเรียน
2. ในขณะที่ทำกิจกรรม ครูจะต้องคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักเรียนตลอดเวลา จึงจะได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
3. ครูควรใช้การเสริมแรงร่วมด้วยเช่น กล่าวชมเชย ยิ้ม หรือ ให้การเสริมแรงอื่น เพื่อเป็นกำลังใจแก่นักเรียน

4. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ครูต้องกระตุ้น และพยายามให้นักเรียนได้คิด และได้แสดงออก จะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน และ อยากเรียน

5. ครูควรให้นักเรียนทราบผลความก้าวหน้าของตนเองทันที โดยการบอกคะแนน ที่นักเรียนทำได้จากแบบฝึกหัด หลังการเรียนการสอนทุกครั้ง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียน พยายามยิ่งขึ้นอีกในครั้งต่อ ๆ ไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิธีสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อในระดับชั้นอื่น ๆ โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 ซึ่งเป็นระดับชั้นที่เป็นพื้นฐานในการอ่านและการเขียน จึงควรมีการวิจัยในระดับชั้นนี้
2. ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การสอนซ่อมเสริมในด้านความเข้าใจในการอ่าน และ การเขียนสะกดคำโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ กับ ใช้สื่ออื่น
3. ควรมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำ โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์, พวงเกษม. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. การศึกษารูปแบบการสอนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์สำหรับชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2534. อัดสำเนา.
- การประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, สำนักงาน. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 1 เรื่องธรรมชาติ สรรสร้าง. ประจวบคีรีขันธ์ : โครงการพัฒนาระบบการสอนซ่อมเสริม ในโรงเรียนประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สปจ. ประจวบคีรีขันธ์, 2529.
- เกษร รองเดช. การสร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงพยัญชนะ “ว” “ฟ” “ผ” “คว” และ “ขว” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.
- แก้วตา ไทรงาม. ความยากง่ายในการเขียนสะกดคำพื้นฐานภาษาไทยที่ใช้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอและกิ่งอำเภอ. โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.
- _____. รายงานผลการประเมินความก้าวหน้าทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ป.1 – ป.6 ปีการศึกษา 2534 – 2537. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ, 2538.
- จรัสศรี กิจบัญญัติอนันต์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียนคำและทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- จรูญรัตน์ กางกั้น. การศึกษาคำภาษาไทยที่สะกดคำยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- จันทร์จิรา พลอยแก้ว. การศึกษาคำความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาการอ่านและพิจารณา วรรณกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

- จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- จินตนา ใบกาชุย. การเขียนสื่อการเรียนการสอน. สุวีริยาสาส์น. 2534.
- จินาภา สัตบุศร. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมคณิตศาสตร์ วิธีการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีและไม่มี การสอบย่อย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- จิราพร ทราชคำ. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอกกับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- จิมลัม โกวิทางกู. ทัศนคติและพัฒนาการด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียน อย่างสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ชวาล แพร์ตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร. 2520.
- ชญโณ ไกรบุตร. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนคำและพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนไทยกะโหล่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเขตอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีการสอนปกติ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ชิน โพธิ์อ่อน. การศึกษาความยากง่ายของคำ ลักษณะคำยาก และเหตุผลในการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียน ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอุดรธานี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. ปัญหาภาษาไทยในสังคมปัจจุบัน. เอกสารประกอบคำบรรยาย แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน สุภิกิตย์. ความยากง่ายในการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ศุภฎีพร ชำนิโรคสานต์. “คำกับความหมาย,” ภาษาและวรรณคดีไทย. 1 (1) : 45–51 ; มกราคม 2527.

- นงลักษณ์ คำอิง. การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน ปรินาคำทนาย
และการสอนตามคู่มือครู. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- นวลใจ หนูมี. การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก เพื่อใช้ในการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่องพระนาวิทยา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- นันทรัตน์ ชื่นชนม์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความคงทนในการจำของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับวิธีปกติ. ปรินยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- นิภา เพชรสม. ความคิดเห็นของครูประจำการและนักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัดราชบุรีเกี่ยวกับ
ขอบเขตหน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- บันลือ พฤกษ์วัน. “การสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา,” เอกสารประกอบการเรียน
วิชาประถม 322. พิชญโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2521.
- _____. การเขียน. พิชญโลก : หน่วยผลิตเอกสาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2527.
- _____. “ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการสอนอ่าน”, ประชากรศึกษา 36, 8: 4-11, พฤษภาคม 2529.
- _____. มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.
- _____. “การสร้างและการสอนประสบการณ์ภาษาของมนุษย์” เอกสารประกอบคำบรรยาย
ณ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ 25 พฤษภาคม 2533.
- _____. มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
- บุญปก อ่อนเผ่า. การศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- บุบผา ชังพุก. การศึกษาความยากง่าย ในการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ในจังหวัดราชบุรี. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- ประคอง สุทธสาร. หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. ภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : วัฒนาพานิช, 2526.
- ประเทิน มหาจันทร์. หลักการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519.

- _____ . การสอนอ่านเบื้องต้น. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523, 326 หน้า.
- _____ . การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2530.
- ประไพ สุวัตถิกุล. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะแบบปรนัยชนิดเลือกตอบกับการใช้แบบฝึกหัดตามหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ท 305. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ประภาศรี สีหอำไพ. วิธีสอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ประยุทธ์ วัชรศิษฐ์. เอกสารวิชาวิธีสอนภาษาไทย. นครสวรรค์ : แสงศิลป์การพิมพ์, 2516.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะสำคัญของภาษาไทย การเขียน – การอ่าน การพูด – การฟัง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2521.
- พงษ์เทพ มนต์ตรง. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 13 เรื่องคุณครูช่วยหนูด้วย. กรุงเทพฯ : โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529.
- พยุง ญาณโกมุท. “วิธีสอนภาษาไทย,” เอกสารประกอบภาษาไทย. พระนครศรีอยุธยา : ฝ่ายเอกสารและตำรา วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา, 2518.
- พรรณี ชูทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัมรินทร์การพิมพ์, 2528.
- พรสวรรค์ คำบุญ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนคำยากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึก โรงเรียนรุ่งคำ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และ จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- พันทิพา อุทัยสุข. พฤติกรรมการสอนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายการพิมพ์สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524.
- พิมพ์พร อุทัยเลิศ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกกับไม่ใช้แบบฝึก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- เพ็ญศรี รังสิยากุล. การอ่านภาษาอังกฤษ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528.

- แพรพรรณ คีอาษา. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ เกี่ยวกับขอบเขตของหน้าที่ และ เกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- มาลา ชูเชิด. ผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- มาศวิมล รักบ้านเกิด. การทดลองสอน โดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก ในวิชาภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ยง อิงคเวทย์. “การสอนแจกลูกและสะกดคำ ในชั้นประถมศึกษาตอนต้น,” ศูนย์ศึกษา. 1 (11) : 35-44 ; พฤศจิกายน 2508.
- ยุพดี พูลเวชประชาสุข. เปรียบเทียบผลการเขียนสะกดคำ และ ทักษะคิดต่อการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการใช้แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำกับการเขียนตามคำบอก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- รองรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ณ อยู่ชยา. วิธีสอนภาษาไทย ชั้นมัธยม กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506.
- รัตนา สุกจัดรัส. การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยการใช้โครงสร้างระดับยอด (TLS) กับการสอนอ่านตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- รัตนกร สายแก้ว. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ราจิต สุวรรณรักษ์. การสร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมการออกเสียงการผันวรรณยุกต์สำหรับนักเรียนที่พูดภาษาเขมร ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- รุจิรี ภู่อาระ. “แนวทางการจัดสอนซ่อม,” ข่าวสารวิจัยทางการศึกษา. 10 : 21-26 ; ตุลาคม – พฤศจิกายน 2529.

รุจิร กุ์สาระ และ คณะ. สมุดประเมินผล ป.02 แนวหน้า ภาษาไทย 3 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :

บริษัท อักษรเจริญทัศน์ จำกัด.

รุจิ สุขเสมอ. ศึกษาระดับความยากง่ายของคำ ลักษณะคำยาก และการใช้แบบฝึกสะกดคำยาก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

โรจนา แสงรุ่งรวี. ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.

วรรณ เครื่องนิยม. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกและ ไม่ใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุทัยวิทยาคมจังหวัดอุทัยธานี.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.

วันทนี งามพุทธิแสน. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการสอน ช่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

วัลภา ศศิวิมล. “การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านขั้นดีความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ การอ่านขั้นดีความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,” วิจัยสนเทศ. 79 (15) : 20 ; เมษายน – พฤษภาคม, 2530.

วิจิตร แสงพลสิทธิ์ และ คนอื่น ๆ. การใช้ภาษาไทย (ไทย 101). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.

วิชัย พานิชย์สว. “การสอนช่อมเสริมคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา,” เอกสารการสอนชุดวิชาการสอน กลุ่มทักษะ 2 (คณิตศาสตร์) หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัท ประชาชน จำกัด. 2529.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

- คู่มือครูภาษาไทยสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- หนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- ศรียา นิยมธรรม. “การสอนซ่อมเสริม,” ในสารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 7 หน้า 47–49. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ศรียา นิยมธรรม และ ประภัศร นิยมธรรม. การสอนซ่อมเสริม. (การสอนเพื่อบรรดิกการ) พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2522.
- การสอนซ่อมเสริม. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.
- ศรีวิไล ดอกจันทร์. ภาษาและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุกัญญา, 2529.
- ศรีสมร สอนจรรยา. การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- สิริพร ป้อมบุปผา. ผลการสอนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ศึกษานิเทศก์ กระทรวง กรมวิชาการ. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : คุรุสภา, 2535.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. แบบวัดผลประเมินผลตาม ป. 02 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตรงตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- สนม ครุฑเมือง. การสอนทักษะการใช้ภาษาไทย การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน. พิษณุโลก : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2528.
- สมจิตต์ ศรีธัญรัตน์. การสอนซ่อมเสริมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2520. อัดสำเนา.
- สมชัย วุฒิปรีชา. “พบจุดอ่อนเด็กประถมศึกษาทั่วประเทศอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ,” เดลินิวส์. 13 (10) ; พฤษภาคม 2531.
- สมบัติ มหารศ. เอกสารการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2523.

- สมพร วัฒนศิริ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนที่ใช้กิจกรรมแผนภาพโครงเรื่องกับกิจกรรมภาพชุด. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ ลินธุระเวช. “การสอนซ่อมเสริม,” มิตรครู. 22 (30) : 24-25 ; เมษายน 2523.
- _____. “การประเมินผลทักษะการอ่าน,” สารพัฒนาหลักสูตร. 45 ; ธันวาคม 2528.
- _____. “การประเมินผลระดับประถมศึกษา,” สารพัฒนาหลักสูตร. 48 : 24-26 ; มีนาคม 2529.
- สมาน แสงมะลิ. การอ่านกับการพัฒนาชาติในการสัมมนาระดับชาติว่าด้วยการสอนภาษาไทยเพื่อการอ่าน เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2528.
- สลักจิต คังสุจริตวงศ์. ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่าช้างวิทยากร จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534. อัดสำเนา.
- ต้นทศ ภิบาลสุข และ พิมพ์ใจ ภิบาลสุข. การใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ : หิรัญพัฒนา, 2523.
- ตำนาน บุปผเวช. เอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอกำหนดตำแหน่งและแต่งตั้งข้าราชการครู ให้ดำรงตำแหน่งและแต่งตั้งข้าราชการครูให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9 กรมการฝึกหัดครู. วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ.
- สุขุม เพลยทรัพย์. การส่งเสริมการอ่าน. ปทุมธานี : - ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์, 2531.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช. มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. หน่วยที่ 1-5 กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2523.
- _____. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 5 การอ่าน. กรุงเทพฯ : ประชาชน จำกัด, 2527.
- สุจิตรา วีระยุทธศิลป์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการโคลซ และ การสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- สุชาดา ธีระวัฒน์. “ปัญหาเด็กอ่านหนังสือไม่ออก,” วิทยจารย์. 83 (5) : 24 ; พฤษภาคม, 2528.
- สุภารัตน์ ปิยะมโนธรรม. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในกลุ่มรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.
- สุเทพ จิตชื่น. ผลของการฝึกสมรรถภาพด้านประธานวิสัยโดยใช้รูปภาพเป็นสื่อต่อความเข้าใจในการอ่าน ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- สุรามาศ สังข์ลาโพธิ์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนคำและความคงทนในการจำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับแบบปกติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สุนันท์ จงธนสารสมบัติ. การศึกษาคำที่สะกดยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- สุพิน บุญชูวงศ์. เอกสารประกอบการบรรยายเทคนิคการสอนแนวใหม่และสื่อเนกประสงค์แก่ครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์. วันที่ 9 มีนาคม 2538.
- สุภาพ ดวงเพ็ชร. การเปรียบเทียบความสามารถและความคงทน ในการเขียนสะกดคำภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำกับการใช้แบบฝึกหัดตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สุมาลี โกศลสมบัติ. การศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- สุมิตร อังวัฒนกุล. เอกสารการสอนภาษาไทย 5 – การสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประชาชน, 2527.
- สุวณัฐ ใบกุหลาบ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535. อัดสำเนา.
- สุวดี ภูประดิษฐ์. การศึกษาความสามารถในการอ่านและวิเคราะห์ปัญหาการอ่านบทร้อยกรองไทย โดยใช้แบบทดสอบแนวโคลง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. เอกสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับกระบวนการความคิด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- _____. เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.

- อดุลย์ ไทรเล็กทิม. การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยากแบบทักษะความสัมพันธ์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านซำหวาย จังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.
- อมรรัตน์ คงสมบูรณ์. การเปรียบเทียบความสามารถ และ ความสนใจ ในการเขียนสะกดคำยาก
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้เกม และแบบฝึก. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- อรรถ นุตรศิษฏ. การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
อัดสำเนา.
- อรพรรณ ภิญโญภาพ. การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยากแบบทักษะสัมพันธ์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในแหล่งเสื่อมโทรม. คลองเตย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- อังรา สุขารมณ์. เอกสารคำสอนวิชา ศึกษา 503 พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- อัมพร สุขเกษม. การอ่านหนังสือ : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2520.
- อารี ถิ่นทวี. การวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนคณิตศาสตร์ประถมศึกษา. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- อำไพ สุจริตกุล. “การสอนเพื่อการซ่อมเสริม,” วารสารครูศาสตร์. 1 : 141 – 153 ;
มิถุนายน – กันยายน 2514.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่าน ก่อนและหลังการสอนซ่อมเสริม โดยใช้หนังสือแผ่นเดียว

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่าง (D)	กำลังสองของผลต่าง (D ²)
1	10	16	6	36
2	9	17	8	64
3	5	12	7	49
4	13	16	3	9
5	7	15	8	64
6	7	13	6	36
7	9	19	10	100
8	10	16	6	36
9	7	14	7	49
10	10	19	9	81
11	9	14	5	25
12	8	16	8	64
13	9	12	3	9
14	9	15	6	36
15	7	17	10	100
16	9	17	8	64
17	6	16	10	100
18	10	17	7	49
19	4	14	10	100
20	6	10	4	16
รวม	164	305	141	1,087

สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

แทนค่าสูตร

$$t = \frac{141}{\sqrt{\frac{(20 \times 1087) - (141)^2}{20-1}}}$$

$$= \frac{141}{\sqrt{\frac{21740 - 19881}{19}}}$$

$$= \frac{141}{9.89}$$

$$t = 14.26$$

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ ก่อนและหลังการสอนซ่อมเสริม
โดยใช้หนังสือแผ่นเดียว

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่าง (D)	กำลังสองของผลต่าง (D^2)
1	10	19	9	81
2	9	15	6	36
3	4	12	8	64
4	10	17	7	49
5	8	17	9	81
6	3	6	3	9
7	10	17	7	49
8	13	18	5	25
9	9	12	3	9
10	11	17	6	36
11	9	19	10	100
12	8	17	9	81
13	3	15	12	144
14	8	17	9	81
15	5	13	8	64
16	5	15	10	100
17	4	14	10	100
18	8	13	5	25
19	8	19	11	121
20	10	14	4	16
รวม	155	306	151	1,271

สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

แทนค่าสูตร

$$t = \frac{151}{\sqrt{\frac{(20 \times 1271) - (151)^2}{20-1}}}$$

$$= \frac{151}{\sqrt{\frac{25420 - 22801}{19}}}$$

$$= \frac{151}{11.74}$$

$$t = 12.86$$

ตาราง 7 แสดงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 เป็นรายชื่อ

ฉบับที่ 1				ฉบับที่ 2			
ข้อ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	p	r	ข้อ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	p	r
1	การตีความ	.23	.16	1	การตีความ	.28	.33
2	การตีความ	.72	.33	2	การตีความ	.62	.44
3	การตีความ	.68	.33	3	การตีความ	.84	.27
4	การแปลความ	.79	.38	4	การแปลความ	.78	.31
5	การแปลความ	.60	.40	5	การแปลความ	.58	.36
6	การขยายความ	.60	.31	6	การขยายความ	.60	.22
7	การตีความ	.71	.44	7	การตีความ	.73	.31
8	การแปลความ	.81	.33	8	การแปลความ	.63	.42
9	การขยายความ	.63	.16	9	การขยายความ	.62	.27
10	การขยายความ	.84	.18	10	การขยายความ	.79	.29
11	การแปลความ	.48	.24	11	การแปลความ	.37	.33
12	การขยายความ	.78	.36	12	การขยายความ	.82	.36
13	การตีความ	.44	.18	13	การตีความ	.47	.27
14	การแปลความ	.33	.27	14	การแปลความ	.43	.24
15	การขยายความ	.36	.27	15	การขยายความ	.70	.29
16	การตีความ	.70	.24	16	การตีความ	.62	.27
17	การแปลความ	.33	.31	17	การแปลความ	.62	.18
18	การแปลความ	.83	.20	18	การแปลความ	.70	.29
19	การตีความ	.78	.27	19	การตีความ	.64	.31
20	การตีความ	.48	.24	20	การตีความ	.67	.36

ตาราง 8 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบการเขียนสะกดคำ
ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 เป็นรายข้อ

ข้อ	ฉบับที่ 1		ข้อ	ฉบับที่ 2	
	p	r		p	r
1	.37	.24	1	.44	.31
2	.32	.42	2	.40	.31
3	.70	.38	3	.73	.40
4	.64	.36	4	.93	.13
5	.62	.53	5	.68	.42
6	.38	.49	6	.61	.56
7	.92	.11	7	.40	.62
8	.59	.56	8	.67	.53
9	.78	.40	9	.62	.31
10	.92	.11	10	.90	.20
11	.31	.36	11	.57	.38
12	.69	.40	12	.70	.38
13	.70	.33	13	.78	.18
14	.50	.56	14	.43	.38
15	.54	.24	15	.70	.42
16	.58	.27	16	.64	.40
17	.66	.29	17	.68	.33
18	.57	.42	18	.57	.29
19	.38	.36	19	.27	.27
20	.73	.31	20	.78	.36

ภาคผนวก ข

- **แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ฉบับที่ 1, 2**
- **แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 1, 2**

ฉบับที่ 1

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 20 ข้อ

จุดประสงค์

เมื่อกำหนดสถานการณ์ ข้อความ หรือบทความให้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่อง สามารถแปลความ ตีความ ขยายความ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 20 ข้อ (20 คะแนน)
 2. คำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ คือ ก. ข. ค. หรือ ง.
 3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรกำกับคำตอบที่ถูกต้อง
-

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 2

ต้นไม้ในป่า
ถ้าช้าอาจสาย
ต้นน้ำลำต้วป่า
เร็วมาช่วยกัน

จงอย่าทำลาย
แก้ไขไม่ทัน
ไม่ช้าหมดพลัน
อนุรักษ์ป่าเอย

1. บทร้อยกรองนี้กล่าวในลักษณะใด	2. บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องใด
ก. แนะนำ	ก. ป่าไม้
ข. สั่งสอน	ข. ลำต้วป่า
ค. ชักชวน	ค. ต้นน้ำ
ง. ตักเตือน	ง. ความสามัคคี

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 3 - 4

กาเอ๋ยกาคำ
ได้เหยื่อเพื่อแผ้วไม่แซ่เขื่อน

รู้จำรู้จักรักเพื่อน
รีบเตือนพวกพ้องร้องเรียกมา

3. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด	4. คำว่า "เหยื่อ" หมายถึงสิ่งใด
ก. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ก. น้ำ
ข. ความรัก	ข. ต้นไม้
ค. ความขยัน	ค. อาหาร
ง. ความเมตตา	ง. อากาศ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 5 - 6

แสงแดดมีประโยชน์ต่อร่างกาย สามารถฆ่าเชื้อโรคที่อยู่บนผิวหนัง และยังได้รับวิตามินดีจากแสงแดดอีกด้วย แต่ไม่ควรอยู่ในแสงแดดที่ร้อนจัดจนเกินไป เพราะจะทำให้ผิวหนังและร่างกายได้รับโทษมากกว่าประโยชน์

5. ข้อใดกล่าว <u>ไม่</u> ถูกต้อง ก.แสงแดดฆ่าเชื้อโรคได้ ข.แสงแดดที่ร้อนจัดเป็นอันตรายต่อร่างกาย ค.วิตามินดีมีอยู่ในแสงแดด ง.แสงแดดให้แต่ประโยชน์ไม่มีโทษ	6. ถ้านักเรียนอยู่ในแสงแดดที่ร้อนจัดจนเกินไป ผิวหนังจะเป็นอย่างไร ก. ผิวหนังจะซีด ข. ผิวหนังจะไหม้ ค. ผิวหนังจะถลอก ง. ผิวหนังจะคัน
---	--

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 7

นม นอกจากให้คุณค่าต่อร่างกายแล้ว ยังใช้เป็นยารักษาโรคได้อีก ถ้าคุณเป็นโรคตาอักเสบ ให้ลองใช้นมหยอดตาจะช่วยรักษาตาของคุณได้

7. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด ก. วิธีรักษาโรค ข. วิธีการดื่มนม ค. ประโยชน์ของนม ง. ความสำคัญของดวงตา

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8 - 9

วัวมีรูปร่างคล้ายควายแต่เล็กกว่า มีเขาสองเขา วัวเป็นสัตว์อดทน มักหากินตามทุ่งหญ้า คนใช้วัวไถนาและเข็นเกวียน เนื้อและนมใช้เป็นอาหาร กระดูกและหนังใช้ทำเครื่องใช้ต่าง ๆ

8. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์จากวัว	9. หนังของวัวใช้ทำอะไรได้
ก. ใช้เป็นอาหาร	ก. กระเป๋า
ข. ใช้ทำเครื่องใช้	ข. อาหาร
ค. ใช้แรงงาน	ค. แผนที่
ง. ใช้เพื่อความเพลิดเพลิน	ง. สบู่

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10

ขนมตามท้องตลาดส่วนมากมีสีต่าง ๆ สวยงาม เด็กที่ชอบซื้อขนมที่มีสีรับประทานมาก ๆ อาจจะได้รับอันตรายจากสีได้

10. ทำไมจึงต้องใส่สีลงในขนม
ก. ทำให้ขนมกรอบ
ข. ทำให้ขนมไม่บูด
ค. ทำให้มีสีสวยงาม
ง. ทำให้ขนมอร่อย

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11 - 12

ฉันเป็นนักเรียน หมั่นทำการบ้าน	พากเพียรเขียนอ่าน ไม่นานเก่งพลัน
11. คำว่า "พากเพียร" มีความหมายใกล้เคียงกับคำใด ก. นักเรียน ข. พลัน ค. หมั่น ง. เก่ง	12. ถ้านักเรียนเรียนหนังสือเก่งนักเรียนจะรู้สึกเช่นไร ก. ภูมิใจ ข. ตื่นเต้น ค. เฉย ๆ ง. ไม่สบายใจ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13 - 15

การที่พ่อแม่อ่านหนังสือพร้อมกับลูกเป็นการฝึกให้ลูกมีนิสัยรักการอ่านได้มากที่สุด
ลูกจะสนุกและเพลิดเพลินกับการอ่าน รวมทั้งรู้สึกอบอุ่นที่ได้อยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่

13. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด ก. การฝึกนิสัยลูก ข. การฝึกนิสัยรักการอ่าน ค. วิธีอ่านหนังสือ ง. ครอบครัวที่อบอุ่น	14. การฝึกนิสัยรักการอ่านให้แก่ลูก พ่อแม่ควรทำอย่างไร ก. อ่านหนังสือให้ลูกเห็น ข. อ่านหนังสือเสียงดัง ๆ ค. ลูกอ่านหนังสือ พ่อแม่ก็อ่านด้วย ง. ลูกอ่านหนังสือ พ่อแม่ก็นั่งฟัง
15. การที่ลูกรู้สึกอบอุ่นที่ได้อยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่จะเกิดผลดีอย่างไร ก. ลูกรักและเชื่อฟังพ่อแม่ ข. ลูกเรียนหนังสือเก่งขึ้น ค. ลูกอ่านหนังสือได้คล่องขึ้น ง. ลูกฟังคำสั่งของพ่อแม่	

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 16 - 18

โลกนี้มีใคร	ห่วงใยเมตตา
รักเราเท่าฟ้า	อบรมดัดเตือน
แม่เรายังใหญ่	หาใครมาเหมือน
เราอย่าลืมเลือน	เร่งตอบแทนคุณ

16. ข้อความนี้มีความมุ่งหมายที่จะสอนใคร	17. คำว่า "เรา" ในข้อความนี้ หมายถึงใคร
ก. ผู้เป็นลูก	ก. พ่อ
ข. ผู้เป็นแม่	ข. แม่
ค. ผู้เป็นพ่อ	ค. ลูก
ง. ผู้เป็นน้อง	ง. น้อง

18. จากข้อความนี้ ความรักของแม่ที่มีต่อลูกมากเท่าใด
ก. ภูเขา
ข. ก้อนเมฆ
ค. ท้องฟ้า
ง. ดวงใจ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 19 - 20

ฉันรักษาสุขภาพฟัน ด้วยการแปรงฟันหลังรับประทานอาหารทุกมื้อ การแปรงฟันจะช่วยไม่ให้เศษอาหารติดฟัน และป้องกันฟันผุ และให้ทันตแพทย์ตรวจฟันปีละ 2 ครั้ง

19. ข้อความนี้ ควรตั้งชื่อว่าอะไร	20. ข้อใดเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นลำดับที่สอง
ก. วิธีแปรงฟัน	ก. สมใจไปหาหมอฟัน
ข. การรับประทานอาหาร	ข. เศษอาหารติดฟันของสมใจ
ค. วิธีรักษาสุขภาพฟัน	ค. สมใจรับประทานอาหาร
ง. หน้าที่ของฟัน	ง. สมใจปวดฟัน

ฉบับที่ 2
แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 20 ข้อ

จุดประสงค์

เมื่อกำหนดสถานการณ์ ข้อความ หรือบทความให้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ สามารถแปลความ ตีความ ขยายความ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 20 ข้อ (20 คะแนน)
 2. คำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ คือ ก. ข. ค. หรือ ง.
 3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรกำกับคำตอบที่ถูกต้อง
-

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 2

ต้นไม้ในป่า	จงอย่าทำลาย
ถ้าข้าอาจสาย	แก้ไขไม่ทัน
ต้นน้ำสัตว์ป่า	ไม่ช้าหมดพลัน
เร็วมาช่วยกัน	อนุรักษ์ป่าเอย

1. ผู้แต่งบทร้อยกรองมีจุดประสงค์เพื่ออะไร	2. ผู้แต่งต้องการบอกให้เราทราบเกี่ยวกับเรื่องใด
ก. ชักชวน	ก. สัตว์ป่า
ข. ว่ากล่าว	ข. ต้นไม้
ค. ตักเตือน	ค. ป่าไม้
ง. แนะนำ	ง. ความสดชื่น

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 3 - 4

กาเอ๋ยกาคำ	รู้จำรู้จักรักเพื่อน
ได้เหยื่อเพื่อแผ้วไม่แซ่เขื่อน	รีบเตือนพวกพ้องร้องเรียกมา

3. บทร้อยกรองนี้ต้องการให้เราทราบเกี่ยวกับเรื่องใด	4. "ได้เหยื่อเพื่อแผ้วไม่แซ่เขื่อน" คำที่ขีดเส้นใต้ควรจะเป็นสิ่งใด
ก. ความรัก	ก. เพื่อน
ข. ความซื่อสัตย์	ข. อาหาร
ค. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ค. อากาศ
ง. ความจำ	ง. น้ำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 5 - 6

แสงแดดมีประโยชน์ต่อร่างกาย สามารถฆ่าเชื้อโรคที่อยู่บนผิวหนัง และยังได้รับวิตามินดีจากแสงแดดอีกด้วย แต่ไม่ควรอยู่ในแสงแดดที่ร้อนจัดจนเกินไป เพราะจะทำให้ผิวหนังและร่างกายได้รับโทษมากกว่าประโยชน์

5. ข้อใดไม่เป็นความจริง ก. แสงแดดให้แต่ประโยชน์ไม่มีโทษ ข. แสงแดดฆ่าเชื้อโรคได้ ค. เราได้รับวิตามินดีจากแสงแดด ง. แสงแดดให้ทั้งประโยชน์และโทษ	6. การตากแดดที่ร้อนจัดจนเกินไป จะเกิดอันตรายต่อผิวหนังอย่างไร ก. ผิวหนังจะถลอก ข. ผิวหนังจะแห้ง ค. ผิวหนังจะไหม้ ง. ผิวหนังจะคัน
--	---

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 7

นม นอกจากให้คุณค่าต่อร่างกายแล้ว ยังใช้เป็นยารักษาโรคได้อีก ถ้าคุณเป็นโรคตาอักเสบ ให้ลองใช้นมหยอดตาจะช่วยรักษาตาของคุณได้

7. ข้อความนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใด ก. การถนอมดวงตา ข. ประโยชน์ของนม ค. การหยอดตา ง. วิธีการคั้นนม
--

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8 - 9

วัวมีรูปร่างคล้ายควายแต่เล็กกว่า มีเขาสองเขา วัวเป็นสัตว์อดทน มักหากินตามทุ่งหญ้า คนใช้วัวไถนาและเข็นเกวียน เนื้อและนมใช้เป็นอาหาร กระดูกและหนังใช้ทำเครื่องใช้ต่าง ๆ

8. มนุษย์ได้รับประโยชน์จากวัวหลายด้าน ยกเว้นด้านใด	9. มนุษย์นำหนังของวัวไปใช้ประโยชน์อะไร
ก. ใช้แรงงาน	ก. ทำเป็นอาหาร
ข. ใช้เป็นอาหาร	ข. ทำเป็นหนังสือ
ค. ใช้เลี้ยงไว้ดูเล่น	ค. ทำเป็นกระเป๋า
ง. ใช้ทำเครื่องใช้	ง. ทำเป็นเก้าอี้

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10

ขนมตามท้องตลาดส่วนมากมีสีต่าง ๆ สวยงาม เด็กที่ชอบซื้อขนมที่มีสีรับประทานมาก ๆ อาจจะได้รับอันตรายจากสีได้

10. ขนมที่ใสสีจะเป็นอย่างไร
ก. อร่อย
ข. ไม่บูด
ค. สวยงาม
ง. กรอบ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11 - 12

ฉันเป็นนักเรียน หมั่นทำการบ้าน	พากเพียรเขียนอ่าน ไม่นานจนเก่งพลัน
11. คำคู่ใดมีความหมายใกล้เคียงกัน ก. พากเพียร - หมั่น ข. นักเรียน - พากเพียร ค. เขียน - อ่าน ง. เก่ง - การบ้าน	12. ถ้านักเรียนปฏิบัติตามข้อความนี้ได้ นักเรียนจะรู้สึกเช่นไร ก. ตื่นเต้น ข. ภูมิใจ ค. สนุกสนาน ง. กังวล

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13 - 15

การที่พ่อแม่อ่านหนังสือพร้อมกับลูกเป็นการฝึกให้ลูกมีนิสัยรักการอ่านได้มากที่สุด
ลูกจะสนุกและเพลิดเพลินกับการอ่าน รวมทั้งรู้สึกอบอุ่นที่ได้อยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่

13. ข้อความนี้ต้องการบอกให้เราทราบเกี่ยวกับเรื่องใดกล่าวถึงเรื่องใด ก. วิธีอ่านหนังสือ ข. นิสัยรักการอ่าน ค. การฝึกนิสัยรักการอ่าน ง. ความรักของพ่อแม่	14. การปฏิบัติตนอย่างไรของพ่อแม่ ที่เป็นการฝึกนิสัยรักการอ่านให้แก่ลูก ก. ลูกอ่านหนังสือ พ่อแม่ก็อ่านด้วย ข. ฟังลูกอ่านหนังสือทุกวัน ค. อ่านหนังสือให้ลูกฟังทุกวัน ง. ซื้อหนังสือให้ลูกอ่านมาก ๆ
15. ข้อใดเป็นผลจากการที่ลูกรู้สึกอบอุ่น เมื่ออยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่ ก. ลูกไม่ออกไปเที่ยวนอกบ้าน ข. ลูกไม่รักใคร่นอกจากพ่อแม่ ค. ลูกรักและเชื่อฟังพ่อแม่ ง. ลูกชอบอยู่ใกล้ ๆ พ่อแม่	

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 16 - 18

โลกนี้มีใคร	ห่วงใยเมตตา
รักเราเท่าฟ้า	อบรมดัดเตือน
แม่เรายิ่งใหญ่	หาใครมาเหมือน
เราอย่าลืมเถื่อน	เร่งตอบแทนคุณ

16. ผู้เขียนต้องการจะบอกข้อความนี้ให้ใครทราบ ก. ผู้เป็นพ่อ ข. ผู้เป็นแม่ ค. ผู้เป็นครู ง. ผู้เป็นลูก	17. "รักเราเท่าฟ้า อบรมดัดเตือน" คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงใคร ก. พี่ ข. พ่อ ค. แม่ ง. ลูก
18. ผู้เขียนเปรียบเทียบความรักของพ่อแม่มากเท่ากับสิ่งใด ก. ทะเล ข. ท้องฟ้า ค. ภูเขา ง. แผ่นดิน	

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 19 - 20

ฉันรักษาสุขภาพฟัน ด้วยการแปรงฟันหลังรับประทานอาหารทุกครั้ง การแปรงฟันจะช่วยไม่ให้เศษอาหารติดฟัน และป้องกันฟันผุ และให้ทันตแพทย์ตรวจฟันปีละ 2 ครั้ง

19. ข้อความนี้ กล่าวถึงเรื่องใด ก. วิธีแปรงฟัน ข. วิธีรักษาสุขภาพฟัน ค. ประโยชน์ของฟัน ง. ประโยชน์ของอาหาร	20. ข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้สนใจฟันผุ ก. สนใจปวดฟัน ข. สนใจไปหาหมอฟัน ค. สนใจรับประทานอาหาร ง. เศษอาหารติดฟันของสนใจ
--	---

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 3 ตอน ให้นักเรียนทำแต่ละตอนให้ครบทุกข้อ
2. นักเรียนต้องปฏิบัติตามคำสั่งในแต่ละตอนให้ถูกต้อง

ตอนที่ 1

ข้อ 1 - 10 ให้นักเรียนเขียนสะกดคำจากคำอ่านที่กำหนดให้

1. พิ-จา-ระ-นา	เขียนว่า	_____
2. อะ-เหรีค-อะ-หร้อย	เขียนว่า	_____
3. ทำ-มะ-ชาค	เขียนว่า	_____
4. สะ-อึก-สะอื้น	เขียนว่า	_____
5. ส่า-มาค	เขียนว่า	_____
6. กำ-มะ-กาน	เขียนว่า	_____
7. กรอบ-กรัว	เขียนว่า	_____
8. ปลอด-ไพ	เขียนว่า	_____
9. กุ่ม-ครอง	เขียนว่า	_____
10. กระ-ดาด	เขียนว่า	_____

ตอนที่ 2 ข้อ 11 - 15 ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้
คำนั้นให้ถูกต้อง

11. เตือนใจขออนุญาตคุณครูไปเข้าห้องน้ำ

แก้เป็น _____

12. พ่อแม่สิ่งของด้วยเถวณย์

แก้เป็น _____

13. บริเวณบ้านของชัยร่มรื่นด้วยไม้ดอกและไม้ผล

แก้เป็น _____

14. นายพรานคาดการณ์ว่าฝูงกวางจะต้องมากินน้ำที่ลำธารนี้

แก้เป็น _____

15. เราต้องตอบแทนบุญคุณผู้ที่ช่วยเหลือเรา

แก้เป็น _____

ตอนที่ 3 ข้อ 16 - 20 ให้นักเรียนเขียน X ทับตัวอักษรหน้าคำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง

16. ก. กลั้วน้ำหว่า ข. น้ำใจ ค. น้ำตาล ง. นิยม แก้เป็น _____	17. ก. อร่อย ข. ปร่อยไป ค. ชายป่า ง. สบาย แก้เป็น _____
18. ก. ต้นไม้ ข. ไขมัน ค. น้ำไหล ง. รักใคร่ แก้เป็น _____	19. ก. สูญพัน ข. บรรเทา ค. โปรตีน ง. อาหาร แก้เป็น _____
20. ก. ข้างหน้า ข. ข้าพเจ้า ค. คุณค่า ง. การ์โบไฮเดรต แก้เป็น _____	

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ ฉบับที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

.....

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 3 ตอน ให้นักเรียนทำแต่ละตอนให้ครบทุกข้อ
 2. นักเรียนต้องปฏิบัติคำสั่งในแต่ละตอนให้ถูกต้อง

ตอนที่ 1 ข้อ 1 - 10 ให้นักเรียนเขียนสะกดคำจากคำอ่านและความหมายที่กำหนดให้

1. คำที่อ่านว่า "พิ-จา-ระ-นา" หมายถึง การคิดอย่างรอบคอบ เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
2. คำที่อ่านว่า "อะ-เหรีค-อะ-หระย" หมายถึง อร่อยมาก เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
3. คำที่อ่านว่า "ทำ-มะ-ชาด" หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองในโลก เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
4. คำที่อ่านว่า "กระ-คาค" หมายถึง สิ่งของที่เป็นแผ่นบาง ๆ ใช้เขียนหนังสือ เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
5. คำที่อ่านว่า "สา-มาค" หมายถึง เก่ง เชี่ยวชาญ เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
6. คำที่อ่านว่า "ปลอด-ไพ" หมายถึง ไม่มีอันตราย เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
7. คำที่อ่านว่า "กำ-มะ-กาน" หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ตัดสิน เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
8. คำที่อ่านว่า "กุ่ม-ครอง" หมายถึง รักษา ปกครอง เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
9. คำที่อ่านว่า "สะ-อิก-สะ-อิน" หมายถึง ร้องไห้ โดยสะอื้นเป็นระยะ ๆ เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____

10. คำที่อ่านว่า "ครอบครัว" หมายถึง ผู้ที่อยู่บ้านเดียวกัน เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____

ตอนที่ 2 ข้อ 11 - 15 ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียน
แก้คำนั้นให้ถูกต้อง

11. ก่อนออกจากห้องเรียน นักเรียนต้องขออนุญาตคุณครูทุกครั้ง
แก้เป็น _____

12. เถวันย์ เป็นพันธุ์ไม้เลื้อยชนิดหนึ่ง
เขียนว่า _____

13. สวนของลุงชอบมีบริเวณกว้างขวางมาก
เขียนว่า _____

14. ชาวสวนคาดหมายว่าปีนี้มะม่วงจะออกผลมากกว่าทุกปี
เขียนว่า _____

15. ผู้ที่มีบุญคุณต่อเรามากที่สุด คือ พ่อแม่
เขียนว่า _____

ตอนที่ 3 ข้อ 16 - 20 ให้นักเรียนเขียน X ทับตัวอักษรหน้าคำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้น

16. ก. นิยม ข. น้ำตาล ค. น้ำใจ ง. กล้วยน้ำว้า แก้เป็น _____	17. ก. อาหาร ข. โปรติน ค. สุนพัน ง. บรรเทา แก้เป็น _____
18. ก. ปร้อยไป ข. อร่อย ค. สบาย ง. ชายป่า แก้เป็น _____	19. ก. คุณค่า ข. คาร์โบไฮเดรต ค. ข้าวเจ้า ง. ข้างหน้า แก้เป็น _____
20. ก. น้ำไหล ข. รักใคร่ ค. ไขมัน ง. ต้นไม้ แก้เป็น _____	

ภาคผนวก ก

แผนการสอนซ่อมเสริมโดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ จำนวน 9 แผน

แผนการสอน คาบที่ 1

กลุ่มวิชา ภาษาไทย
เรื่อง สมัน หรือ เนื้อสมัน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เวลา 1 คาบ (20 นาที)

ความคิดรวบยอด

สมัน เป็นสัตว์ป่าสงวนชนิดหนึ่ง รูปร่างคล้ายกวาง มีเขาสวยงามมาก ปัจจุบันสมันเป็นสัตว์ที่สูญพันธุ์ไปแล้ว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องสมันหรือเนื้อสมันจบแล้ว สามารถแปลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องสมันหรือเนื้อสมันจบแล้ว สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้
3. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องสมันหรือเนื้อสมันจบแล้ว สามารถขยายความจากเรื่องที่อ่านได้
4. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องสมันหรือเนื้อสมันจบแล้ว สามารถเขียนสรุปย่อจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ สมัน หรือ เนื้อสมัน ”

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนดูภาพสัตว์ป่า ซึ่งมีภาพเนื้อสมันรวมอยู่ด้วยเพื่อสร้างความสนใจ
2. ครูแนะนำหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ สมัน หรือ เนื้อสมัน ” และแนะนำการทำงานของนักเรียนหลังจากอ่านเรื่องจบว่า นักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่านด้วยการตอบคำถาม และเขียนสรุปย่อที่มีในเนื้อเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ สมัน หรือ เนื้อสมัน ”

2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง และถามคำถามต่อไปนี้ให้นักเรียนตอบปากเปล่า

- นักเรียนคิดว่ามีสัตว์ชนิดใดอีก ที่มีรูปร่างและเขาสวยงามคล้ายสมัน
- พืชชนิดใดที่เป็นอุปสรรคทำให้สมันเดินไปตามป่ารกไม่สะดวก
- นักเรียนคิดว่าสมันสูญพันธุ์ไปเพราะเหตุใด
- ถ้านักเรียนต้องการชมสัตว์ต่างๆ นักเรียนจะไปที่ไหนจึงจะปลอดภัยที่สุด
- สมันเป็นสัตว์ที่กินพืชหรือสัตว์เป็นอาหาร

ขั้นฝึกทักษะ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน และแบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำจากหนังสือแผ่นเดียวเรื่อง “สมัน หรือ เนื้อสมัน”

2. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดที่ทำโดยตอบปากเปล่า และครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเขียนสะกดคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องบนกระดานดำ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยกันดูว่าเพื่อนเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้ช่วยกันแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “สมัน หรือ เนื้อสมัน” ว่า “สมันเป็นสัตว์ป่าสงวนที่มีรูปร่างคล้ายกวาง มีเขาที่สวยงามมาก แต่ปัจจุบันนี้สมันได้สูญพันธุ์ไปหมดแล้ว” ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงวิธีที่จะช่วยไม่ให้สัตว์อื่นๆ สูญพันธุ์แบบสมัน จากนั้นครูนำแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำมาตรวจให้คะแนน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “สมัน หรือ เนื้อสมัน”
2. แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน 5 ข้อ
3. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ 5 ข้อ
4. ภาพสัตว์ป่าชนิดต่างๆ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการสนใจขณะเรียนและทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ดูจากการตอบคำถาม การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอน คาบที่ 2

กลุ่มวิชา	ภาษาไทย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง	เที่ยวให้ถูกวิธี	เวลา 1 คาบ (20 นาที)

ความคิดรวบยอด

การท่องเที่ยวมีประโยชน์ ถ้าท่องเที่ยวให้ถูกวิธี คือ เที่ยวอย่างประหยัด สนุกสนาน ปลอดภัย ได้รับความรู้ ไม่ก่อความรำคาญให้ผู้อื่น และไม่ทำลายสภาพแวดล้อม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องเที่ยวให้ถูกวิธีจบแล้ว สามารถแปลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องเที่ยวให้ถูกวิธีจบแล้ว สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้
3. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องเที่ยวให้ถูกวิธีจบแล้ว สามารถขยายความจากเรื่องที่อ่านได้
4. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องเที่ยวให้ถูกวิธีจบแล้ว สามารถเขียนสรุปคำจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “เที่ยวให้ถูกวิธี”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนดูภาพสถานที่ท่องเที่ยว หรือภาพนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความสนใจ
2. ครูแนะนำหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “เที่ยวให้ถูกวิธี” และแนะนำการทำงานของนักเรียนหลังจากอ่านเรื่องจบว่านักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่านด้วยการตอบคำถาม และเขียนสรุปคำที่มีในเนื้อเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “เที่ยวให้ถูกวิธี”
2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม และกำหนดสถานการณ์ให้แก่แต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ถ้านักเรียนได้ไปท่องเที่ยวป่า นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเรียกว่า “เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี”

กลุ่มที่ 2 ถ้านักเรียนได้ไปเที่ยวทะเล นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเรียกว่า “เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี”

กลุ่มที่ 3 ถ้านักเรียนได้ไปเที่ยวชมโบราณสถาน นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเรียกว่า “เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี”

3. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าห้อง

ขั้นฝึกทักษะ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน และแบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “เที่ยวให้ถูกวิธี”

2. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดที่ทำ โดยตอบปากเปล่า และครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเขียนสะกดคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องบนกระดานดำ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยกันดูว่า เพื่อนเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้อง ให้ช่วยกันแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “เที่ยวให้ถูกวิธี” ว่า “การท่องเที่ยวอย่างถูกวิธีและมีประโยชน์ คือ เที่ยวอย่างประหยัด สนุกสนาน ปลอดภัย ได้ความรู้ ไม่ก่อความรำคาญให้ผู้อื่น และไม่ทำลายสภาพแวดล้อม” ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และยกตัวอย่างเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี จากนั้นครูนำแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำ มาตรวจให้คะแนน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “เที่ยวให้ถูกวิธี”
2. แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน 5 ข้อ
3. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ 5 ข้อ
4. ภาพสถานที่ท่องเที่ยว , นักท่องเที่ยว

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการสนใจขณะเรียนและทำกิจกรรมของนักเรียน
2. จากการตอบคำถาม การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอน คาบที่ 3

กลุ่มวิชา ภาษาไทย
เรื่อง ไข้หวัด

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เวลา 1 คาบ (20 นาที)

ความคิดรวบยอด

คนที่เป็นไข้หวัด มีสาเหตุมาจากสุขภาพร่างกายอ่อนแอ และได้รับเชื้อไวรัส วิธีที่ดีที่สุดที่จะช่วยไม่ให้ เป็นไข้หวัด คือ การรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เต็มที่ และ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง ไข้หวัดจบแล้ว สามารถแปลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง ไข้หวัดจบแล้ว สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้
3. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง ไข้หวัดจบแล้ว สามารถขยายความจากเรื่องที่อ่านได้
4. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง ไข้หวัดจบแล้ว สามารถเขียนสรุปย่อจากเรื่องที่อ่าน

ได้

เนื้อหา

การอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ไข้หวัด”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนดูภาพผู้ที่ป่วยด้วยโรคต่างๆ ซึ่งมีภาพผู้ที่ป่วยเป็นไข้หวัดรวมอยู่ด้วยเพื่อสร้างความสนใจ
2. ครูแนะนำหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ไข้หวัด” และแนะนำการทำงานของนักเรียนหลังจากอ่านเรื่องจบ ว่านักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่าน ด้วยการ ตอบคำถามและเขียนสรุปย่อที่มีในเนื้อเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ไข้หวัด”
2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูนำแผ่นภาพที่เป็นรูปคนกำลังเล่นกีฬาประเภทต่างๆ ภาพคนนอนหลับ พักผ่อน ภาพอาหารหลัก 5 หมู่ (หมู่ละ 1 ภาพ) ภาพคนดื่มน้ำ ภาพเชื้อไวรัส ภาพคนนอนป่วย ภาพคน ผอมซูบซีด มาแจกให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น จากนั้นครูถามคำถามต่อไปนี้ใครที่มีภาพที่ตรงกับคำถามของครู ให้ชูภาพขึ้นพร้อมกับพูดชื่อภาพนั้น

- การรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงนั้น นักเรียนควรรับประทานอาหารชนิดใด
(ภาพอาหารหลัก 5 หมู่, ภาพคนดื่มน้ำ)

- การรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงนั้น นักเรียนสามารถเล่นกีฬาประเภทใดได้ (ภาพคนกำลังเล่นกีฬาประเภทต่างๆ)
- การที่คนเป็นไข้หวัด มีสาเหตุมาจากสิ่งใด (ภาพเชื้อไวรัส , ภาพคนผอม ชูบซิค)
- ถ้านักเรียนไม่รักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง จะทำให้นักเรียนเป็นอย่างไร (ภาพคนนอนป่วย)
- นอกจากการออกกำลังกายและการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์แล้ว ยังมีสิ่งใดอีกที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง (ภาพคนนอนหลับ)

ขั้นฝึกทักษะ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน และแบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ไข้หวัด”
2. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดที่ทำ โดยตอบปากเปล่า และครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเขียนสะกดคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องบนกระดานดำ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยกันดูว่าเพื่อนเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้ช่วยกันแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ไข้หวัด” ว่า “คนที่เป็ไข้หวัดมีสาเหตุมาจากสุขภาพร่างกายอ่อนแอ และได้รับเชื้อไวรัส วิธีที่ดีที่สุดที่จะช่วยไม่ให้เป็ไข้หวัด คือ การรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เต็มที่ และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ” ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และยกตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง จากนั้นครูนำแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำมาตรวจให้คะแนน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ไข้หวัด”
2. แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน 5 ข้อ
3. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ 5 ข้อ
4. แผ่นภาพ
 - ภาพคนเล่นกีฬาประเภทต่างๆ - ภาพคนป่วยด้วยโรคต่างๆ - ภาพคนนอนหลับ
 - ภาพอาหารหลัก 5 หมู่ - ภาพคนดื่มน้ำ - ภาพเชื้อไวรัส - ภาพคนนอนป่วย
 - ภาพคนผอม, ชูบซิค

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรรมความสนใจขณะเรียนและทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ดูจากการตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็นและยกตัวอย่าง
3. ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอน คาบที่ 4

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

ความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

ชีวิตความเป็นอยู่ในชนบทนั้นมีความสุข เพราะมีอากาศที่บริสุทธิ์ มีต้นไม้ร่มรื่น มีธรรมชาติที่สวยงามและผู้ที่อยู่ในชนบทนั้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่อบอุ่นไปด้วยความรักจากคนในครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์จบแล้ว สามารถแปลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์จบแล้ว สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้
3. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์จบแล้ว สามารถขยายความจากเรื่องที่อ่านได้
4. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์จบแล้ว สามารถเขียนสะกศคำจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนดูภาพประเพณีสงกรานต์ เพื่อสร้างความสนใจ
2. ครูแนะนำหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์” และแนะนำการทำงานของนักเรียนหลังจากอ่านเรื่องจบว่า นักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่านด้วยการตอบคำถาม และเขียนสะกศคำที่มีในเนื้อเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์”.
2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูนำภาพชุดให้นักเรียนดูทีละภาพ และถามนักเรียนว่า ภาพนี้ใช่ภาพที่แสดงบรรยากาศของ “บ้านนอก” หรือไม่ ถ้าใช่ให้ตอบว่า “ใช่” ถ้าไม่ใช่ให้ตอบว่า “ไม่ใช่”

ภาพที่ครูจะให้ศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

- ภาพคนกำลังใช้ควายไถนาอยู่ในท้องนา , ภาพต้นไม้อายุยืนใหญ่ร่มรื่น , ภาพภูเขาสูงท้องฟ้าแจ่มใส , ภาพชาวนาที่กำลังเกี่ยวข้าว , ภาพพ่อแม่ลูก ช่วยกันรดน้ำพรวนดิน ปลุกต้นไม้

- ภาพตึกสูง , ภาพรถยนต์วิ่งบนถนนมากมายปล่อยควันดำ , ภาพผู้คนเดินบนถนนขวักไขว่

3. ภาพใดที่นักเรียนตอบว่า “ใช่” ครูนำภาพนั้นไปติดไว้บนกระดานดำ

ขั้นฝึกทักษะ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน และแบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำจากหนังสือแผ่นเดียวเรื่อง “จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์”

2. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดที่ทำ โดยตอบปากเปล่าและครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเขียนสะกดคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องบนกระดานดำ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยกันดูว่าเพื่อนเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้ช่วยกันแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือแผ่นเดียวเรื่อง “จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์” ว่า “ชีวิตความเป็นอยู่ในชนบทนั้นมีความสุข เพราะมีอากาศที่บริสุทธิ์ มีต้นไม้ร่มรื่น มีธรรมชาติที่สวยงาม และผู้ที่อยู่ในชนบทนั้นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีอบอุ่นไปด้วยความรักจากคนในครอบครัว” ครูซักถามนักเรียนว่ามีนักเรียนคนใดที่ปู่ย่า ตายาย หรือญาติพี่น้องอยู่ต่างจังหวัดบ้าง แล้วให้นักเรียนช่วยกันอธิบายถึง “บ้านนอก” ของแต่ละคนว่ามีลักษณะ หรือ บรรยากาศอย่างไร แล้วให้ช่วยกันสรุปอีกครั้งว่า “บ้านนอก” ที่อยู่ในเนื้อเรื่อง กับ “บ้านนอก” ของนักเรียนมีลักษณะที่ตรงกันหรือต่างกันอย่างไร จากนั้นครูนำแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำมาตรวจให้คะแนน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแผ่นเดียวเรื่อง “จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์”
2. แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน 5 ข้อ
3. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ 5 ข้อ
4. ภาพชนบท ภาพชีวิตความเป็นอยู่ในชนบท
5. ภาพที่แสดงความเป็นอยู่ของคนในเมืองกรุงเทพมหานคร

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการความสนใจขณะเรียนและทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ดูจากการตอบคำถาม การอธิบาย
3. ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอน คาบที่ 5

กลุ่มวิชา ภาษาไทย
เรื่อง ราชสีห์กับหนู

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เวลา 1 คาบ (20 นาที)

ความคิดรวบยอด

เมื่อมีผู้ให้การช่วยเหลือเรา เราควรสำนึกในบุญคุณเมื่อใดที่มีโอกาสเหมาะสม เราควรตอบแทนบุญคุณ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องราชสีห์กับหนูจบแล้ว สามารถแปลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องราชสีห์กับหนูจบแล้ว สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้
3. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องราชสีห์กับหนูจบแล้ว สามารถขยายความจากเรื่องที่อ่านได้
4. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง ราชสีห์กับหนูจบแล้ว สามารถเขียนสรุปย่อจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ราชสีห์กับหนู”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำหน้ากากรูปหน้าราชสีห์ และหน้ากากรูปหนู มาให้นักเรียนดู เพื่อสร้างความสนใจ
2. ครูแนะนำหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ราชสีห์กับหนู” และแนะนำการทำงานของนักเรียน หลังจากอ่านเรื่องจบว่านักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่าน ด้วยการตอบคำถามและเขียนสรุปย่อที่มีในเนื้อเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ราชสีห์กับหนู”

2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูให้นักเรียนแสดงละครเรื่อง “ราชสีห์กับหนู” โดยมีผู้แสดงเป็นราชสีห์ หนู และนายพราน ครูแจกหน้ากากรูปราชสีห์และรูปหนูให้ หลังจากแสดงละครจบแล้ว ครูถามคำถามต่อไปนี้ ให้นักเรียนตอบปากเปล่า

- ทำไมราชสีห์จึงไม่กินหนู
- นายพรานใช้วิธีใดในการดักจับราชสีห์
- นักเรียนคิดว่านายพรานจะทำเช่นใดกับราชสีห์ เมื่อจับราชสีห์ได้
- ในเรื่องนี้ นักเรียนควรดูใครเป็นตัวอย่าง และเพราะเหตุใด

ขั้นฝึกทักษะ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน และแบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ จากหนังสือแผ่นเดียวเรื่อง “ราชสีห์กับหนู”
2. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดที่ทำ โดยตอบปากเปล่าและครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเขียนสะกดคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องบนกระดานดำ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยกันดูว่าเพื่อนเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้ช่วยกันแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ราชสีห์กับหนู” ว่า “เมื่อมีผู้ที่ให้การช่วยเหลือเรา เราควรสำนึกในบุญคุณเมื่อใดที่มีโอกาสเหมาะสม เราควรตอบแทนบุญคุณ” จากนั้นครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการตอบแทนบุญคุณที่นักเรียนเคยกระทำ แก่ผู้ที่ช่วยเหลือนักเรียน หรือ สถานการณ์ที่นักเรียนเคยพบเห็นเกี่ยวกับการตอบแทนบุญคุณ จากนั้นครูนำแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำ มาตรวจให้คะแนน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ราชสีห์กับหนู”
2. แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน 5 ข้อ
3. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ 5 ข้อ
4. หน้ากากรูปสัตว์ (รูปราชสีห์, รูปหนู)

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมความสนใจ ขณะเรียนและทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ดูจากการตอบคำถาม การยกตัวอย่าง
3. ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอน คาบที่ 6

กลุ่มวิชา ภาษาไทย
เรื่อง แม่ไก่ผู้อารี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เวลา 1 คาบ (20 นาที)

ความคิดรวบยอด

การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ ขับถ่ายให้เป็นเวลา และพักผ่อนนอนหลับในที่ๆ อากาศถ่ายเทได้ดี จะทำให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องแม่ไก่ผู้อารีจบแล้ว สามารถแปลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง แม่ไก่ผู้อารีจบแล้ว สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้
3. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องแม่ไก่ผู้อารีจบแล้ว สามารถขยายความจากเรื่องที่อ่านได้
4. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง แม่ไก่ผู้อารี จบแล้ว สามารถเขียนสะกุดคำจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “แม่ไก่ผู้อารี”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำที่สวมหัวรูปแม่ไก่ และลูกเจี๊ยบ 4 ตัว มาสวมให้นักเรียน 5 คน จากนั้นนำแผนภูมิอาชยานติดบนกระดาน

ไก่เอ๋ยไก่	เลี้ยงลูกมาจนใหญ่	ไม่มีนมให้ลูกกิน
ลูกร้องเจี๊ยบๆ	แม่ก็เรียกไปคุ้ยดิน	ทำมาหากินตามประสาไก่เอ๋ย

จากนั้นให้นักเรียนอ่านบทอาชยานพร้อมๆ กัน นักเรียนที่มีที่สวมหัวรูปไก่ และลูกเจี๊ยบทำท่าประกอบอาชยานไปด้วย

2. ครูแนะนำหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “แม่ไก่ผู้อารี” และแนะนำการทำงานของนักเรียนหลังจากอ่านเรื่องจบว่า นักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่านด้วยการตอบคำถาม และเขียนสะกุดคำที่มีในเนื้อเรื่อง

ขั้นตอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “แม่ไก่ผู้อารี”
2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ครูถามคำถามต่อไปนี้
 - การปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ทำได้อย่างไร
3. เมื่อครูถามคำถามจบแล้ว ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษ จากนั้นครูสุ่มเรียกนักเรียนให้อ่านคำตอบที่ตนเองเขียน ครูดูว่าใครตอบคำถามได้ถูกต้องที่สุด

ขั้นฝึกทักษะ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน และแบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “แม่ไก่ผู้อารี”
2. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดที่ทำ โดยตอบปากเปล่า และครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเขียนสะกดคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องบนกระดานดำ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยกันดูว่าเพื่อนเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้ช่วยกันแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “แม่ไก่ผู้อารี” ว่า “การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ จับถ่ายให้เป็นเวลาและพักผ่อนนอนหลับในที่ๆ อากาศถ่ายเทได้ดี จะทำให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง” ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกถึงการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงว่ามีผลดีต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง และให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจตนเองว่า ปฏิบัติตนได้ตามความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้หรือไม่ถ้าใครยังไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ครบให้นักเรียนไปปรับปรุงตนเอง จากนั้นครูนำแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำมาตรวจให้คะแนน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแผ่นเดียวเรื่อง “แม่ไก่ผู้อารี”
2. แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน 5 ข้อ
3. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ 5 ข้อ
4. กระดาษเปล่า
5. ที่สวมหัวรูปแม่ไก่ และลูกเจี๊ยบ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมความสนใจขณะเรียนและทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ดูจากการตอบคำถาม การอธิบายและยกตัวอย่าง
3. ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอน คาบที่ 7

กลุ่มวิชา ภาษาไทย
เรื่อง นายพรานกับกวางหนุ่ม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เวลา 1 คาบ (20 นาที)

ความคิดรวบยอด

เราควรมีความเมตตาปรานี และรู้จักเห็นใจผู้อื่น ถ้าทุกคนมีความเข้าใจและเห็นใจกันแล้ว จะทำให้
อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องนายพรานกับกวางหนุ่มจบแล้ว สามารถแปลความ
จากเรื่องที่อ่านได้
2. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องนายพรานกับกวางหนุ่มจบแล้ว สามารถตีความ
จากเรื่องที่อ่านได้
3. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องนายพรานกับกวางหนุ่มจบแล้ว สามารถขยายความ
จากเรื่องที่อ่านได้
4. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องนายพรานกับกวางหนุ่มจบแล้ว สามารถเขียน
สรุปคำจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “นายพรานกับกวางหนุ่ม”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนดูภาพสัตว์ป่า ซึ่งมีภาพกวางรวมอยู่ด้วยเพื่อเร้าความสนใจ
2. ครูแนะนำหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “นายพรานกับกวางหนุ่ม” และแนะนำการทำงานของนักเรียน
หลังจากอ่านเรื่องจบว่า นักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่อง
ที่อ่านด้วยการตอบคำถาม และเขียนสรุปคำที่มีในเนื้อเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “นายพรานกับกวางหนุ่ม”

2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกครูให้แสดงละครตามที่อ่านจากหนังสือแผ่นเดียวส่วนกลุ่มที่ 2 ครูให้นักเรียนแสดงละครเช่นกัน แต่ในตอนท้ายเรื่อง นายพรานไม่ฆ่ากวางหนุ่ม และปล่อยกวางหนุ่มไป

3. เมื่อทั้งสองกลุ่มแสดงเสร็จ ครูถามนักเรียนว่า การแสดงของกลุ่มใดเป็นการกระทำที่เหมาะสม และให้บอกเหตุผลด้วย

ขั้นฝึกทักษะ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่านและแบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “นายพรานกับกวางหนุ่ม”

2. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดที่ทำ โดยตอบปากเปล่า และครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเขียนสะกดคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องบนกระดานดำ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยกันดูว่าเพื่อนเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้ช่วยกันแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “นายพรานกับกวางหนุ่ม” ว่า “เราควรมีความเมตตาปรานี และรู้จักเห็นใจผู้อื่น” ถ้าทุกคนมีความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่นแล้ว จะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข” ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรือยกตัวอย่าง การแสดงความเห็นใจผู้อื่น จากนั้นครูนำแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำมาตรวจให้คะแนน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “นายพรานกับกวางหนุ่ม”
2. แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน 5 ข้อ
3. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ 5 ข้อ
4. รูปภาพสัตว์ป่าชนิดต่างๆ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมความสนใจขณะเรียนและทำกิจกรรมของนักเรียน
2. จากการตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็นและการยกตัวอย่าง
3. ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอน คาบที่ 8

กลุ่มวิชา ภาษาไทย
เรื่อง คุณค่าทางอาหารของกล้วย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เวลา 1 คาบ (20 นาที)

ความคิดรวบยอด

กล้วยเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่มีคุณค่าทางอาหารมาก เหมาะสำหรับเป็นอาหารของเด็กทารกและผู้ป่วย
บางโรค กล้วยนำมาแปรรูปเป็นอาหารชนิดต่างๆ ได้หลายชนิด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องคุณค่าทางอาหารของกล้วยจบแล้ว สามารถ
แปลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องคุณค่าทางอาหารของกล้วยจบแล้ว สามารถตีความ
จากเรื่องที่อ่านได้
3. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องคุณค่าทางอาหารของกล้วยจบแล้ว สามารถ
ขยายความจากเรื่องที่อ่านได้
4. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องคุณค่าทางอาหารของกล้วยจบแล้ว สามารถเขียน
สะกศคำจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “คุณค่าทางอาหารของกล้วย”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำกล้วยน้ำว้า 1 หวี มาให้นักเรียนดู เพื่อสร้างความสนใจ
2. ครูแนะนำหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “คุณค่าทางอาหารของกล้วย” และแนะนำการทำงานของนักเรียน
หลังจากอ่านเรื่องจบว่า นักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่อง
ที่อ่าน ด้วยการตอบคำถาม และเขียนสะกศคำที่มีในเนื้อเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “คุณค่าทางอาหารของกล้วย”

2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม และให้นักเรียนออกมายืนเข้าแถวเป็นแถวตอน ให้คนแรกถือปากกาสีเมจิกไว้ ครูนำกระดาษเทาขาว 2 แผ่น ไปติดไว้บนกระดานดำ ครูถามคำถามนักเรียน เมื่อครูถามเสร็จให้คนแรกที่ถือปากกาสีเมจิก วิ่งไปเขียนคำตอบบนกระดาษ 1 คำตอบ และวิ่งกลับมาส่งปากกาให้คนต่อไปวิ่งไปเขียนคำตอบอีก 1 คำตอบจนกว่าจะครบทุกคน หรือจนกว่าจะหมดคำตอบกลุ่มใดเสร็จก่อน ได้คำตอบที่ถูกต้องและมีคำตอบมากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

คำถามมีดังนี้ - สารอาหารที่มีอยู่ในกล้วย มีอะไรบ้าง
- กล้วยนำมาแปรรูปเป็นอาหารได้หลายชนิด มีอะไรบ้าง

ขั้นฝึกทักษะ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่านและแบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “คุณค่าทางอาหารของกล้วย”

2. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดที่ทำ โดยตอบปากเปล่า และครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเขียนสะกดคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องบนกระดานดำ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยกันดูว่าเพื่อนเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ถ้าไม่ถูกต้องให้ช่วยกันแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้ จากการอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “คุณค่าทางอาหารของกล้วย” ว่า “กล้วยเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่มีคุณค่าทางอาหารมาก เหมาะสำหรับเป็นอาหารของเด็กทารก และผู้ป่วยบางโรค กล้วยนำมาแปรรูปเป็นอาหารชนิดต่างๆ ได้หลายชนิด” ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างอาหารที่ทำจากกล้วย จากนั้นครูนำแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำมาตรวจให้คะแนน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “คุณค่าทางอาหารของกล้วย”
2. แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน 5 ข้อ
3. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ 5 ข้อ
4. กล้วยน้ำว้า 1 หวี
5. ปากกาสีเมจิก 2 แท่ง
6. กระดาษเทาขาว 2 แผ่น

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการสนใจขณะเรียนและทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ดูจากการตอบคำถาม การยกตัวอย่าง
3. ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอน คาบที่ 9

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ขนมหักไล่สี

เวลา 1 คาบ (เวลา 20 นาที)

ความคิดรวบยอด

การรับประทานอาหารที่ไล่สีสวยงาม อาจทำให้ได้รับอันตรายจากสารพิษ ควรเลือกรับประทานอาหารที่ไม่ไล่สีจะปลอดภัยที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องขนมหักไล่สีจบแล้ว สามารถแปลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องขนมหักไล่สีจบแล้ว สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้
3. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องขนมหักไล่สีจบแล้ว สามารถขยายความจากเรื่องที่อ่านได้
4. เมื่อนักเรียนอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่องขนมหักไล่สีจบแล้ว สามารถเขียนสรุปคำจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ขนมหักไล่สี”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำขนมที่มีสีสวยหลายชนิดมาวางบนโต๊ะให้นักเรียนดู ครูถามนักเรียน ว่าขนมเหล่านี้มีชื่อว่าอะไรบ้าง
2. ครูแนะนำหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ขนมหักไล่สี” และแนะนำการทำงานของนักเรียนหลังจากอ่านเรื่องจบว่า นักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่านด้วยการตอบคำถาม และเขียนสรุปคำที่มีในเนื้อเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ขนมหักไล่สี”
2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูแจกภาพขนมให้นักเรียนคนละ 1 ภาพ โดยมีภาพขนมที่มีสีสวยสด และภาพขนมที่ไม่ไล่สี จากนั้นครูถามคำถามต่อไปนี้

1) ขนมนชนิดใดที่นักเรียนรับประทานแล้วไม่ปลอดภัย

2) ขนมนชนิดใดที่นักเรียนรับประทานแล้วปลอดภัยที่สุด

3. เมื่อครูถามเสร็จแล้ว ให้นักเรียนที่ถือภาพขนมนชนิดเดียวกันเข้ารวมกลุ่มกันนั่งด้วยกัน ครูถามนักเรียนกลุ่มที่ 1 ว่า “ทำไมขนมนชนิดนี้รับประทานแล้วไม่ปลอดภัย” และครูถามคำถามกลุ่มที่ 2 ว่า “ทำไมขนมนชนิดนี้รับประทานแล้วปลอดภัยที่สุด” ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

ขั้นฝึกทักษะ

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน และแบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำจากหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ขนมเด็กไล่ผี”

2. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดที่ทำ โดยตอบปากเปล่า และครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเขียนสะกดคำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องบนกระดานดำ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยกันดูว่าเพื่อนเขียนได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้ช่วยกันแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ขนมเด็กไล่ผี” ว่าการรับประทานอาหารที่ไล่ผีสวยงาม อาจทำให้ได้รับอันตรายจากสารพิษที่ผสมในอาหาร ดังนั้นนักเรียนควรเลือกรับประทานอาหารที่ไม่ไล่ผี จะปลอดภัยที่สุด” ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและยกตัวอย่างขนมหรืออาหารที่ไล่ผีสด และบอกให้หลีกเลี่ยงอาหารนั้น และให้ยกตัวอย่างขนมที่ไม่ไล่ผี และบอกว่าควรรับประทานขนมประเภทนี้จะปลอดภัยจากสารพิษ จากนั้นครูนำแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำมาตรวจให้คะแนน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแผ่นเดียว เรื่อง “ขนมเด็กไล่ผี”
2. แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน 5 ข้อ
3. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ 5 ข้อ
4. ขนมที่มีสีสันสวยงามชนิดต่างๆ
5. แผ่นภาพขนมที่ไล่ผี และแผ่นภาพขนมที่ไม่ไล่ผี

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมความสนใจ ขณะเรียนและทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ดูจากการตอบคำถาม การยกตัวอย่าง
3. ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

ภาคผนวก ง

- เนื้อเรื่องหนังสือแผ่นเดียว จำนวน 9 เรื่อง
- แบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน
- แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ

เที่ยวให้ถูกวิธี

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวสวยงามมากมาย แหล่งท่องเที่ยวจะทรงคุณค่าตลอดไป ถ้าคนไทยเที่ยวกันอย่างถูกวิธีและปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวของเรามีทั้งธรรมชาติที่สวยงาม สถานที่สำคัญทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ และศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมในการท่องเที่ยว นั้น นักท่องเที่ยวที่ดี ควรปฏิบัติดังนี้

1. อย่าทำลายแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม มีคุณค่าควรช่วยกันรักษา ฉะนั้น นักท่องเที่ยวไม่ควร จี๊ดเขียนบนพื้นผนังแหล่งท่องเที่ยว หักหรือเคาะโบราณสถาน เก็บปะการัง เปลือกหอย ไปเป็นที่ระลึก ทำร้ายหรือรบกวนสัตว์ ทั้งสมอเรือลงไปในแหล่งปะการัง ปล่อยคราบน้ำมันลงในทะเล และก่อกองไฟนอกบริเวณที่จัดไว้
 2. ทิ้งขยะให้เป็นที่ ขยะ จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวสกปรกไม่น่าดู ฉะนั้นควรช่วยกันทิ้งขยะในที่รองรับ ไม่ทิ้งขยะ เศษอาหารในแม่น้ำลำคลอง ทะเล หรือน้ำตก
 3. ช่วยกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ถ้าพบเห็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยว ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ และไม่สนับสนุนการทำลายธรรมชาติและวัฒนธรรม
- การท่องเที่ยวมีประโยชน์ ถ้าท่องเที่ยวกันอย่างถูกวิธี เที่ยวอย่างประหยัด สนุกสนาน ปลอดภัยได้ความรู้ ไม่ก่อความรำคาญให้ผู้อื่น และไม่ทำลายสภาพแวดล้อม

จุลสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน
ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. จากเรื่องทีอ่านนี้ ต้องการให้ผู้อ่านทราบถึงเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย
 - ข. การท่องเที่ยวในประเทศไทย
 - ค. การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการท่องเที่ยว
 - ง. ประโยชน์ของการท่องเที่ยว
2. ใครเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี
 - ก. พิมพ์ทิ้งขวดเปล่าลงในถังขยะ
 - ข. ชิดใช้ไม้คีลูกชะนี
 - ค. พัฒน์ทิ้งเศษอาหารลงในแม่น้ำ
 - ง. ชัยเขียนชื่อตัวเองบนกำแพงวัด
3. ข้อใดไม่ใช่การท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี
 - ก. เที่ยวอย่างประหยัด
 - ข. เที่ยวแล้วได้ความรู้
 - ค. เที่ยวอย่างปลอดภัย
 - ง. เที่ยวทั้งวันทั้งคืน
4. ถ้านักเรียนพบเห็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยว นักเรียนควรทำอย่างไร
 - ก. หลีกหนีให้ห่าง
 - ข. แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ
 - ค. เล่าให้เพื่อนฟัง
 - ง. ทำเฉย ๆ
5. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. ควรเก็บเปลือกหอยไว้เป็นที่ระลึก
 - ข. การท่องเที่ยวจะมีประโยชน์ถ้าเที่ยวอย่างถูกวิธี
 - ค. ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวน้อย
 - ง. นักท่องเที่ยวทุกคนทำลายธรรมชาติ

แบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. “คุณ - คำ” เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
2. คำที่อ่านว่า “ปลด - ไพ” หมายถึง พันภัย ไม่มีอันตราย เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
3. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
“ นักท่องเที่ยวไม่ควรก่อกองไฟนอกบริเวณที่จัดไว้”
แก้เป็น _____
4. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. ประหัด
ข. ฉะนั้น
ค. ประโยชน์
ง. สถาน
แก้เป็น _____
5. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. สักลอง
ข. สักณ
ค. ทำลาย
ง. รำคาญ
แก้เป็น _____

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 1

1. ก. 2. ก. 3. ง. 4. ข. 5. ข.

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 2

1. คุณเก่า
2. ป่ลอคภัย
3. บริเวร แก้เป็น บริเวณ
4. ชื่อ ง. แก้เป็น สถาน
5. ชื่อ ข. แก้เป็น สำคัญ

ไข้หวัด

ฮัลเลย์! นักเรียนเคยเป็นหวัดไหม หวัดเกิดจากเชื้อไวรัส เมื่อสุขภาพของเราอ่อนแอ เชื้อไวรัสตัวนี้ก็จะเล่นงานเรา ทำให้เกิดอาการต่าง ๆ เช่น ปวดศีรษะ มีน้ำมูกไหล คัดจมูก จาม ไอ อ่อนเพลีย หรืออาจมีไข้ต่ำ ๆ อาการเหล่านี้อาจเกิดขึ้นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเกิดขึ้นพร้อมกันหลายอย่างก็ได้ ไม่มียาอะไรสามารถรักษาโรคหวัดนี้ได้ โรคหวัดจะหายไปเอง เมื่อเรามีสุขภาพแข็งแรงขึ้น

ส่วนยาที่เรารับประทานเมื่อเป็นหวัดนั้น ไม่ใช่ยารักษาโรคหวัด แต่เป็นยาที่ช่วยบรรเทาอาการของโรคหวัด เช่น ถ้าเป็นไข้ก็รับประทานยาลดไข้ ถ้ามีอาการไอ ก็รับประทานยาลดการไอ ยาจับเสมหะ เป็นต้น ยาเหล่านี้จะช่วยให้อาการของโรคหวัดทุเลาลงได้ แต่มีข้อเสียตรงที่ยาจะทำให้เกิดอาการง่วง ทำให้เสียการงานหรือก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย นอกจากนี้ยังเป็นการสิ้นเปลืองเงินทอง และการรับประทานยาบ่อย ๆ อาจทำให้เกิดโรคชนิดใหม่จากยาที่รับประทานเข้าไปได้

วิธีที่ดีที่สุดที่จะช่วยให้เราหายจากโรคหวัดและไม่เป็นหวัด ก็คือ การรักษาสุขภาพให้แข็งแรง รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ในปริมาณที่เพียงพอ พักผ่อนนอนหลับให้เต็มที่ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ

หนังสือเสริมทักษะภาษาไทย

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

แบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน
ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สาเหตุที่ทำให้คนเราเป็นโรคหัด คือข้อใด
 - ก. เชื้อรา ตากฝน
 - ข. เชื้อรา ไม่ออกกำลังกาย
 - ค. เชื้อไวรัส สุขภาพอ่อนแอ
 - ง. เชื้อไวรัส อดนอน
2. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
 - ก. โรคหัดเป็นเฉพาะเด็ก
 - ข. โรคหัดเป็นเฉพาะผู้ใหญ่
 - ค. โรคหัดเป็นแล้วรักษาไม่หาย
 - ง. โรคหัดเป็นแล้วหายเองได้ ถ้าร่างกายแข็งแรงขึ้น
3. คำว่า “ยาช่วยบรรเทาอาการของโรคหัด ” หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ยาที่ทานแล้วอาการของโรคหัดลดลง
 - ข. ยาที่ทานแล้วอาการของโรคหัดเพิ่มขึ้น
 - ค. ยาที่ทานแล้วอาการของโรคหัดไม่หาย
 - ง. ยาที่ทานแล้วอาการของโรคหัดหายทันที
4. ข้อใดไม่ใช่วิธีที่จะช่วยให้หายจากโรคหัดและไม่เป็นหัด
 - ก. พักผ่อนนอนหลับให้เต็มที่
 - ข. ออกกำลังกายสม่ำเสมอ
 - ค. รับประทานอาหารมาก ๆ
 - ง. ดูแลสุขภาพตัวเองให้แข็งแรง
5. จากเรื่องนี้อ่านนี้ต้องการเน้นให้ผู้อ่านทราบถึงเรื่องใด
 - ก. อาการของโรคหัด
 - ข. การปฏิบัติตนเมื่อเป็นโรคหัด
 - ค. การรักษาโรคหัด
 - ง. การรับประทานอาหารเมื่อเป็นหัด

แบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. “สุก – ชะ – พาบ ” เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
2. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
“โรคหัดจะหายได้เอง เมื่อเราแข็งแรงขึ้น ”
แก้เป็น _____
3. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
“ไม่มีบาอะไรที่สามารถรักษาโรคหัดได้ ”
แก้เป็น _____
4. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 - ก. น้ำมูกไหล
 - ข. ประโยชน์
 - ค. อ่อนเพลีย
 - ง. บรรเทา
 แก้เป็น _____
5. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 - ก. ยารักษาโรค
 - ข. รับประทาน
 - ค. ลื่นเป็ลือง
 - ง. สม่่าสเมอ
 แก้เป็น _____

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 1

1. ค. 2. ง. 3. ก. 4. ค. 5. ข.

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 2

1. สุขภาพ		
2. แข็งแรง	แก้เป็น	แข็งแรง
3. สามารถ	แก้เป็น	สามารถ
4. ข้อ ก.	แก้เป็น	น้ำมูกไหล
5. ข้อ ง.	แก้เป็น	สม่ำเสมอ

นายพรานกับกวางหนุ่ม

นานมาแล้ว ยังมีกวางหนุ่มตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่าใหญ่ วันหนึ่ง ขณะที่กวางหนุ่มกำลังกินหญ้าอย่างเอร็ดอร่อยอยู่นั้น ก็มีนายพรานผู้หนึ่งใช้หอกไล่แทง แต่นายพรานแทงไม่ถูกกวางหนุ่ม พลาดหวุดหวิดไปนิดเดียวเท่านั้น มันวิ่งหนีด้วยความตกใจ วิ่งไปหลบซ่อนในพุ่มไม้ แต่โชคไม่เข้าข้างกวางหนุ่ม เขาของมันไปติดพันกับเถาวัลย์เข้า ทำให้หนีไปไหนไม่ได้

ฝ่ายนายพรานก็คาดการณ์ไว้แล้วว่ากวางหนุ่มจะต้องหนีมาทางนี้ จึงได้ตามมาทัน พบกวางหนุ่ม และยกหอกขึ้นจะแทง กวางหนุ่มจึงขอร้องวิงวอนขอชีวิตว่า “ไปรคอย่าฆ่าข้าพเจ้าเลย ข้าพเจ้าเป็นลูกตัวเดียวของพ่อแม่ ถ้าท่านฆ่าข้าพเจ้าแล้ว พ่อแม่ของข้าพเจ้าจะเสียใจมาก” แต่นายพรานไม่มีความเมตตาสงสาร จึงแทงกวางหนุ่มล้มลงถึงไปและถึงแก่ความตายในที่สุด

ขณะนั้นนายพรานเห็นพุ่มไม้ไหว ๆ จึงเข้าใจว่ามีสัตว์อื่นแอบอยู่จึงพุ่งหอกเข้าไปในที่นั้น แต่กลับมีเสียงคนร้องด้วยความเจ็บปวด นายพรานจำเสียงได้ จึงวิ่งเข้าไปประคองบุตรชาย และร้องออกมาว่า “ลูกรักของพ่อไม่น่าจะเป็นลูกเลย” นายพรานร้องให้สะอึกสะอื้น ไม่นานลูกชายนายพรานก็สิ้นใจตาย นายพรานรู้สึกเสียใจมาก และคิดขึ้นมาได้ว่า “พ่อแม่ของลูกกวางที่เราแทงมันตายก็คงมีความเสียใจเหมือนเราเช่นกัน”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “เราควรมีความเห็นใจผู้อื่น”

นิทานอีสป

แบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. กวางหนุ่มกินอาหารอะไร
 - ก. หญ้า
 - ข. หนอน
 - ค. ผลไม้
 - ง. ข้าวสุก
2. พ่อแม่กวางหนุ่มมีลูกเท่าไร
 - ก. หนึ่งตัว
 - ข. สองตัว
 - ค. สามตัว
 - ง. สี่ตัว
3. ใครฆ่ากวางหนุ่ม
 - ก. กระตัง
 - ข. นายพัน
 - ค. จระเข้
 - ง. นายพราน
4. นายพรานได้รับผลกระทบจากการกระทำอย่างไร
 - ก. ถูกบุตรชายแทงตาย
 - ข. ตัวเองถูกแทงตาย
 - ค. บุตรชายถูกแทงตาย
 - ง. จับสัตว์ไม่ได้เลยสักตัว
5. ข้อคิดของเรื่องนี้เป็นอย่างไร
 - ก. ให้รู้จักรักลูกหลานของตน
 - ข. ให้รู้จักเห็นอกเห็นใจ
 - ค. ให้เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 - ง. ให้อนุรักษ์สัตว์ป่า ป่าไม้

แบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ
ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. “ สะ – อึก – สะ - อื่น ” เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
 เขียนว่า _____
2. คำที่อ่านว่า “ อะ – เหรีด – อะ - หร่อย ” หมายถึง อร่อยมาก เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
 เขียนว่า _____
3. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 “ นายพรานคาดหมายว่า กวางหนุ่มจะต้องหนีไปหลบในพุ่มไม้ ”
 แก้เป็น _____
4. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 ก. ล้มกลิ้ง
 ข. ข้าพเจ้า
 ค. หูดวิด
 ง. ชีวิต
 แก้เป็น _____
5. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 ก. อาสัย
 ข. สงสาร
 ค. หลบซ่อน
 ง. สิ้นใจ
 แก้เป็น _____

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 1

1. ก. 2. ก. 3. ง. 4. ก. 5. ข.

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 2

1. สะอึกสะอื้น
2. เอรีคอเรีย
3. คาคาณร์ แก้เป็น คาคาณร์
4. ข้อ ค. แก้เป็น หูดหวิด
5. ข้อ ก. แก้เป็น อาศัย

คุณค่าทางอาหารของกล้วย

ง่ายยิ่งกว่าปอกกล้วยเลียอีก เป็นคำพูดที่ติดปากคนไทยมานานแสนนาน กล้วยจึงเป็นผลไม้ที่คุ้นเคยกันดี กล้วยมีอยู่ด้วยกันหลายชนิด ทั้งที่รับประทานผลสุก และผลดิบ มาแปรรูปเป็นอาหารชนิดต่าง ๆ เช่น กล้วยทอด กล้วยปิ้ง กล้วยบวชชี กล้วยอบเนย กล้วยอบน้ำผึ้ง

คุณค่าทางอาหารของกล้วยนั้นมีมากมาย กล้วยเป็นผลไม้ที่มีโปรตีน และไขมันน้อย แต่มีคาร์โบไฮเดรตค่อนข้างสูง นอกจากนี้ยังมีเกลือโซเดียม เหล็ก และแร่ธาตุต่าง ๆ อีกหลายชนิด รวมทั้งวิตามินต่าง ๆ เช่น วิตามินเอ วิตามินบีหนึ่ง วิตามินบีสอง และวิตามินซี

กล้วยน้ำว้าสุกงอมเป็นผลไม้ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับทารก คุณแม่ทั้งหลายจึงนิยมใช้เป็นอาหารทารกตั้งแต่อายุ 3 เดือนขึ้นไป ทารกที่รับประทานกล้วยเป็นอาหาร จะไม่ปรากฏอาการผิดปกติในระบบทางเดินอาหารจะมีสุขภาพแข็งแรงดี

กล้วยนั้น จัดได้ว่าเป็นผลไม้ที่ให้พลังงานสูงเพราะมีแป้งและน้ำตาลมาก กล้วยประกอบด้วยน้ำตาลที่ถูกล่อยและดูดซึมง่าย จึงเป็นแหล่งกำเนิดพลังงานที่ดี แม้กล้วยจะมีโปรตีนต่ำแต่ให้พลังงานสูงจึงเหมาะสำหรับเป็นอาหารของผู้ป่วยโรคไต และโปรตีนที่อยู่ในกล้วยก็จัดเป็นโปรตีนชั้นดี มีคุณสมบัติเป็นยาระบายอย่างอ่อน กล้วยยังมีเกลือแร่ในปริมาณพอสมควร นอกจากนี้กล้วยน้ำว้าสุกงอมยิ่งเหมาะที่จะเป็นอาหารของทารกและคนชราอีกด้วย

จุลสารเก็บเล็กผสมน้อย

กองวิชาการ กรมประชาสัมพันธ์

แบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน
ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. จากเรื่องที่เราได้อ่านนี้ต้องการบอกให้เราทราบถึงเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. การปลูกกล้วย
 - ข. การทำขนมจากกล้วย
 - ค. ประโยชน์ของกล้วย
 - ง. การเลี้ยงเด็กทารก
2. คำว่า “ คุณค่า ” น่าจะมีความหมายใกล้เคียงกับคำใดมากที่สุด
 - ก. ประโยชน์
 - ข. แข็งแรง
 - ค. อร่อย
 - ง. ชนิต
3. “ กล้วยมีคุณสมบัติเป็นยาระบาย ” ประโยคนี้ หมายความว่าอย่างไร
 - ก. กล้วยช่วยให้การขับถ่ายดีขึ้น
 - ข. กล้วยช่วยให้รับประทานอาหารได้มากขึ้น
 - ค. กล้วยช่วยให้ร่างกายไม่อ่อนเพลีย
 - ง. กล้วยเป็นยาแก้โรคท้องเสียได้
4. สารอาหารที่ไม่มีในกล้วย คือสารอาหารอะไร
 - ก. โปรตีน
 - ข. วิตามินบีสาม
 - ค. คาร์โบไฮเดรต
 - ง. เกลือแร่
5. เด็กทารก และคนชรา ควรรับประทานอาหารในข้อใดจึงจะเป็นประโยชน์ต่อร่างกายมากที่สุด
 - ก. กล้วยปิ้ง
 - ข. กล้วยอบน้ำผึ้ง
 - ค. กล้วยบวชชี
 - ง. กล้วยน้ำว้าสุก

แบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. “ กล้วย – บวค - ชี ” เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
2. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
“ กล้วย เป็นผนไม้ชนิดหนึ่ง ”
แก้เป็น _____
3. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. คุณค่า
ข. อาหาร
ค. นิยม
ง. น้ำตาล
แก้เป็น _____
4. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. ไชมัน
ข. คาร์โบไฮเดรต
ค. กล้วยน้ำหว่า
ง. โปรตีน
แก้เป็น _____
5. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. คนชรา
ข. ทารก
ค. วิตามิน
ง. เกลือแล่
แก้เป็น _____

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 1

1. ค. 2. ก. 3. ก. 4. ข. 5. ง.

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 2

1. กลัวยบวชชี
2. ผนไม้ แก่เป็น ผลไม้
3. ชื่อ ก. แก่เป็น คุณค่า
4. ชื่อ ค. แก่เป็น กลัวย่น้ำว้า
5. ชื่อ ง. แก่เป็น เกลือแร่

สมัน หรือเนื้อสมัน

สมัน เป็นกวางชนิดหนึ่งที่มีเขาสวยงามมาก เขาของสมันแตกกิ่งก้านออกไปมาก เฉพาะตัวผู้เท่านั้นที่มีเขา ตัวเมียและลูกสมันตัวผู้ไม่มีเขา ขนของสมันมีสีน้ำตาลเข้ม

สมัน ชอบอยู่ตามทุ่งหญ้า ไม่ชอบอยู่ตามป่ารก เนื่องจากเขาของสมันแตกออกเป็นกิ่งก้านมาก ทำให้เดินไปตามป่ารกไม่สะดวก เพราะเขาอาจจะไปเกี่ยวกับเถาวัลย์ หรือกิ่งไม้ได้ สมันบางครั้งอาจอยู่รวมกันเป็นฝูงเล็ก ๆ โดยเฉพาะฤดูผสมพันธุ์ ถ้าพ้นฤดูผสมพันธุ์แล้วตัวผู้มักอยู่โดดเดี่ยว สมันชอบกินหญ้า โดยเฉพาะหญ้าอ่อนจะชอบมาก นอกจากนี้มันยังกินผลไม้ ยอดไม้ และใบไม้ชนิดต่าง ๆ

สมัน เป็นกวางที่มีอยู่เฉพาะในเมืองไทยแห่งเดียวเท่านั้น แม้ว่าในปัจจุบันสมันจะเป็นสัตว์ป่าที่สูญพันธุ์แล้วก็ตาม แต่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก็ยังกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าสงวนอยู่ ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการควบคุมซากโดยเฉพาะเขาของสมันซึ่งยังคงมีอยู่ในครอบครองของเอกชนบางราย เพราะกฎหมายได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดส่งเขา สมันซึ่งเป็นสัตว์ป่าสงวนออกนอกราชอาณาจักร โดยเหตุผลดังกล่าวก็จะสามารถช่วยให้เขาสมันยังคงอยู่ในเมืองไทย ช่วยให้คนไทยรุ่นหลังได้มีโอกาสชมความงามของเขาสมัน

จุลสารสัตว์ป่าสงวนของไทย

กองอนุรักษ์สัตว์ป่า

แบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน
ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สมันกินอะไรเป็นอาหาร
 - ก. พืช
 - ข. สัตว์ตัวเล็ก ๆ
 - ค. แมลง
 - ง. สัตว์ป่า
2. “ ยิ่งสวยงามมากเท่าไร ก็ยิ่งนำอันตรายมาให้มากเท่านั้น ” ข้อความนี้กล่าวถึงสิ่งใด
 - ก. เขาของสมัน
 - ข. ขนของสมัน
 - ค. ตาของสมัน
 - ง. หัวของสมัน
3. ข้อใดสรุปได้ถูกต้องที่สุด.
 - ก. สมันเป็นสัตว์เลี้ยงที่สวยงาม
 - ข. สมันเป็นสัตว์ป่าที่ดุร้าย
 - ค. สมันเป็นสัตว์ป่าสงวนที่ตายไปหมดแล้ว
 - ง. สมันเป็นสัตว์ที่หายาก
4. ถ้าปัจจุบันนี้ยังมีสมันอยู่ นักเรียนคิดว่าวิธีที่จะช่วยไม่ให้สมันสูญพันธุ์ คือข้อใด
 - ก. นำสมันมาเลี้ยงที่บ้าน
 - ข. ไม่ทำร้ายหรือจับสมันมาขาย
 - ค. นำสมันมาไว้ที่สวนสัตว์
 - ง. กอบติดตามดูตลอดเวลา
5. คำในข้อใดไม่สัมพันธ์กัน
 - ก. สมัน – กวาง
 - ข. สมัน – สัตว์ป่า
 - ค. สมัน – หญ้า
 - ง. สมัน – สัตว์เลี้ยง

แบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. “ เถา - วัน ” เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
2. คำที่อ่านว่า “ กุ่ม - กรอง ” หมายถึง ระวัง รักษา ปกครอง เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
3. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
“ เมื่อพ้นฤดูผสมพันธุ์แล้ว กวางตัวผู้มักอยู่โดดเดี่ยว ”
แก้เป็น _____
4. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 - ก. สุนพันธุ์
 - ข. เนื้อสมัน
 - ค. ชนิต
 - ง. สะดวก
 แก้เป็น _____
5. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 - ก. โอภาศ
 - ข. กฎหมาย
 - ค. กำหนด
 - ง. กินหญ้า
 แก้เป็น _____

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 1

1. ก. 2. ก. 3. ก. 4. ข. 5. ง.

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 2

1. เถาวัลย์
2. คุ้มครอง
3. ผสมพันธุ์ แก้เป็น ผสมพันธุ์
4. ชื่อ ก. แก้เป็น สุนัขพันธุ์
5. ชื่อ ก. แก้เป็น โอกาส

ขนมเค้กไส้สี

ขนมเค้กที่วางจำหน่ายตามท้องตลาด มักจะมีการผสมสีให้ดูสวยงาม และให้ดูน่ารับประทาน โดยทั่วไปสีที่กฎหมายอนุญาตให้ใช้ผสมในอาหารมี 2 ชนิด คือ

1. สีจากธรรมชาติ เช่น สีเขียวจากใบเตย สีเหลืองจากขมิ้น เป็นต้น
2. สีผสมอาหาร เป็นสีที่ได้จากการสังเคราะห์ สีประเภทนี้นอกจากจะไม่มีประโยชน์ต่อร่างกายแล้ว หากใช้บ่อยและมากเกินไป อาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้รับประทานได้

นอกจากนี้ยังมีพ่อค้าแม่ค้าที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ นำสีย้อมผ้า ย้อมกระดาษซึ่งเป็นวัตถุมีพิษเป็นอันตรายมาผสมในอาหาร ทำให้เกิดพิษต่อร่างกาย ดังนี้

1. พิษจากตัวเอง ทำให้เกิดเนื้องอก หรือมะเร็งที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย
2. พิษจากสารปนเปื้อน เช่น ตะกั่ว สารหนู ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย เช่น กลืนไส้ อาเจียน อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ วิงเวียน เป็นต้น

การเลือกซื้อขนมไส้สี ผู้ซื้อควรเลือกซื้อขนมที่มีลักษณะ ดังนี้

1. ขนมที่อยู่ในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท สามารถป้องกันความชื้น หรืออากาศผ่านเข้าไปได้ จะต้องมียี่ห้อทะเบียนตำรับอาหาร หรือเลขที่อนุญาตฉลากอาหาร แสดงว่าขนมนั้นได้ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้ว

2. ขนมทั่วไป ควรเป็นขนมที่มีสีอ่อน เพราะจะมีการใช้ปริมาณสีน้อยกว่าขนมสีสด ถ้าเป็นไปได้ ควรเลือกขนมไม่ไส้สีจะปลอดภัยกว่า และต้องดูในเรื่องความสะอาดของผู้ขาย และสถานที่ขายด้วย

กองเผยแพร่และควบคุมการโฆษณา

สำนักคณะกรรมการอาหารและยา

แบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน
ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ถ้านักเรียนต้องการใส่สีลงในขนมที่นักเรียนทำ นักเรียนจะเลือกสีในข้อใดจึงจะปลอดภัยที่สุด
 - ก. สีข้อมผ้า
 - ข. สีผสมอาหาร
 - ค. สีข้อมกระดาษ
 - ง. สีจากธรรมชาติ
2. “สีจากธรรมชาติ ” หมายถึงข้อใด
 - ก. สีที่ได้จากพืช
 - ข. สีที่ได้จากสัตว์
 - ค. สีที่ซื้อจากตลาด
 - ง. สีที่มนุษย์ทำขึ้น
3. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร
 - ก. ควรเลือกซื้อขนมที่มีสีสวยงาม
 - ข. ควรเลือกซื้อขนมที่มีสีอ่อน ๆ
 - ค. ควรเลือกซื้อขนมที่ไม่ใส่สี
 - ง. ควรเลือกซื้อขนมที่มีราคาแพง
4. ถ้าภาชนะที่ใส่ขนมปิดไม่สนิท ความชื้นผ่านเข้าไปได้ ขนมจะเป็นอย่างไร
 - ก. ขนมจะไม่อร่อย
 - ข. ขนมจะมีเชื้อราขึ้น
 - ค. สีขนมจะซีดลงเล็กน้อย
 - ง. สีของขนมจะไม่อร่อย
5. อาหารในข้อใดรับประทานแล้วปลอดภัยที่สุด
 - ก. ขนมชั้นสีเขียว
 - ข. กล้วยต้มโรยมะพร้าว
 - ค. ขนมวุ้นสีชมพู
 - ง. ลูกอมสีแดงสด

แบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. คำที่อ่านว่า “ พิ - จา - ระ - นา ” หมายถึงการคิดอย่างรอบคอบ เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
2. “ อัน - ตะ - ราย ” เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
3. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
“ สิบเจ็ดจากใบเตย เป็นสิ่งที่ได้จากธรรมชาติ ”
แก้เป็น _____
4. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. อนุญาต
ข. อากาศ
ค. กระดาษ
ง. สะอาด
แก้เป็น _____
5. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. บรรจุ
ข. กรรมกาน
ค. อาหาร
ง. ปลอดภัย
แก้เป็น _____

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 1

1. ง. 2. ก. 3. ค. 4. ข. 5. ข.

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 2

1. พิจารณา
2. อันตราย
3. รัชชาติ แก้เป็น ธรรมชาติ
4. ชื่อ ก. แก้เป็น อนุญาต
5. ชื่อ ข. แก้เป็น กรรมการ

จุ่มจุ่มเที่ยวสงกรานต์

จุ่มจุ่มพี่น้องทั้งสองเด็กดี
 พ่อแม่ดีใจได้สองพี่น้อง
 จุ่มจุ่มรักงานชอบอ่านชอบเขียน
 วันหนึ่งปุ๊ปปะแะมาเยี่ยมกัน
 พักอยู่สองวันพลันกลับท้องถิ่น
 บ้านนอกปุ๊ปปะน่าดูสดใส
 ต้นไม้ใบใหญ่ให้ร่มเงาดี
 เสียงนกเขาขันกังวานแจ่มใส
 เช้าวันรุ่งขึ้นเป็นวันสงกรานต์
 ลูกหลานทั้งหลายมาไหว้ปุ๊ปปะ
 ปุ๊ปปะให้พรส่งสอนลูกหลาน
 หมดงานสงกรานต์กลับบ้านเสียที

อาศัยอยู่ที่บ้านเล็กริมคลอง
 ช่วยกันขายของกลับจากโรงเรียน
 มุ่งมั่นพากเพียรขยันเรียนทุกวัน
 คิดถึงทุกวันหลานรักนี้
 ปุ๊ปปะจึงพาหลานทั้งสองไป
 ท้องนาป่าไร่อากาศก็ดี
 นั่งเล่นตรงนี้จุ่มจุ่มชอบใจ
 ไพเราะจับใจ กรู๊กรู๊ กรู๊กรู๊
 จุ่มจุ่มสนุกสนานปล่อยนกปล่อยปลา
 ของใช้เสื้อผ้ามากมายกราบกราน
 อายุยืนนานประพาศดีดี
 บ้านนอกปุ๊ปปะจะมาอีกครา

ดัดแปลงจากหนังสือประกอบส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก

สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์

แบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. จุ่มและจิมกระทำสิ่งใดที่เป็นการช่วยเหลือพ่อแม่

- ก. จุ่มและจิมเป็นเด็กดี
- ข. จุ่มและจิมเป็นเด็กที่รักการเรียน
- ค. จุ่มและจิมช่วยขายของหลังเลิกเรียน
- ง. จุ่มและจิมอยู่กับพ่อแม่

2. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับที่สอง

- ก. ปู่ย่าจึงพา หลานทั้งสองไป
- ข. จุ่มจิมสนุกสนาน ปล่อยนกปล่อยปลา
- ค. ช่วยกันขายของ กลับจากโรงเรียน
- ง. ปู่ย่าให้พร สั่งสอนลูกหลาน

3. ข้อใดกล่าวถึง “บ้านนอก ” ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. มีผู้คนอาศัยอยู่มากมาย
- ข. มีรถยนต์วิ่งผ่านทั้งวัน
- ค. มีห้องนา ต้นไม้ อากาศสดชื่น
- ง. มีงานสงกรานต์ทุกปี

4. ปู่และย่าของจุ่มและจิมน่าจะมีอาชีพใด

- ก. ครู
- ข. ทำนา
- ค. ขายของ
- ง. ขายเสื้อผ้า

5. ข้อใดเป็นการแสดง ความกตัญญู ต่อผู้มีพระคุณ

- ก. ผู้คนนำอาหารไปเลี้ยงนกเลี้ยงปลา
- ข. ผู้ใหญ่ให้พรลูกหลาน
- ค. ลูกหลานมาขอเงินญาติผู้ใหญ่
- ง. ลูกหลานมากราบญาติผู้ใหญ่

แบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ
ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. คำที่อ่านว่า “ ไพ - เราะ ” หมายถึง เพราะ น่าฟัง เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
2. “ พาก - เพียน ” เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
3. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
“ ชุ่มและจิมอาศัยอยู่ที่บ้านเล็กริมคลอง ”
แก้เป็น _____
4. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. ต้นไม้
ข. สดใส
ค. ให้พร
ง. ใบใหญ่
แก้เป็น _____
5. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. ลั้งสอน
ข. สนุกสนาน
ค. สงกรานต์
ง. กราบไหว้
แก้เป็น _____

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 1

1. ค. 2. ก. 3. ค. 4. ข. 5. ง.

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 2

1. ไพราะ
2. พากเพียร
3. อาศัย แก้เป็น อาศัย
4. ชื่อ ข. แก้เป็น สดใส
5. ชื่อ ง. แก้เป็น กราบไหว้

แม่ไก่ผู้อารี

ณ คินแดนกว้างใหญ่กลางไพรสว
มีแม่ไก่พร้อมด้วยลูกทั้งสี่
ครอบครัวยุติธรรมเป็นสุขทุกชีวิต
ทุกตัวมีน้ำใจรักใคร่กัน

ขณะออกหาอาหารในวันหนึ่ง
ไก่แม่ลูกต้องตะลึงไม่คาดฝัน
ได้พบไข่ประหลาดอัศจรรย์
ด้วยเมตตาจึงพากันเก็บไข่มา

เปลือกไข่แตกเห็นเป็นน้อยงามน่ารัก
ครอบครัวยุติธรรมเริ่มคึกคักได้น้องใหม่
ดูแลรักหวงแหนแสนเอาใจ
จะกินนอนคอยป้อนให้ไม่รอรื

มีวันหนึ่งเป็นน้องน้อยนอนป่วยแย
ไม่เชื่อนแซแม่พาไปหาหมอหมู
หมอเฝ้าตรวจอาการนานพอควร
บอกให้รู้ถึงสาเหตุเป็นน้อยเป็น

เพราะไม่ค่อยออกกำลังกายจึงอ่อนแอ
ต้องดูแลให้ได้เดินได้วิ่งเล่น
อาหารหลักห้าหมู่ควรทานไม่เว้น
จับถ่ายเป็นเวลาจึงจะดี

ควรนอนที่อากาศถ่ายเทได้
ไก่ดีใจจะดูแลให้เต็มที่
และทำตามหมอหมูตั้งเป็นอย่างดี
ไม่ช้านานเป็ดก็มีกายแข็งแรง

แบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน
ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. “ ไข่ประหลาด ” หมายถึงสิ่งใด
 - ก. ไข่โคโนเสาร์
 - ข. ไข่ไก่
 - ค. ไข่เป็ด
 - ง. ไข่ห่าน
2. หมอหมูกล่าวกับแม่ไก่เกี่ยวกับเรื่องใด
 - ก. การรักษาสุขภาพของลูกเป็ด
 - ข. การรักษาสุขภาพของลูกไก่
 - ค. การรักษาสุขภาพของแม่ไก่
 - ง. การออกกำลังกายที่ถูกต้องวิธี
3. หมอหมูกล่าวกับแม่ไก่ในลักษณะใด
 - ก. ขอร้อง
 - ข. ตักเตือน
 - ค. เชิญชวน
 - ง. สั่งสอน
4. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในเรื่องนี้
 - ก. ความเมตตา
 - ข. ความมีน้ำใจ
 - ค. ความรัก
 - ง. ความอดทน
5. ถ้านักเรียนไม่สบาย นักเรียนควรกระทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม
 - ก. ปลดปล่อยให้หายเอง
 - ข. ไปหาหมอ
 - ค. ให้เพื่อนหายมารับประทาน
 - ง. ซื้อบารับประทานเอง

แบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. “อา – กาด ” เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
เขียนว่า _____
2. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
“ การมีน้ำใจต่อผู้อื่น เป็นสิ่งที่ดี ”
แก้เป็น _____
3. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
“ คอบครัวไก่อมีความสุข เพราะไก่ทุกตัวช่วยเหลือกัน ”
แก้เป็น _____
4. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. รักใคร่
ข. กลางไพร
ค. นื่องใหม่
ง. กว้างใหญ่
แก้เป็น _____
5. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
ก. เมตตา
ข. สาเหตุ
ค. ขับถ่าย
ง. ถ่ายเท
แก้เป็น _____

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 1

1. ก. 2. ก. 3. ง. 4. ง. 5. ข.

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 2

1. อากาศ		
2. น้ำจืด	แก้เป็น	น้ำใจ
3. คอปร้ว	แก้เป็น	กรอปร้ว
4. ข้อ ก.	แก้เป็น	รักใคร่
5. ข้อ ข.	แก้เป็น	สาเหตุ

ราชสีห์กับหนู

ราชสีห์หลับสบายพักกายชายป่า
มองเห็นราชสีห์ตรงรีวิ่งวน
ราชสีห์พละนตื่นยืนเท้าไขว่คว้า
หนูร้องได้โปรดยกโทษที่หมิ่น
วันหนึ่งข้างหน้าถ้าเป็นไปได้
ราชสีห์หัวเราะเพราะไม่เคืองชุน
อยู่มาวันนี้ราชสีห์เสียท่า
หนูน้อยยืมเสียงตำเนียงราชสีห์
ราชสีห์ยิ้มให้ชอบใจเพื่อนฉัน

ยังมีหนูนาแสนสนุกชุกชวน
ไต่ล่างไต่บนลิ้นไถลงมา
จับตัวหนูมาทำท่ากลืนกิน
หนูไม่ร่อยลิ้นจงปล่อยหนูไป
จะแทนคุณให้โปรดได้การบุญ
ปล่อยหนูจอม่วนมิได้นำพา
ติดกับพรวนป่าหาใครช่วยที
วิ่งมาทันทีกัดเชือกขาดพลัน
ตัวเล็กยังมันตอบแทนบุญคุณ

หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา

ชุดนิทานอีสป

แบบฝึกหัดที่ 1 ความเข้าใจในการอ่าน
ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ผู้แต่งเรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่ออะไร
 - ก. เชิญชวน
 - ข. ขอร้อง
 - ค. สั่งสอน
 - ง. แนะนำ
2. การที่ราชสีห์ปล่อยหนูปะ แสดงว่าราชสีห์เป็นอย่างไร
 - ก. มีจิตใจเมตตาหนู
 - ข. รำคาญหนู
 - ค. อยากให้หนูตอบแทนบุญคุณ
 - ง. ไม่ชอบกินหนู
3. “วิ่งมาทันที กัดเชือกขาดพลัน” ข้อความนี้เป็นการกระทำของใคร
 - ก. ราชสีห์
 - ข. หนู
 - ค. พรานป่า
 - ง. สุนัข
4. หนูกระทำสิ่งใดที่เป็นการตอบแทนบุญคุณราชสีห์
 - ก. ช่วยราชสีห์ให้อนอนหลับสบาย
 - ข. ช่วยหาอาหารให้ราชสีห์
 - ค. ช่วยราชสีห์ขับไล่นายพราน
 - ง. ช่วยราชสีห์ให้หลุดพ้นจากกับดักของนายพราน
5. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร
 - ก. เราควรกล่าวขอโทษเมื่อเราทำผิด
 - ข. เราไม่ควรวิ่งเล่นซุกซนในป่า
 - ค. เราควรตอบแทนบุญคุณแก่ผู้ช่วยเหลือเรา
 - ง. เราไม่ควรรบกวนผู้ที่กำลังหลับ

แบบฝึกหัดที่ 2 การเขียนสะกดคำ
ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. “ บุน – คุณ ” เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
 เขียนว่า.....
2. คำที่อ่านว่า “ ไชว – ควา ” หมายถึง เอื้อมจับ พยายามจับ เขียนให้ถูกต้องเขียนอย่างไร
 เขียนว่า
3. ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 “ วันค่างหน้า ฉันจะตอบแทนเธอที่ช่วยเหลือฉันในวันนี้ ”
 แก้เป็น.....
4. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 - ก. หนูน้อย
 - ข. พักกาย
 - ค. ปล่อบไป
 - ง. อะหร่อย
 แก้เป็น.....
5. คำที่เขียนผิดอยู่ในข้อใด และเขียนแก้คำนั้นให้ถูกต้อง
 - ก. ดูหมิ่น
 - ข. ราชสิทธิ์
 - ค. แสนสหนุก
 - ง. หลับสบาย
 แก้เป็น.....

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 1

1. ก. 2. ก. 3. ข. 4. ง. 5. ก.

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัดที่ 2

1. บุญคุณ
2. ไหว้ครว้า
3. ค่างหน้า แก้วเป็น ข้างหน้า
4. ข้อ ง. แก้วเป็น อร่อย
5. ข้อ ค. แก้วเป็น แสนสนุก

ภาคผนวก จ

- แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องหรือบทความที่ใช้เป็นสื่อการสอนอ่าน และสอนเขียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- ตารางแสดงผลการรวมคะแนนของหนังสือแผ่นเดียวจากผู้เชี่ยวชาญ
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องหรือบทความที่ใช้เป็นสื่อการสอนอ่าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้ประเมิน.....

คำชี้แจง

ให้ท่านพิจารณาเรื่องหรือบทความต่อไปนี้ ว่ามีความเหมาะสมกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

- ถ้าท่านแน่ใจว่าเรื่องหรือบทความนั้นมีความเหมาะสมกับเกณฑ์ ให้เขียนเครื่องหมาย
ลงในช่อง 1
- ถ้าท่านไม่แน่ใจว่าเรื่องหรือบทความนั้นมีความเหมาะสมกับเกณฑ์ ให้เขียนเครื่องหมาย
ลงในช่อง 0
- ถ้าท่านแน่ใจว่าเรื่องหรือบทความนั้นไม่มีความเหมาะสมกับเกณฑ์ ให้เขียนเครื่องหมาย
ลงในช่อง -1

แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องหรือบทความที่ใช้เป็นสื่อการสอนอ่าน

ชื่อเรื่อง.....

ข้อที่	เกณฑ์	ความเหมาะสม		
		1	0	-1
1	เรื่องมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ตามที่แนบมาด้วย			
2	เรื่องมีความเหมาะสมกับความสนใจของเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 3			
3	เรื่องมีใจความสำคัญชัดเจนเหมาะสมกับการอ่านของเด็กประถมศึกษา			

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

ตาราง 9 แสดงผลการรวมคะแนนของหนังสือผ่านเดียวจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ชื่อเรื่อง	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	คะแนนรวม
หนังสือที่น่าสนใจ	1	0	3	4
โหราพา	1	3	3	7
การปรุงและการเลือกซื้ออาหาร	1	3	3	7
ตำนานมะม่วงไทย	1	1	3	5
สวนสัตว์	2	2	2	6
ผงชूरส	2	3	3	8
ผงกรอบ	2	3	3	8
เที่ยวให้ถูกวิธี	3	2	3	8
นกขุนทอง	3	1	3	7
โรคปอดบวม	3	1	3	7
หุงข้าวประชิดหมา ปิ้งปลาประชิดแมว	3	0	3	6
ใช้หวัด	3	2	3	8
มนุษย์รู้จักทำอาหารให้ลูกตั้งแต่เมื่อไร	3	1	3	7
นายพรานกับกวางหนุม	3	3	3	9
คุณค่าทางอาหารของกล้วย	3	3	3	9
สมันหรือเนื้อสมัน	3	3	3	9
อันตรายจากการใช้ยาบ้า	3	1	3	7
ขนมเค้กไส้ลิ	3	3	2	8
หมาไล่เนื้อกับนายพราน	1	0	3	4
จุ่มจิ้มเที่ยวสงกรานต์	3	2	3	8
แม่ไก่ผู้อารี	3	2	3	8
ราชสีห์กับหนู	3	2	3	8

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นางวิไลวรรณ แก้วเกษการ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. นางวารยา คงชีพ ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8
หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนสายน้ำทิพย์
3. นางพริ้มเพรา เจริญสุข ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8
ผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนสายน้ำทิพย์

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวเตือนใจ กรุยกระโทก
เกิด	วันที่ 6 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2511
สถานที่เกิด	เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	62/27 หมู่ 3 ต.บางเมืองใหม่ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2533 การศึกษามัธยมศึกษา (วิชาเอกการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน ชลบุรี พ.ศ. 2543 การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร